DIARI CATALA
d'Avisos, Noticies i Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona { Edició vespre. 1 ptes. mes / Edició matí. 1 » »
Fora: { Espanya. . . . 4'50 ptes. trim. / Unió postal. . . 9 » »
Paquet de 30 números . . 90 céntims.

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció i Administració
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entresso.
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esquelas, comunicats i reclams a preus convencionals. Per a l'edició del vespre s'admeten esquelas mortuories fins a les sis de la tarda. Per a l'edició del matí, fins a les tres de la matinada.

Any XXIII núm. 5,095 — Barcelona: Diumenge 20 de juliol de 1913 — Edició del MATÍ

SANT DEL DIA: Sant Geroni Emiliá, conf. i fund.
Sant de demà: St. Daniel, prof.—**Quaranta hores:** A la iglesia parroquial de Sta. Madrona. — **Hores d'Exposició:** De les sis del matí a 2/4 de vuit de la tarde.—**Demà:** A la mateixa iglesia.—**Cort de Maria:** Ntra. Sra. de la Guia, a la capella de Marcús.— **Demà:** Ntra. Sra. al Peu de la Creu, a la Catedral, privileg.— **Missa d'avui:** Dominica 10 després de Pentecostés; color verd.—**La de demà:** Sta. Praxedes, vda.; color blanc. — **Adoració nocturna:** Avui, dia 19. Torn de la Sagrada Familia.

Observatori Meteorològic de la Universitat.—Director: E. Alcobé.—19 de juliol
HORES D'OBSERVACIÓ: 9 matí i 4 tarda.—Baròmetres 0'00 al nivell del mar: 763'73; 763'66.—Temperatures: Màxima, 31'2 sol; 26'2 ombra. Mínima: 20'1 ombra, 17'3 reflector.—Temperatura a la ombra: 24'2; 25'0.—Pluja a les 24 hores; 0'0. — Aigua evaporada en milímetres: 1'12.—Graus d' humitat: 72, 74.—Direcció del vent: S.; SO.—Velocitat del vent: 702 km.—Estat del cel: nuvolós.—Núvols. Classes: G. K.—Quantitat: 0'5; 0'4. Sortida del sol: 4'33. — Posta: 7'21. — Sortida de la lluna 9'29 t. — Posta: 7'10 m.

Balneari Villa Engracia d'Espluga de Francolí — Nombrosos xalets amoblats — AIRE I CLIMA RECONSTITUIENTS. Servei d'automòbils. — Telèfon.— Nova carretera. — Garatge. Delicioses excursions. Grans festes. II Concurs de Lawn-tennis de 30 juliol a 3 agost, jugant-se la Copa Villa Engracia i la de la Reial Associació de Lawn-tennis d'Espanya. Cursos de Gimnasia respiratoria al aire lliure. **HOTEL VILLA ENGRACIA** Obert fins al 30 de setembre. Direcció: don SALVADOR RABELLA. Informes per a llogar xalets i estancies en el Hotel. **BRUCH, 114, PRINCIPAL. - BARCELONA.**

LA NATIONALE — **Companyía Francesa de Segurs Vida i Incendis** — Contractació i liquidació de pòlices — Pagos de primes — Opcions en els beneficis anyals, etc. **E. i L. Llopis** AGENTS GENERALS PER A CATALUNYA I BALEARS — 6, Rambla del Centre, BARCELONA

Dr. Serrallach Vies urinaries i ronyó De 12 a 2 i 6 a 7. Pelayo, 40. - C.ª econòmica, 7 a 9. Jovellanos, 9.

Adobs Espinás Rambla del Centre, 37.—Fàbrica a Sans

Negociém Valors y Cupons Fills de F. Mas Sardà, Rbla. Centre, 20.

Grans Magatzems a l'engròs i a la menuda — Primera casa a Espanya en Alfombres i Articles per a Mobles — **BLANCO i BOSCH** — PLASSA - SANT JAUME. Call, 21. — St. Honorat, 1 i 3, i Fruita, 3. Telèfon 190. **Grans rebaixes de preus** durant el mes de juliol. Diferents articles per a **LIQUIDAR** en totes les seccions. **Nota:** Tancat de dos quarts de dúes a les tres.

J. Marsans Rof i Fills — Valors, Cupons, Giros, Canvi de Monedes, Comptes corrents, Viatges (RAMBLA CANALETES, 2)

Dr. Teixidor Moragas Diploma Fac. Medecina París. Estómac, budells, fetge, páncreas, diabetes, gota, obessitat, magrura. **Analisis, Raigs X, Massatge, Electricitat.** De 4 a 6. Festius: De 10 a 12 — PORTAL DE L'ANGEL, 12, 1.er

Els Drs. Xercavins han trasladat el domicili, Consultori de **Malalties nervioses i Artrítiques** i el **Gabinet d'Electroterapia**, al carrer **CLARIS, 99, pral.** (entre Mallorca i Provença). Tots els dies feiners de 2 1/2 a 6; els dilluns, dimecres i divendres, de 11 a 1; ademés els diumenges, de 9 a 11

Futurs de cotó **A. G. Gabarró García. — Lauria, 33** Telèfon 2.694. S'executen ordres als mercats de Liverpool, Nova York i Nova Orleans. — Demanin follet explicatiu i detallat.

SORDERES **Dr. MARCH,** ex-ajudant del **Dr. MOURE,** de BURDEUS. **Gorja, nas, orelles.**—Es l'especialista que tracta de sorderes cròniques per la reeducació de l'orella amb l'aparell elèctric **Kinesiphone** del **Dr. MAURICE,** de París, Fontanella, n.º 15, 1.er, 1.ª; de 3 a 5.

Oculista doctor Simón Fac. medecina París, Clíniques Viena. De 11 a 12 i 2 i 1/2 a 5. Festius 11 a 12. — Aragó, 261, pral., junt P. Gracia.

Sense excés de pes se viatja amb les maletes, «baüls» i mundos de la fàbrica **Duo Victoria, n.º 15, cantonada Canuda.**

¡¡Alerta, malalts, alerta!!
Se venen en aquesta ciutat y en altres poblacions de Catalunya, y també a Valencia, varies **aigües artificials** ab noms de fonts **que no son fonts,** sinó marques de fàbrica, y que en les etiquetes de les seves ampolles diuen, o pretenen dir queprocedeixen de Caldes de Malavella, y algunes fins diuen «bajo la protección del Gobierno», pera sorpendre la bona fé del comprador.— No confóndreles ab les acreditades aigües **minero-medecinals naturals** del **VICHY CATALA** de Caldes de Malavella, declarades d'utilitat pública, y que per això estàn baix la protecció del Govern, que sols s'expedeixen del manantial embotellades y les ampolles porten els distintius ab el nom «Sociedad Anònima Vichy Catalàn.»—De venda per tot arreu. **Administració: Rambla de les Flors, número 13, entressol.**

Dr. Perearnau deixeble dels professors Guyón i Albarrán, de París. **Vies urinaries.** — Plassa Urquinaona, 2, 1.er De 12 a 2 i 4 a 6; festius 10 a 11.

Gran Balneari de **La Puda de Montserrat** — **Obert desde 1.er de juny a 30 de setembre** — *Aigües termals, sulfuroses, sòdico-azoades i radio-actives. Eficacíssimes en afeccions artrítiques, herpètiques, reumatiques, respiratories, humorals, escròfula, etc.* **VIATGE: Desde Barcelona en dues hores, linia del Nort.** LLUM ELECTRICA, TELEFON Y GARATGE

EL DR. NOGUER I MOLINS ha traslladat el seu gabinet de consulta i laboratori al carrer Ausias-March, 19, segón, 1.ª (hi há ascensor). Telèfon 2.646. De 3 a 5.

J. Boniquet **Metge Dentista,** té l'honor de participar als seus clients que durant els mesos de juliol, agost i setembre sols visitarà de 9 a 1 del matí en son nou gabinet, **Corts, 620, pral.,** (prop la Rambla de Catalunya).

Dr. A. Presta Especialista **Orelles, Nas, Gorja i Tuberculosi** — **Pelayo, 12, pral.** — Consulta de 9 a 10 i de 3 a 6.

REINA VICTORIA HOTEL — **MAISON SUISSE** — **CONFORT MODERN** — INAUGURAT DE POC. - Barcas, 6 i 8. Valencia

VI ONA del Doctor ARISTEGUI — Magnífics resultats en les convalescencies, en els nens dèbils, en les dónes inapetents i en els anèmics.

Tusquets i C. S. en C. Banca Borsa — Valors i cupons.—Rambla del Centre, 9. Negociem el cupó Deute Amortisable 5 per 100 venciment 15 agost pròxim.

Fruits de cultura

Moltes vegades hem dit que la Cultura—ço és, l'educació integral d'un poble—conté les sements de tots els beneficis i perfeccions que en l'ordre temporal de la societat puguin fruitar-se. Però cal repetir-ho perque a molta gent li costa de veure la relació que hi pugui haver entre una escola i una reinaxença industrial, entre un llibre i unes eleccions, entre una academia de literats i una esquadra—recordi's «La Nave» de Annunzio—, entre l'Institut d'Estudis Catalans—per posar un cas pràctic—i la nostra exportació i la nostra salubritat i el nostre imperialisme. La gent sol veure més l'utilitat d'un ofici, o de l'agricultura o de la teneduría de llibres, que la d'un laboratori químic o d'una càtedra de matemàtiques. Per això cal insistir.

Especialment quan els primers fruits d'aquesta Cultura—tot just nada—són una realitat i poden exhibir-se com una confirmació de les nostres doctrines i com una fermança de la veritat dels nostres auguris. Me refereixo, concretament, a les belles mostres de teixit que figuren a l'exposició de fi de curs de la Universitat Industrial.

Del mètode de treball amb que han sigut fetes, de la col·laboració manual dels deixeples, del procés teòrico-pràctic de les ensenyances donades, de la bellíssima gentilesa dels dibuixos, no cal fer-ne l'elogi, perque'ls nostres lectors ja'ls coneixen per haver-ho explicat la nostra «Fulla Artística», que ofería un tast de tan gaies primicies. Elles porten aquella espiritualitat, aquell humanisme, aquella amor, aquell aire de la terra, que no brollen de les mans soles, ni del sol enteniment, sinó de les mans i de l'enteniment alhora.

Al veure-les, ja tothom començarà a creure que'l primer fruit de la Cultura és el nacionalisme, la trovalla i la formació de l'esperit col·lectiu. Son d'una eficacia tan immediata que ja tothom haurà d'admetre que la Cultura—al menys en moltes de les seves manifestacions—és útil, essencialment útil, que també serveix per obrir mercats i per fer diners i per al benestar material.

Es notable la repercussió de tota institució, de tota labor cultural. Son flors de tan rara virtualitat, de tan esquisida aroma, que amb una que en-brolli, tot l'ambient social en resta impregnat i tots els ciutadans pujen un grau més en el nivell de la civilització. Per això se propaguen i susciten floracions consemblants.

També, d'aquest fet, podríem citar exemples que'ns afecten. Així's el ben orientat projecte de la Diputació i de l'Ajuntament de la benemèrita ciutat de Girona, d'organitzar una escola d'art i oficis, no banal i rutinaria, sinó plena del sant esperit de l'art i del patriotisme. De lo molt que de una escola així pot esperar-se'n cal apendre-ho dels inquiets iniciadors del projecte, dels qui l'han patrocinat amb la seva indiscutida autoritat, començant pel gran patrici i amic nostre qui presideix el Cos Provincial. Cal endevinar-ho en el fervor curós amb que en parla el nostre caríssim amic Carles Jordà, diputat per Figueres, braç dret del veritable esperit de la Lliga Regionalista en aquelles encontrades. Cal endevinar-ho, finalment, en els entusiasmes i ensomnis del genial arquitecte gironí, també amic nostre molt car, en Rafel Masó, qui espera convertir la seva terra en llar d'industries artístiques indígenes, que'ns donguin llarg guany i renom universal, qui veu ja—per exemple—la nostra ceràmica competint amb la, avui tan coneguda, d'alguns països del nort.

Jaume BOFILL.

GLOSARI

LA CIENCIA DE LEONARDO

Hi havía l'idea que Leonard de Vinci havía estat, com home de ciencia, un autodidacta. Se'l prenía per un artista que, curiós i meditatiu, havía perllongat ses reflexions, per manera assatz vagabonda i biçarra, fins l'estudi de la natura. Mes Pierre Duhem, l'il·lustre físic i pensador (gloria d'Europa, que no més sa calitat de catòlic manté allunyat de la gloria parisenca) ha vingut a demostrar en un llibre («Leonard de Vinci, Ceux qu'il a lus, ceux qui l'ont lu»), que aquest artista fou un «sabi» veritable, en el sentit literal del mot, home de saver tant com d'invenció o intuició lluminosa.

Bon fill del Renaixement, Leonardo inscriu el seu esforç en els límits de la Cultura. Es a dir que pensa «a continuació» de lo pensat. Es un ciutadà en la cultural república, no un Robinson de les illes de l'esperit. Vetaquí, segons Duhem, les principals doctrines anteriors que ell recull, estudía, precisa: L'estàtica dels Jordan, de la qual dedueix la llei de composició de les forces concurrentes. La d'Albert de Saxe, d'on treu la llei anomenada del polígon de sustentació i la de la gravitat del tetraedre. Per aquest camí arriba a descobrir també la llei de l'equilibri entre dos líquids de densitats diferents en dos tubus comunicants i fins a entreveure la hidrostàtica de Pascal. Pren d'alguns devancers la dinàmica dita «de l'impetu» i de la llei de mercia; mes la contradiu, per a explicar, amb Aristòtil, per l'acció del medi, l'acceleració en la caiguda dels cossos graves. D'altre cantó, pren els principis de Buridan, i, en general, de l'escola física parisina, per a afirmar que'l vòl dels aucells no deu ésser comparat a la natació dels peixos, sinó que és una alternativa de salts i de caigudes deguts a la força elàstica de l'aire. Admet en ff les teoríes de Nicolàs de Cusa sobre l'economía general de l'univers, les d'Albert de Saxonia sobre l'erosió i la geogenía, les de Nicolàs Oresmi sobre la pesantor i moviment diurn de la terra. Pot dir-se, en fi, que cap cosa del saber físic i filosòfic de son temps, li és estranya...

Fa algún temps, el Glosador donava unes conferencies, prenent paral·lelament a la faisó plutarquiana, les figures de Pasteur i de Bernard Palissy, com a tipus contradictoris, mentals, moral i socialment dins el món de la ciencia; aquell, de normalitat i continuació i disciplina; aquell de robinsonisme i improvisació. Leonard de Vinci sembla haver estat, segons el llibre de Duhem (del qual una segona part ha sortit ara, mentre s'anuncia una tercera), no un pròxim, en ciencia de Palissy, sinó més aviat de Pasteur. Tot tenint, sobre Pasteur, gracies millors i més aventatges.

XENIUS.

Una carta

El nostre estimat amic el president de la Lliga Regionalista de Tarragona, dirigeix al senyor Caballé la següent carta:

Sr. En Joan Caballé i Goyeneche, diputat a Corts per Gandesa.

Molt Sr. meu:

Començava el març, quan nosaltres estavem en plena tasca d'organització regionalista a la nostra ciutat, i vos sabeu la part activa que jo hi prenia. Els companys me feren l'honor ben immerescut per cert, de confiar-me la presidencia de la nostra Lliga Regionalista, i així el 27 d'abril celebràrem aquella gran diada tarragonina, de la que'ls qui estimem a Catalunya en guardarem sempre agradosíssim record.

Precisament en aquells dies de treball i d'activitats en que's necessitaven acoplar totes les forces i totes les energíes en benefici de Catalunya, aparesqué en «La Publicidad» un article enviat desde Tarragona, amb la firma de «Cose», que després reproduí «El Poble Català» de Barcelona, i en part «Tarragona Federal».

En l'article a que aludeixo es parlava de mi en termes verament difamatoris, que cap home honrat pot deixar sense la merescuda resposta. I la gent s'empenya en senyalar-vos a vos com a autor d'aquella difamació; m'ho han assegurat amics d'aquí i de Barcelona, que també a vos us coneixen molt, i d'aquestes coses n'estàn igualment enterades totes les persones a qui interessa la vida del catalanisme en les nostres comarques.

Expressament he deixat transcórrer aquest temps, primer per que la causa del regionalisme requería totes les meves atencions i pobres activitats; després, per a saber quin resultat me donaría una querella per injuries que vaig posar a Barcelona. Parlant amb franquesa, esperava tenir-vos compromés per la querella, per a obligar-vos amb més força a que acceptessiu lo que després us proposaré.

Ara que atravessem un periode de descans en la lluita política, i en que el «Cose» que firmava l'article de «La Publicidad» s'ha convertit davant dels Tribunals en un senyor a qui no conec ni ell a mi, i que, per tant, moralment no té altra responsabilitat que la d'haver-se prestat a servir d'home de palla a l'autor veritable, declaro francament que he errat el camí per averiguar qui és qui s'amaga en el pseudònim, que és lo que únicament m'interessava, i m'adresso públicament a vos, per a saber si sou el qui escriguè aquelles baixeses firmades per «Cose».

De vos s'ha dit que, quan us expulsaren de la Unió Democràtica Nacionalista, no vareu tenir altra contesta que la de malparlar dels qui prengueren l'acord de la vostra expulsió; que quan tenieu fracassat el negoci de la portada d'aigües a Reus, per a conquistar l'apoiament dels possibilistes, os avinguereu a publicar una carta o article atacant injustament, sense cap prova, la honradesa den Pau Font de Rubinat, enemic polític irreconciliable d'aquells; que quan «Foment de Reus» feu campanya contra el projecte, tractareu d'immorals als seus redactors, quan poc abans havieu preconitzat en lletres de motllo la seva austeritat i honradesa; i que per a treure a flor el negoci de referencia, us prevalguereu de vostre càrrec de diputat, i que, ajudat d'altre diputat enteressat en el negoci, fereu una interpelació al Congrés, atacant l'honra dels qui no podíen defensar-se, perque cap d'aquells senzills ciutadans ostentava investidura protectora.

A mí també se m'ha injuriat d'una manera vil i cobarda, demostrant l'autor de la difamació que sols se proposava entrebancar ma actuació regionalista en venjança de suposades ofenses per mí inferides.

Doncs, bé; aquesta difamació, tindrà el valor que li doni la persona que la suscrigui.

Els homes que creiem deure sacratíssim l'intervenir en la cosa pública, al públic ens devem, i ell té d'ésser el nostre jutge únic i inapelable.

Ja deia, i repetesc ara, que, amb la meva querella per injuries sols me proposava saber qui era l'autor de la difamació, i com que no ho he conseguit, i tinc dret a saber-ho, us emplaço davant de l'opinió pública per a que diguèu, clara i terminantment, si sou o no sou l'autor de l'article de «La Publicidad» que vinc referint.

Si no contestèu, caigui sobre vos tot el llot d'aquell article; si dieu que sí, que és vostre, i si teniu el valor que's necessita per a sostenir lo que s'escriu, jo desde ara vos concedesc tots els perdons, faig totes les renuncies que en dret siguin necessaries per a que no pugui prosperar cap querella que pogués adressar-vos per injuria o per calumnia, però al mateix temps vos emplaço a una controversia públíca, en la que repetiu i si podeu, provèu, els conceptes emesos en l'article contra mí i qualsevol altre que vos plasqui afegir-hi, sense més dret, per la meva part, que el de contestar-vos, demostrant al poble qui de nosaltres dos és el farsant i qui el digne i l'honorable.

Lo que us proposo, m'ho inspirà l'actitut noble i valenta den Bertràn i Musitu. Davant dels Tribunals de Justicia, en el cas nostre, no és permès provar l'injuria; doncs, resolguem aquesta dificultat posant per Tribunal l'opinió pública i celebrem així el nostre judici: vos sostenint i provant tot lo que heu dit, i jo defensant-me de tanta infamia i acusant-vos a la vegada per la baixa finalitat que per l'injuria perseguiu.

Crec que lo que vos proposo, d'una pública comparescencia davant de l'únic jutge dels polítics, que és la opinió pública, és lo més digne; però com que em penso que vos no ho acceptareu, i recordo lo molt aficionat que sou a emplaaçr i acudir als tribunals d'honor, an ell aniría, si vos plau, renunciant a triar àrbitres i sotmetent-me an aquelles persones tan honorables que tan sovint heu volgut convertir en amparadors de les vostres lleugereses que's diuen Suñol, Carner i Junoy.

Dues observacions per a acabar: no accepto polèmiques escrites, car el paper no reflexa les impressions de vergonya ni les de la sinceritat. En quant a local, el que vos trièu, d'aquí o de Barcelona, mentres l'acte sigui públic i'l local pertanyi a societat catalanista.

Espero la vostra resposta.

Antoni Albafull.»

Polítiques

La Mancomunitat valenciana

D'acord amb la proposició del senyor Perez Lucía, presentada en la sessió darrera de la Diputació provincial de Valencia, ha quedat reconstituida la comissió per a l'estudi de les Mancomunitats, en la següent forma:

Don Francisco Serrano Larrey, president, i vocals don Salvador Zaragoza, don Bonaventura Gulilén Engo, don Joan Perez Lucía, don Modest Giménez de Bentrosa i don Josep María Calatayud.

Varies

—Ans d'ahir sortí a Barcelona el primer número d'un periòdic que s'anomena «La ira». Publica articles de Angel Semblancat, Pintado, Alvar d'Albornoz, Frederic Urales, i altres.

—Com ja anunciàrem per endavant, va celebrar-se la reunió del Comitè de Acció Social Progressiva per a commemorar les luctuoses dates de la crema dels convents del 25 de juliol de 1835 i de la setmana tràgica de 1909 i contra la política del Govern al Marroc. Acordaren demanar permís per a celebrar el diumenge, dia 27, un míting a la Plaça d'Armes del Park.

—Ahir al matí va arribar de Terrassa don Alfons Sala.

—La importancia de la detenció de l'anarquista Josep Beyer Riera, feta a Palamós (Empordà), per la guardia civil, resulta dels següents documents que es trobaren a l'habitació en que aquell vivía. Sis números de «Tierra y Libertad»; cinc de «Revolución», periòdic nortamericà; tres de «Solidaridad Obrera»; un de «El Látigo»; altre de «Tierra»; altre de «Cultura Libertaria»; altre de «Fuerza consciente», de Nova York; dos retrats den Ferrer i Guardia i varis impresos referents al procés de Marcelí Suàrez. També fou trobada una carta firmada per un anarquista i datada a Perpinyà en la que's parla d'una estatua antimilitarista; un follet contra la guerra i un altre titulat «El egoismo burgués». Se li trobaren varis treballs periodístics i nombrosa correspondencia estrangera, tota reveladora de ses idees anarquistes i de ses relacions amb altres persones que sostenen aquelles.

—A Mahó s'ha comentat molt favorablement la mostra de tolerancia donada pels alcaldes del poble de Villacarlos, senyor Ripoll i el del poble de Sant Lluís, senyor Santamaría. Ambdós son republicans i acceptaren l'invitació de l'infanta Isabel de sopar en sa companyía, a l'Hotel de París, de Mahó.

Així cumpliren el dever de cortesía de correspondre a la visita que l'infanta va fer a llurs poblacions.

—En el tren correu va marxar cap a Valencia el president de la Joventut Valencianista de Barcelona, en Robert Blanquer. Porta l'intenció de fer alguns actes de propaganda regionalista, en la capital d'aquella regió.

Al mateix temps és portador de la comunicació que la esmentada entitat dirigeix al president de la Diputació Valenciana, pregant-li que amb patriòtic interès se digni aquella corporació estudiar el problema de les Mancomunitats i la creació de l'Institut d'Estudis Valencians.

—El Casal Nacionalista Martinenc ha acordat commemorar els fets gloriosos que succeiren a Catalunya desde'l 6 de juliol de 1713, en que per iniciativa del braç popular de la Generalitat Catalana se declarava la guerra contra el poder de Felip V, apoiat pels exèrcits castellans i francesos.

La commemoració consistirà en un míting que's celebrarà el diumenge 27 de juliol en que's cumpliràn dos sigles que aquells exèrcits manats pe duc de Pópuli se presentaren davant les muralles de la ciutat de Barcelona, començant un siti que provocà una defensa tan heròica que, tenint per epíleg la luctuosa jornada del 11 de setembre de 1714, és una de les resistencies més heroiques que registra l'historia.

L'Institut d'Estudis Valencians i la Diputació de Valencia

El moviment de regeneració nacional iniciat a Catalunya, troba ressò en la regió valenciana. Hi hà a Valencia el llevat de la caracterització de la llengua, de l'historia, de l'art, de l'agricultura i de les costums que han resistit l'acció nivelladora dels governs d'Espanya en les darreres centuries. L'esperit regional s'hi ha esmortuït, però no ha mort i és d'esperar que, al calor dels moderns entusiasmes, reviurà i s'enfortirà per a poder-se espandir pels pobles del seu entorn.

Sovint allí s'hi veuen saltar roentes guspires que denuncien l'existencia de un caliu. A més dels seus poetes, prosistes i historiaires eminents, dels actes literaris i excursions col·lectius de «Lo Rat Penat» i de les conferencies on hi sobreixen l'esperit i l'entusiasme patriòtic del jovent valencianista, ara s'hi acaba de realitzar un acte que pot assolir una gran importancia en la vida de aquell poble.

Un enamorat de la seva terra, una personalitat il·lustre, don Joan Perez Lucía, diputat provincial i director del ben reputat confrare «La Voz de Valencia», desde aquella Diputació ha plantejat un problema de la major trascendencia per a la cultura valenciana. Els diu, als seus paisans, que no s'ha d'esperar tot de la munificencia de l'Estat, sinó que han d'ésser les regions, les ciutats i les corporacions les que, per iniciatives propies, han d'impulsar la marxa del país per les víes de son perfeccionament.

Per aquest motiu ha presentat an aquella Diputació una proposició meritíssima, en la qual diu que aqueixa corporació és la que deu conreuar els interessos morals de caràcter general i col·lectiu; que'l progrés de la riquesa i de la ciencia exigeixen un major impuls en la vida moral i material i una reconstitució de la personalitat valenciana per porderoses raons científiques, polítiques i socials; que les poques persones que allí tenen interés per la cultura es troben mancades de medis; que no hi hà biblioteques, ni laboratoris, ni esperança de que l'Estat faciliti medis de fomentar-los; que així no hi hà cultura possible; que, com poble vençut, han de mirar-se com investigadors estranys hi van a descubrir els seus tresors filològics, artístics i de cultura que els valencians haurien de descubrir, estudiar i difondre amb patriòtica emulació; que l'activa i perseveranta Diputació de Barcelona amb son Institut de Estudis Catalans, l'Estat francès amb sa Escola d'Alts Estudis i l'Escola de Atenes i altres organismes semblants d'Anglaterra, Alemanya, Bèlgica, Italia i altres països confirmen aquesta necessitat.

Diu que a ningú com a aquella Diputació li pertoca l'iniciativa de tan interessant i trascendental assumpte procurant la creació d'un centre de crítica, investigació i difusió científiques que, descubrint el passat gloriós d'aquella regió, la faci digna del present i l'organitzi per al pervindre.

Declara que la joventut valenciana, que tantes mostres té donades de brillant imaginació i viu ingeni, agrairà a la Diputació aqueixa iniciativa.

Indica que fins hi hà un edifici de brillant historia per a instal·lar-hi el nou centre de cultura: el que fou Palau de la Generalitat Valenciana i que fins ara ha ocupat l'Audiencia. Cap lloc més apropòsit, diu, que'ls «Studis Daurats», obra admirable del Renaixement, on, sota d'aquells artesonats, els benemèrits diputats de la Generalitat defensaren ses llibertats i fonamentaren durant més de tres segles la personalitat valenciana; on hi reunien estaments, enviaven embaixades, procuraven la defensa militar del territori, celebraven Corts i assumíen quasi totes les prerrogatives de la Corona.

Fa observar que avui no aspiren a tant: n'hi hà prou amb que la Diputació, que és la més genuina representació del poble valencià, que pot, per medi del llaç germanívol de la Mancomunitat, acoblar totes les aspiracions de la regió cridant a un concert de voluntats i d'interessos a les dues restants provincies germanes, procuri la formació de la joventut, preparant-la per a les lluites socials i intel·lectuals que avui són les que's disputen el pervindre dels pobles.

Per tots aquests motius demana a la Diputació que aprovi les bases següents:

«Primera. Se crea per la Diputació un Centre de Cultura Valenciana, que tindrà per objecte el realitzar la superior investigació científica en tots els ordres de la cultura general, i en especial de la valenciana.

Segona. Sens perjudici d'altres medis adequats, procurarà no obstant el Centre la formació d'una biblioteca regional i la publicació de quants treballs científics i literaris cregui conduents a sos alts fins mitjansant labor directa dels propis membres del Centre, o acceptant iniciatives externes, amb la facultat de disposar per compte seu investigacions en els arxius, biblioteques nacionals i estrangeres, aportar copies, etc., etc.

Tercera. Aquest Centre, al qual se reconeixerà tota l'independencia necessaria per a cumplir sa elevada missió, tindrà plena capacitat jurídica, se dividirà en tantes seccions com exigeixi son desenrotlle, i es regirà amb els estatuts i reglament formats per una comissió designada per la Diputació i que quedarà facultada per a associar al seu Consell les persones perites que nomeni.

Quarta. Bon punt desallotgin la casa de la Diputació les Audiencies territorial i provincial per son trasllat al Palau de la Duana, la Corporació provincial s'incautarà de l'edifici, i en les dependencies més adequades instalarà el Centre de Cultura Valenciana.

Valencia 9 de juliol de 1913.—Joan Pérez Lucía.—Als efectes de presentar la proposició.—Antoni Colomer, Carles Hernàndez.»

Es inútil dir el gran entusiasme i la fonda simpatía que Catalunya sentiría per la nova institució de cultura si la Diputació valenciana seguint les patriòtiques indicacions de don Joan Pérez i Lucía aprova la seva fundació.

El senyor Cambó i l'Institut d'Estudis Valencians

El bon patrici don Joan Perez Lucía, diputat provincial de Valencia, que proposà an aquella Diputació la creació d'un Centre de Cultura Valenciana, ha rebut del senyor Cambó la següent carta:

«Senyor don Joan Perez Lucía.

Molt senyor meu: Havent tingut coneixement de la iniciativa de vostè proposant an aqueixa Diputació provincial la creació d'un Centre de Cultura Valenciana m'és grat manifestar-li que aquesta proposició de vostè és l'acte més positiu de regionalisme valencià que s'ha realitzat fins ara.

Estic segur de que la implantació de la institució cultural que vostè patrocina serà de resultats meravellosos per al despertar intel·lectual i patriòtic de les terres valencianes.

Rebi la meva felicitació més entusiàstica i mani en tot a son afectíssim—Francesc Cambó.»

12—VII—13.

El «Rat Penat» i l'Institut d'Estudis Valencians

La patriòtica entitat valencianista ha dirigit al president de la Diputació provincial de Valencia aquesta comunicació:

«Excm. Sr.:

Esta societat d'amadors de les glories valencianes, que ha sigut fundada pera fomentar i acaronar tots els pensaments, tots els proyectes, totes les obres que serveixquen pera honrar a Valencia, ha acordat en la sessió celebrada ahir per la seua junta directiva, endreçar este Missatje a V. E. per que fora expresió del viu entusiasme que ha produit entre'ls socis de «Lo Rat Penat» la oportunísima i sabia proposició presentada per lo diputat D. Joan Pérez Lucía en la sessió celebrada per eixa excelentísima Corporació lo día 9 del actual.

Es una necessitat urgentíssima en Valencia la fundació d'algún Centre des de'l qual se difundixca la llum de la cultura en tots els ordens, i particularment en lo que pertany a la lliteratura, art e historia regionals.

La apatía i l'endormiscament que imperen en la nostra ciutat en tot cuant suponga estudi serio i fort moviment cultural, es procís que desapareguen, i es principalment a la Diputació a la que pertoca la gloria de tan nobles iniciatives.

Així ho han entés altres Diputacions

que's preocupen fondament dels grans problemes de cultura i funden institucions morals e intel·lectuals, que consideren com son més precial honor, i així espera esta societat que obrarà la Diputació valenciana, acullint i aprobant la proposició de son dignísim membre sinyor Pérez Lucia.

«Lo Rat Penat», societat d'amadors de les glories valencianes, se creu en el deure de suplicar a V. E. i a la Corporació que tan dignament presidix, fassa lo posible per a que, quant antes, s'alce triomfant lo Centre de Cultura i Estudis valencians, en l'antic Palau de la Generalitat, dins del que tingueren realitat moltes de les més grans pàgines de nostra historia regional.

Valencia tindria que lloar sempre la memoria dels diputats que haurien sigut els inauguradors d'una era de cultura i gloria per a nostra amadísima regió.

Lo que me complau comunicarli.—Deu guarde a V. E. molts anys.

Valencia, 13 de joliol de 1913.

Excm. Sr. President de la Corporació provincial de Valencia».

Els carrilaires

Ahir nit se reuní en el seu local del carrer d'Alvarez la Secció Barcelona-Nort en assamblea per a tractar del pensament del Govern sobre militarització de la classe carrilaire.

Hi assistí regular concorrencia presidida pel company Bernabeu, qui aconsellà la calma.

Després d'aprovada l'acta de l'assamblea anterior, parlaren en contra del projecte del Govern els companys Guerrero, Bernabeu, Brato i Armengol en tons violentíssims, atacant an en Romanones, an en Canalejas, iniciador d'aquest projecte, i an en Briand, que el posà a França, i se feren molt greus amenaces disimulades contra el Govern i fins contra el règim, intervenint diferentes voltes l'autoritat.

Els companys Broto i Bernabeu presentaren proposicions, acordant l'assamblea, en vista de dites proposicions, conminar al Comitè de la Federació del perill, i avisar al personal de les distintes companyíes per a fer una campanya en contra dels projectes del Govern: Demanar apoiament als obrers dels distints rams i convocar un miting monstre a Barcelona al que hi assisteixin les societats obreres, anant en manifestació al Govern civil per a entregar les conclusions que s'adoptin, i finalment, que en cas de no ser escoltats pel Govern, empendre tots els sindicats una enèrgica campanya.

Aprovada la proposició anterior s'aixeca la sessió, a mitja nit.

(PER TELEFON)

A Reus

Reus, 19, 11'15 nit.

L'Unió Ferroviaria. Secció Catalana, ha tingut un miting, a les deu de la nit, havent-hi assistit unes 800 persones.

Obrí l'acte el senyor López, qui usà de la paraula en català. Els altres oradors senyors Martínez, Córdoba, Trón, l'exsecretari de l'Unió Ferroviaria Antoni Martínez i en Ribalta, parlaren en castellà.

S'acabà el miting amb ordre complet. Com a delegat de l'autoritat hi havia l'inspector de policía senyor Juanes, qui havia prés possessió del càrrec hores abans.—Corresponsal.

NOTICIES

DE BARCELONA

Embarcacions entrades al port durant el dia 19:

Transatlàntics espanyols «C. López i López», de Manila, i «Infanta Isabel de Borbón», de Buenos Aires.

Vapors espanyols «Rioja», de Cette; «Duscargo», d'Avilés; «Tambre», de Liverpool; «Ausias March», de Valencia; «Urkala Mendi», de Cardiff, i «Primero», de Gijón.

Vaports estrangers: danesos «Nexos», de Wassa, i «Daguy», de Hernosand.

Per conducte fidedigne s'ha sabut que el «Hispano-Suiza», tipu «Alfons XII», que recentment ha sigut entregat a S. M., l'ha complagut extraordinariament, havent afirmat del seu mecanisme, que constitueix una veritable maravella.

Celebrem els elogis que un producte de la industria espanyola ha merescut al primer magistrat de la nació i seria de desitjar que tots s'inspiressin en aquest exemple.

— COLMADO ARUMI. Salmerón, 54. Ví ranci Quinat Campà a 4'50 ampolla. Especialitat en olis fins, sucres i cafès.

Del servei sismològic de la Societat Astronòmica d'Espanya i Amèrica hem rebut la següent nota:

Setmanaa del 12 al 18 de juliol de 1913.—Dia 12.—A les 11 h. 11 m. 45 s. en el pèndul NS. i cap a les 11 h. 12 m. en el pèndul E. W., comença a registrar-se un violent terratrèmol llunyà del que's donà compte oportunament a la premsa.

La distancia epicentral d'aquest terratrèmol correspón a uns 4,900 kilòmetres. Fins ara sense noticies de l'epicentre, situat probablement a Persia.

—El millor Cafè La Estrella. Carme, 1.

Hem rebut, i ho agraim, un recordatori de la mort del bon patrici i fervorós catalanista l'Andreu Pons i Santacreu, de Manresa. Porta impresa una aconortadora i hermosa poesía a la «Verge de la Bona Mort» del gran Jacinto Verdaguer.

La Junta de la Secció de Geología i Geografía Física del Centre Excursionista de Catalunya, celebrarà demà, dilluns, a les dèu del vespre, junta general per a la renovació de càrrecs i adquisició de material científic.

Tribunals.—A la sala de vacances de l'Audiencia provincial hi hà senyalats pera demà, dilluns, dos judicis orals per furts.

Hem rebut el número 79 de «El Cine», revista popular il·lustrada.

DROGUERIA SUCURSAL DALMAU Licors, Vins, Xampanys

Els socis del disolt Círcol de Propietaris de Gracia, desitjant donar millor relleu a la prop-vinenta festa major d'aquella barriada, estàn organitzant alguns festeigs que celebraràn en un envelat que aixecaràn durant els dies 15, 16, 17 i 18 d'agost a la plaça del Diamant.

—Estiuejants: No oblidèu el THE ALPINO.

El Centre Comercial Hispano-Marroquí ha dirigit al ministre d'Estat la següent exposició:

Que havent-se publicat una Reial Ordre data 24 de maig últim del ministeri que tan dignament dirigeix, anunciant l'arrendament d'una propietat del plè domini de l'Estat espanyol, d'una finca de 2,554 hectaries, denominada «Lal-la Sfia», prop de Alcazarquivir, senyalant fins el dia 31 de l'actual per a presentar proposicions per al seu arrendament, i tenint en compte que la situació de tota aquella zona no està lo suficient tranquila, per a que cap entitat o particular pugui donar-se compte exacte de l'importancia de la finca i fer proposicions sobre la mateixa;

Que desde la data de la Reial Ordre citada, pot assegurar-se que la tranquilitat ha deixat d'existir en aquella regió;

Preguem a V. E. se digni prorrogar la data de l'admissió de proposicions que considerem d'imprescindible necessitat en benefici del patrimoni nacional.

Aprofitem tan oportuna ocasió per a pregar a V. E. se digni ordenar sigui publicada a la «Gaceta» una relació de totes les propietats que en nostra zona del Marroc pertanyen a l'Estat espanyol.

Ahir, a les vuit del matí, uns veins del carrer de Sant Climent, 2, van avisar a un municipal que havíen vist enfilar-se escala amunt un subjecte que no'ls va fer gens de goig.

El municipal va pujar i va trobar al darrer replà a un home que dormía com una soca, o al menys, ho feia veure.

El va «despertar» i li va preguntar per què era allí, i com va fer unes contestes molt confoses, i a més, va dir que no tenía ofici ni domicili, el va portar a la delegació, on el van destinar a dormir una quinzena a la presó.

Els moços d'Esquadra de Castellar han denunciat a un pastor per invadir propietats agenes.

Els de Sallent han denunciat a quatre veíns per haver tallat i utilitzat un pi que no era seu.

Els de Sentmenat han denunciat a dos veins per haver espatllat intencionadament un motor elèctric d'una torra d'aquell terme.

La societat «Esclat Artístic» torna a renovar les seves tasques teatrals amb un elenc, que dirigeix el primer actor i director En Mateu Rufiandis.

L'inauguració de la temporada serà demà, diumenge, a les quatre de la tarda, en son hostatge social, Caçadors, 4, principal. Se representarà el drama de l'Iglesias «La mare eterna».

Ahir tarde, al cap d'amunt del carrer d'Aragó, terme de Sant Martí, un bailet de 12 anys, fill d'un venedor de fruita, començà a lamentar-se entre els veins, de que la seva marastra li pegava sense motiu, li donava pessigs recargolats als braços, li escatimava el menjar, etc.

Els veins, i especialment les veines, moltes de les quals són mares, començaren a murmurar, després cridaren, i finalment s'amotinaren, i dirigint-se a cal noiet, tiraren part de la fruita per terra, trencaren vidres, i la marastra hauria tingut un disgust a no haver fugit, perque l'indignació de la gent era gran.

Després resultà que lo que havía explicat el noiet era una mentida solemne. El noi és ben tractat per son pare i sa marastra, però té temperament de trinxeraire, s'escapa de casa, ha sigut agafat varies vegades per petits furts; és, en fi, un noi amb males tendencies.

Poc després de l'escàndol que hem dit, se presentà aquest noi a la Comandancia municipal i pregà que'l recullissin perque «no tenía pares» i la seva marastra el martiritzava.

Però el comandant senyor Mendiola el recordà desseguida. Ja en dues ocasions distintes s'havía presentat allí explicant noveles, contradint-se a cada punt, dient tan aviat que no tenía pares, com que'ls tenía a Girona, i armant un seguit d'embolics.

Per la feta d'ahir, va ser posat a disposició de l'alcalde i probablement serà recluit a un asil correccional.

El Col·legi de Procuradors de Barcelona ha acordat per unanimitat la creació d'una Secció de Previsió a favor dels seus socis, dedicant an aquest objectiu el capital de 50,000 pessetes. Dita Secció funcionarà adherida a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi, i ademés del segur d'un petit capital per al cas de mort, tindrà per objecte la obertura i continuació a favor dels socis, de llibretes de retir de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, obertes amb arreglo al règim oficial establert per la llei de l'Institut Nacional de Previsió i amb dret a les ventatges procedents del conveni de relacions i de reassegur vigent entre aquesta entitat i la referida Caixa de Pensions.

El degà del Col·legi de Procuradors don Josep Puig de la Bellacasa, està efectuant els treballs pràctics necessaris per a la realització de l'anterior acord.

. Ha prés possessió la Junta de Govern del Gremi de Professors particulars de Catalunya, constituida en la següent forma: President, Josep María Llesterri; vis-president, Bertràn Pelauzy; vis-president segón, Assumpció Mascaró; secretari, Pere Renalies; vis-secretari, Modest Costa; vis-secretari segón, Matilde Piferrer; tresorer, Constantí Serrallonga; comptador, Josep Altisench; bibliotecari, Ferràn Crusat; vis-bibliotecari, Catalina Canadell. Vocals: Artur Daunis, Assumpció Roca, Josepa Dardé, Josep María Marqués, Joan Bta. Sabater, Pbre., Josep Masana, Josep Vigil, Antoni Guasch, Josep Civil i Dolors Pujol.

Demà, dilluns, a les 2'16 minuts sortirà de la estació del Nort, amb direcció a Fonollosa, la primera expedició corresponent a l'any actual de nois pobres i desamparats que el Comitè Suprem de la Federació Femenina contra la Tuberculosis mantindrà en el camp durant una llarga temporada; i el dimars, a les 8'30 minuts, tornaràn de Fonollosa part dels nois pobres i dèbils que'l Comitè manté en el camp desde agost de 1912, realitzant aixís l'obra Grancher establerta a Espanya per primera vegada mercès a l'esforç de la Federació.

El Comitè invita a totes les senyores federades per a que assisteixin als citats actes, donant-los major importancia. També ha sigut invitat l'Ajuntament de Barcelona.

En el «Boletín Oficial de la provincia» del dia 18 se publica l'anunci relatiu a l'ingrés en Caixa dels mossos de l'actual reemplaç. Se tracta d'una formalitat burocràtica, que no deu confondres amb l'ingrés en files i per a la que no s'exigeix, ni és necessaria per cap concepte, la comparecencia dels interessats.

Per a facilitar l'assitencia a les festes majors que durant els dies 24, 25, 26, 27 i 28 del actual, se celebraràn a Blanes i Lloret de Mar, la Companyía de M. S. A. ha establert un servei especial de viatgers, amb bitllets de anada i tornada de segona i tercera classes, a preus reduits, desde varies estacions de la Xarxa Catalana a la de Blanes i tornada.

La expendició dels bitllets tindrà lloc en els dies del 23 al 28 de l'actual, servint per a tornar del 24 al 29 del mateix.

Aximateix, per a facilitar l'assistencia a la festa major del Vendrell, en els dies del 25 al 28 de l'actual, la companyía ha acordat fer un servei especial de viatgers amb bitllets d'anada i tornada de segona i tercera classes, a preus reduits, desde varies estacions de la Xarxa Catalana a la del Vendrell, i regrés.

La venda de dits bitllets tindrà lloc en els dies del 24 al 28 del present mes, servint per a regressar durant els dies del 25 al 29 del mateix.

Per a la festa major de Mataró, que's celebrarà en els dies del 27 al 29 de l'actual, la Companyía ha acordat establir un servei especial de viatgers amb bitllets d'anada i tornada de segona i tercera classes, a preus reduits, desde varies estacions de la Xarxa Catalana a la de Mataró, i regrés.

La expendició de bitllets tindr àlloc en els dies del 28 al 29 del present mes, servint per a tornar durant els dies del 27 al 30 del mateix.

L'orquestra Unió Filarmónica, domiciliada al carrer Alt de Sant Pere, 55, primer, segona, de Barcelona, ha quedat constituida amb els professors solistes següents: Don Agustí Torelló, director; don Joan Aldomà i don Antoni Margalet, violins; don Joan Ribas, viola; don Salvador Prió, contrabaix; don Joan Puigdueta, flauta; don Ramón Puig i don Josep Bonal, clarinets; don Joan Rovira i don Francesc Coma, cornetins; i don Joaquim Gallofré, fiscorn.

Aquesta orquestra, a més de les festes majors de Vilassar de Dalt; Vilassar de Mar, Masnou, Terrassa, etc., etc., que amb aplaudiment ha executat ja tots els programes d'aquestes viles, ha sigut contractada per a executar els programes dels concerts i balls que's donaràn en les següents localitats: Sant Jaume de Noya, Masnou (festa de Sant Jaume), Vilabella, La Garriga, Sant Just Desvern, Sant Feliu de Llobregat, Badalona, Cabrils, Tordera, Granollers, Sant Sadurní de Noya, Sant Feliu de Codines i altres en tracte.

—Senyores: llegeixin l'anunci «El Indio»

Desde Capellades, el jutge de primera instancia de Igualada ha informat al president de l'Audiencia sobre'ls desperfectes ocasionats a la vía ferria el dia 17, i a 60 metres d'aon se va cometre un fet semblant el dia 11, dient que segueix les diligencies i que la guardia civil busca indicis per a trobar als autors, encara que fins ara no's pot entreveure quins puguin ser els autors de les dues temtatives de descarrilament.

Les diligencies en averiguació dels dos fets se segueixen simultaniament per la seva semblansa.

Malgrat lo que'l jutge d'Igualada ha informat, no per això s'ha deixat de dir pel Palau de Justicia que és fàcil que dits fets obeissin a lluítes de política local.

AUTOMÓBILS
MERCEDES
Daimler legitim.—Existencies
OTTO WOLF
Plaça Catalunya, 9

Un robo al revés.

Havent sigut trobada oberta la porta d'un magatzem de la Diagonal, 380, va ser avisat un industrial que'l té llogat, qui va dir que poca cosa s'havien d'haver endut els lladres, per la raò senzilla de que al local encara no hi havía rès.

No obstant, va anar a fer un reconeixement al magatzem, i amb gran sorpresa, hi va trobar tres bocois de ví, una serie d'ampolles buides i un sac amb cinc kilos de mongetes.

No podent ningú desxifrar l'enigma, va ser clavada la porta i se'n va passar nota al Jutjat.

—Colors permanents son els mobles de jonc esmaltat. Fàbrica P. de Gracia, 115.

Avui celebraràn junta general ordinaria les següents societats:

«Esperanto Kaj Patrujo», a les deu matí; «Unió i defensa dels Montepius de Barcelona», a dos quarts de quatre de la tarde, i el «Centre Aragonèsa, a les quatre.

—Aixarop de mèl *La Carroba*, el millor refresc. - Venda: Colmados i Ultramarins.

Va visitar a don Frederic Serantes, president de l'Audiencia, el diputat a Corts senyor Bertrand i Serra.

—Neurastenia, anemia, debilitat general, sa curació amb Miogenol. Demani's farmacies.

Ans d'ahir anaren a Palma, en el vapor «Miramar» quatrecents pelegrins mallorquins que tornaven de Lourdes.

— AIXAROPS I HORXATES «LA COLMENA» són els més acreditats. Demàni's Horxata la crema tònic refrescant.

Han sigut nomenats secretari de la Audiencia de Girona, don Lluis Corcheu, i arxiver de protocols del districte notarial de Solsona, don Josep Barraquer.

—Fumeu paper «Du-Cal»; en els estancs.

El president de l'Audiencia territorial ha concedit 45 dies de llicencia a don Miquel Picó, jutge municipal de les Dressanes.

Fumèu paper **MENTHOL**

Avui, diumenge, a les nou del matí, sortirà del local de l'Unió Industrial l'expedició per a visitar la Escola textil i Biblioteca Rodón de Badalona.

— Neveres i Geladores. Ferrer i Patau. Plaça Reial, número 3.

Ans d'ahir se reuní en la Reial Academia de Ciencies la Comissió d'Aplicacions Elèctriques de la futura Exposició Internacional d'Electricitat, baix la presidencia del catedràtic doctor Terradas, i actuant de secretari el regidor senyor Montanyola.

A més d'altres resolucions relacionades amb la tasca de la Comissió, se prengué l'acord de subdividir-la en deu grans grupus que comprenen les diverses aplicacions de l'electricitat a la ilum, al calor, l'agricultura, la tecnología, l'electrometal-lurgía, la telegrafía i telefonía, la medecina, transports, etc., etc.

La Comissió acordà, finalment, reunir-se altra vegada en quant se li comuniquin els acords adoptats en la reunió del Comitè Executiu que s'ha celebrat avui en el Palau del Governador.

EL BARATO
Primera casa en teixits
Demà:
Gran Exposició en tots els aparadors
Teixits a 20 céntims metre.
Teixits a 25 céntims metre.
Teixits forts a 30 céntims metre.
Teixits fins a 50 céntims metre.
Teixits superiors a 60 cts. metre.
Teixits extres a 75 cts. metre.
Unica casa a Espanya que ven el teixit fi, simolsa verda de Prat Carol, a 90 céntims metre.

Per a avui, a dos quarts de sis de la tarde, el Concell de l'Escola Catalana «Mossen Cinto», ha convocat a tots els pares dels alumnes de l'esmentada Escola, per a que concórrin al local social, a fi de donar-los a conèixer els detalls d'organització de la «Colonia Escolar «Mossen Cinto» i que, com diguérem dies enrera, anirà aquest any a estiuejar a Santa Coloma de Farnés.

— Els propietaris zelosos dels seus interessos construeixen les seves cases, fàbriques, etc., en formigó armat (acer i ciment), per ser la construcció insuperable, econòmica i incombustible. Presupostos: «Construcciones y Pavimentos, S. A.» (abans Miró, Trepat i Companyía), Pelayo, número 1.

Ahir al matí, va entrar al port el gran traslatlàntic «Infanta Isabel de Borbón» procedent de Buenos Aires, desembarcant un miler de passatgers.

— Labavos, Waters, Banyeres. Models nous. — Preus reduits. Jaume Sauret. 7, Pelayo, 7.

Ahir entraren al nostre port els transatlàntics «C. López i López», de Manila, i el «Fernando Póo», de Nova York.

DE FORA

—Avui, diumenge, a dos quarts de quatre de la tarde, a Premià de Mar, les societats Amistat Obrera, Centre Catòlic i Associació Catalanista, en el local d'aquesta corporació hi celebraràn una solemnial sessió literaria-musical en honor del gran poeta nacional mossen Jacinto Verdaguer, llegint-s'hi algunes de les seves hermosíssimes composicions.

L'objecte d'aquesta sessió és aumentar la suscripció que aquell poble ha fet per a contribuir a l'erecció del monument que li dedicarà la Diputació provincial de Barcelona, i donar uns moments d'esbarjo cultural an aquell poble.

Hi assistiràn les autoritats locals.

— Excel·lents CAMISETES per a istiu. Fabricació Suiça

CRÊPE DE SANTÉ
RUMPF

Cada prenda legitima porta aquesta marcat
VENDA: Camiseries i botigues género punt

El miting de l'Art Fabril

Ahir nit se celebrà en el Cine Muntanya un miting organitzat pel Sindicat «Art Fabril», assistint-hi regular concurrencia, entre la que's feien comentaris sobre la manera de veure la qüestió els de «La Constancia».

Presidí el company Ventajol i parlaren, ademés d'ell, els companys Benito, Palau, Rifà, Serra, Priu, Barjau i Climent.

La nota més forta dels discursos anà contra els no associats, recomanant, ademés, confiança en el Sindicat de l'Art Fabril.

El company Ventajol resumí els discursos, i digué, ademés, que sense haver claudicat en rès, se sospèn la vaga per unes tres o quatre setmanes, responent als precs de tot Catalunya que demana un aplaçament.

Passat aquest plaç, i no havent-se entès amb els patrons, haurà arribat l'hora d'anar definitivament a la vaga, després de celebrar una assamblea magna de delegats de tot Catalunya per a que resolgui lo que ha de fer-se.

L'acte va trancòrrer sense incidents.

Borsa

Cambis facilitats per la Casa J. Marsans Rof y Fills

Barcelona 19 juliol.

Sessió del matí

	operacions		Queda
4 %, Interior fi mes	78'53	78'57	78'57 1
Ac. F-C. N. Espanya fi mes	96'40	96'30	96'30 d
Ac. F-C. Alacant fi mes	94'40	94'30	94'30 o
Ac. F-C. Orense fi mes			d
Ac. F-C. Andalusos fi mes			p

Premi del or

(Preus de compra)

Alfons	8'05	per 100
Isabel	11'05	»
Unces y mitges unces	8'05	»
Quarts d'unça	7'55	»
Octaus y 1-16 d'unça	6'05	»
Franchs	8'30	»
Lliures	27'17	per Ll.

Sessió de la tarda

BORSA

A dos quarts de quatre tanca

Giros

Madrid i places banc. 8 d. a 0'30 %, daay

Londres 90 dies	26'92 d.
» xec	27'42 d.
Paris xec	8'50 p.

Deutes del Estat y del Municipi

	Operacions		Diner	Paper
4 %, Interior fi de mes				
» » ctat. s. A.	83'75	83'60		
» » » s. B.	79'90	79'75		
» » » s. C.	79'80			
» » » s. D.	79'50			
» » » s. E.	78'35			
» » » s. F.	78'32	78'35		
» » » G I H.	81'50			
Amort. 5 % fi de mes				
» » ctat. s. A.	100'30	100'35		
» » » s. B.	100'10	100'20		
» » » s. C.				
» » » s. D.	99'65			
» » » s. E.	99'			
Amort. 4 % fi de mes				
Tit. Dte. Mn. 1906 (4 ½ %)	93'	93'12	93'	93'25
» » » 1907 (4 ½ %)			92'75	93'25
» » » 1910—D.			91'85	92'35
» » » 1912—B.			91'50	92'
» » » 1912—F.			90'	90'50
Tit. Dte. Mn. Maig 1899				
Eusanxe (4 ½ %)				
» » » Refr.ª 1908	91'25	91'37	91'25	91'50
Tit. Dte. Mn. de Sarrià			98'50	99'
Emp. Dip. Prov. (4 ½ %)	98'87		98'35	98'85
Port Melilla-Chafar. (6 %)			106'	106'50

Obligacions comptat

Cambi anterior		Queda Diner	Queda Paper
90'75	Nort Villalba a Segovia (4 %)		
90'50	» esp. Alm. V.ª i Tar. (4 %)	90'50	91'
92'	» Osca a Fr.ª i altr. linies.	92'00	92'50
77'	1 mines St. Joan Abad. gar. N.	77'	77'50
51'75	Tar. a Barña. i Fran. (2 ½ %)	54'75	55'25
101'75	Mad. Sar. Alac. Ar. s. A. (5 %)	101'50	105'
99'75	» » » s. B. (4 ½ %)	99'85	100'
89'75	» » » s. C. (4 %)	89'75	90'25
89'50	» » » s. D. (4 %)	89'50	89'75
53'25	F-C. Reus a Roda) 2 ½ %)	53'25	53'75
58'50	Alm. Val. i Tar. no adherides		
74'50	» » » adherides	74'50	75'
48'	Med. Zam. Or. Vigo, 1880		
74'	» » » » prio.-s. G-H	74'50	75'
100'75	Mds. C.ªc. Portugal. s. 1.ª (5 %)	100'75	101'25
89'25	» » s. 3.ª (4 %)	89'25	89'75
100'75	Vasco-Asturiá, 2.ª hip. (5 %)	100'75	101'25
91'	C.ª General de Tranvies (4 %)		
90'50	C.ª Tranv. St. Andreu i ext.	90'50	91'
97'25	C.ª Barcelonesa d'Elect. 1900	96'25	96'75
95'25	C.ª Barcelonesa d'Elect. 1912	95'25	95'75
90'75	C.ª Trasatlántica (4 %)	91'	91'50
77'25	Canal d'Urgell — 1 al 24000	77'25	77'75
78'50	Stat. Grl. Aigües Barña. (5 %)		
90'	» » » » (4 %)		
99'75	C.ª Gral. Tabacos Filipinas	99'75	100'25
	C.ª Asfalts Asland—1 al 400		
93'	» » » preferents		
91'	Com. Regants Ebre. Bn. pref.	91'	92'
99'25	Societat Catalana Alum. Gas.	99'50	99'75
95'65	F. d'Obres i Constr., no hip.	95'65	96'15
91'	C.ª Cotxes i Automòbils (5 %)		
97'50	Siemens Schuckert, Ind. Elec.	97'50	98'
99'50	Stat. Valenciana d'Elec. (5 %)	99'50	100'

Accions comptat

101'25	S. A. Constr. i Paviments. pr.	101'25	101'75

Accions fi mes

27'35	F.-C. M.ª Z.ª Orense V.ª	27'45	27'55
65'25	Ferrocarrils Andalusos	65'15	65'25
480'75	F-C. Nort d'Espanya	479'	479'50
470'25	F-C. Madrid Saragossa Alac.	468'	468'50

Borsa de Madrid

Telegrama de les 3'45.

4 per 100 Interior comptat	78'50
» » » fi mes	78'71
4 per 100 » fi mes	
4 % interior fi próxim	
Amortisable 5 per 100	99'55
Societat general Sucrera.—Obligacions	
» » Acc. preferides	42'25
» » Acc. ordinaries	
Franchs	108'30
Lliures	27'38
Banch Espanyol Río Plata	437'

Darrera hora

Telegrama de les 4'46

4 per 100 Interior fi mes	78'52
4 per 100 » fi próxim	
Ac. F-C. Rios fi mes	

Borsa de Paris

Telegrama de les 3'48

4 per 100 Interior Espanyol	79'05
4 per 100 Exterior	88'80
Accions Ferro-carril Nort d'Espanya	443'
Accions Ferro-carril d'Alacant	433'
Accions Ferro-carrils Andalusos	298'
Renda Russa 5 per 100	103'20
» » 4 1/2 per 100	98'70
Brasil 4 per 100	77'20
Banch Espanyol Río Plata	400'
Renda Francesa 3 per 100	84'67
Accions Rio Tinto	1.833'
Renda Russa 4 per 100	91'25

Cambis de la tarda*

A dos quarts de sis

	Operacions	Queda
4 %, interior fi mes	78'52	78'50 d
Ac. F-C. N. Espanya fi mes	95'90	95'85 d
Ac. F-C. Alacant fi mes	93'70	93'65 d
Ac. F-C. Orense fi mes	27'75	27'70 o

Cambis facilitats pel Banch de Préstamos y Descomptes

Borsa de Nova York

Cotització de Londres

Accions Ferro-carril Atchison	99'25
» » Baltimore	98'
» » Chesapeake	55'50
» » Union Pacific	151'37
» » Missouri Kanssas	21'50
Trust del Acer	57'87

Borsa de Londres

Londres, 19.

Consolidat anglès 2 ½ per 100	73'
Uruguay 3 ½ per 100	70'25
Renda japonesa 4 per 100	78'50
Renda russa 5 per 100	102'50
Venesuela 3 per 100	57'
Colombia 3 per 100	48'
Sant Salvador 6 per 100	98'
Nicaragua	79'

Les sessions d'ahir

Al matí el Borsí tanca: Interior 78'57 diner, Norts 96'30 diner i Alacants 94'30 operacions.

De la tanca d'ans d'ahir a les cinc an aquesta se perd 0'02 d'Interior, 0'10 de Norts i 0'05 d'Alacants.

— De Madrid, del Banc, rebem: 78'65. De Borsa, després, 78'50.

Aquí obre l'Interior a 78'62, baixa a 78'45 i tanca amb diner a 78'50.

París envía: Exterior 88'85, Norts 444 i 443, Alacants 433 i 432, Andalusos 300 i Plates 404.

Aquí s'obre de Norts a 96'30, se baixa a 95'65, se millora a 95'90 i se tanca amb diner a 95'85.

D'Alacants s'obre a 94'20, se baixa a 93'45, se millora a 93'80 i se tanca amb diner a 93'65.

Obren a 65'05 els Andalusos i tanquen a 65'20.

Les Orenses obren a 27'30, pujen a 27'55 i a 27'50 tanquen.

Se cotisen de tanca: Plates a 87'35. Municipis, comptat, 93'12.

Francs i lliures: 8'60 i 27'42.

Madrid segueix enviant: francs 8'45, Plates 437, Interior 78'52 amb 78'50 comptat.

— A les cinc el Borsí tanca: Interior 78'50 d., Norts 95'85 d., Alacants 93'65 d., i Orenses 27'70 operacions.

De la tanca del matí an aquesta se perd 0'07 d'Interior, 0'45 de Norts i 0'65 d'Alacants.

Coneixem de Madrid: Francs 8'30, lliures 27'35, Plates 437 i darrer de Renda 78'52.

París tanca: Exterior 88'80, Norts 443, Alacants 433, Andalusos 298 i Plates 401.

Es 0'20 més d'Exterior, 1 franc més d'Alacants i Andalusos, 2 més de Norts i 3 menys de Plates.

La paritat amb francs a 8'50 demostra que estem sota canvi: 0'28 de Norts, i 0'31 d'Alacants. Els Andalusos que a Borsa tancaven a 65'20, surten a 64'66.

Surten a 87 enters les Plates que tancaven a 87'25.

Tanquen les rendes a París: 0'25 més la francesa, 84'67; com ans d'ahir la Russa del 906, 103'20; 0'05 menys la del 909, 98'70; sense variació la del Brasil, 77'20; 0'15 menys la Turca, 84'35 i 0'05 més la Serbia, 80'75.

Perden les mines: 4 francs Río Tinto, 1833; 1 Mount Elliott, 128; 5 de Beers, 516; 3 Rand-mines, 151; 1 Gold fields, 54 i 1 Spassky, 83. Utah, com ahir, 233.

El Nacional Mexicà avença 1 franc, 55, i 3 els Tramvies de Mèxic, 469.

Els Fosfats perden 4 francs, 426, i 5 el Central Mexicà, 128.

L'Espanyol de Cuba al canvi d'ans d'ahir, 415.

Rebley.

Musicals

Desde la mort del gran Sarasate, que cada any per la festa major de Sant Fermí el nostre eminent violinista Joan Manén, va a Pamplona a pendre part en les festes musicals que allí s'hi donen.

En un dels confrares que donen noticia de dites festes entre els èxits de la Societat de Concerts de Madrid i de l'Orfeó Pamplonés, hi llegim:

«Juan Manén, el coloso del violín, nos subyugó con su màgico «stradivarius».

Su asombrosa ejecución y el sentimiento inefable que transmite a las melodías cautivó a cuantos tuvimos la suerte de escucharle. Este público, cuya competencia es evidente, ha proclamado ya a Manén como sucesor digno del inolvidable Sarasate.

Es el elogio máximo que puede hacerse de tan insigne artista.

Hoy se ha excedido a sí mismo y el auditorio, frenético, lo ha aclamado con fervoroso entusiasmo.

Espectacles

Teatre Principal Empresa Princep Alfons i Projeccions. - El cine de moda d'estiu més fresc i còmode.—Centre de reunió de la societat elegant de Barcelona.—Avui, diumenge, sessions de quatre a sis i de sis a dos quarts de nou. Nit, a dos quarts de deu, programa nou de lo més sortint de novetat. La preciosa pel·lícola de sentimental argument: «La novela de la muñeca». Les de gran èxit: «Salustiano se parece al ministro». A petició del públic: La interessant pel·lícola «Lucha de corazones», «Cazador de Indios», «Aventuras de un viaje», «Doble infidelidad», «Sanchez, raptor de una gitana».—Sessió de les sis, gran moda.

General, 15 cèntims; platea i primer pis, 30 cèntims. Preferencia platea, 50 cèntims. Palcos, dúes pessetes.

Teatre Novetats Companyía cómico-dramàtica de

ENRIC BORRÁS

Avui, diumenge, dues grans funcions. Tarda, a les quatre. Primer:

TIERRA BAJA

Segón:

ROSA ROSITA

Nit, a un quart de deu,

FUNCIÓ DE GALA

en honor a

S. A. l'Infanta Isabel

Ultima representació del grandiós drama en tres actes,

EL GRAN GALEOTO

Demà, gran aconteixement. Estrena de la tragedia en tres actes, de don Angel Guimerá,

EL ALMA MUERTA

Estrenant el decorat dels escenògrafs senyors Moragas, Alarma i Vilumara.

Se despatxa a comptaduría.

Cine Eldorado Teatre de Catalunya — Avui, diumenge — Tarde i nit —

Colossals programes. Ultim dia de les noves pel·licoles, de grandiós èxit: «La Cleptómana», «A telón bajado» i «Doble infidelidad». Exit extraordinari de «La novela de la muñeca». Les de palpitant actualitat: «Gran revista militar en Longchamp» i «Gran carrera de automóviles en Amiens», que sols se projecten en aquest Cine, i altres.—Demà, dilluns, sis estrenes, sis, entre elles les de gran interés «El honor del banquero» i «El regalo de Rhodas».

Catalans: si voleu passar una estona divertida i de bon humor, visiteu les

Grutes fantàstiques

EL PALAU DE LA RIALLA

SALA MERCÉ. - Rambla Estudis, 4

Interessants obres i grans reformes en les MARAVELLOSES GRUTES

TEATRE CÓMIC

Avui, tarde, a les tres, senzilla, «El Principe Kara-Kiri». A les quatre. Entrada, 35 cèntims. «La última Mascota» (3 actes), triomf colossal del gran Lehar. A les sis. Entrada, 35 cèntims. Primer: la estrena d'avui,

La última película

CAMISERIA SANS
Boquería, 32
Especialitat en camises a mida

Segon: «El bueno de Guzmán», una hora de riure continu.—Nit, a dos quarts de deu, cartell monstre, cinc actes. Primer: èxit grandiós, «La última Mascota» (3 actes). Segon:

La última película

Més de cent representacions a Madrid, amb el teatre plè. Tercer: èxit imponderable, «El bueno de Guzmán». Ovacionat el couplet de «La Canuta». Gran rumba gitana.

Saló Catalunya

Elegant Cine, còmode i ventilat.—Avui, diumenge, a les onze, gran matinal, projectant-se entre altres les dues de colossals assumptes

La làmpara de la abuelita i
La novela de la muñeca

Tarde, de quatre a dos quarts de nou: «La novela de la muñeca», 910 mts.; «Salustiano se parece al ministro», «Cómo Galo se casó con Genoveva», «Actualidades» Caumont; «Cubists por amor», «El alfiler del sombrero», etc., etc., i el preciós assumpte, la pel·lícola d'èxit veritat

La làmpara de la abuelita

(960 metres)

marca Ambrosio. — Nit, de dos quarts de deu a dotze, extraordinaria sessió. — Demà, dilluns, moda, entre altres el delicat assumpte Gaumont

EL VENTANILLO

IDEAL CINE

Premi extraordinari de l'Excm. Ajuntament

Victoria indiscutible obtinguda a Barcelona per la marca

PASQUALI

a reina de les marques italianes.

Avui, ULTIM DIA de la sublim pel·lícola

I PROMESSI SPOSI

joia cinematográfica treta de la novela de Alexandre Manzoni. Ultima paraula de la fotografía.

Ademés, se projectaràn altres pel·lícoles de molt interés.

Avui, a les onze, gran Vermouth amb regal als nens.

NOTA.—Demà, dilluns, dia 21, tarde i nit, extraordinaries sessions a benefici dels empleats de la casa.

Preus corrents.

POLIORAMA

9, Rambla d'Estudis, 9

Cinema artístic.—Companyia López Alonso

La làmpara de la abuelita

(1,030 metres), grandiós èxit.

EXTREM ORIENT

en el

TURÓ PARK (Sant Gervasi)

«Villages habitat per una tribu Oriental. — Reproducció d'un harem amb els seus eunucs. Obert de les quatre de la tarda a les dotze de la nit.

SATURNO PARK

Unic centre que posseix els Urals, Witching Waves i els més moderns sports. Teatre Cine Privilegiadíssima endevinadora Lluisa Mariscal. Banda d'Alcàntara, tarda i nit.

Entrada de passeig, 10 cèntims

Turó Park

El millor centre d'atracció d'Espanya.—Obert tarda i nit. Banda militar,

40 modernes atraccions

Per la nit sorprenent castell de

Focs artificials

pel pirotècnic Saura

Café Restaurant Carbó

Entrada, 25 cèntims

Excursió colectiva a Paris, Londres i Gant

(Bèlgica)

que sortirà el dia 9 de setembre

Paris, sols anada i tornada: a 3.ª 65 frs. i a 2.ª 100
Paris, Londres, anada i tornada, tot 2.ª, 160 frs.
Paris, Londres i Gant, tot en 2.ª . . . . 180 »
Bitllet valeder per a 30 dies i tornada individual.
Pera més detalls, casa Bastida, Passeig de Gracia, 18.

Centre Cotoner de Barcelona

Telegrames oficials del 19 de juliol 1913

LIVERPOOL	Tanca ahir	Apertura	2.on Tel.	3.er Tel.	4.rt Tel.	Tanca
Disponible	6'69	0'00	0'00	6'73	0'00	0'00
Futurs						
Juny-Juliol	6'44	0'00	0'00	0'00	0'00	[illegible]
Juliol-Agost.	6'44	6'47	6'16	6'46	0'00	[illegible]
Agost-Setbre.	6'37	N.	0'00	0'00	0'00	[illegible]
Setbre-Otbre.	6'23	0'00	0'00	0'00	0'00	[illegible]
Otbre.-Nobre.	6'19	6'22	6'22	6'22	0'00	[illegible]
Nbre.-Dbre	6'14	0'00	0'00	0'00	0'00	[illegible]
Dbre.-Janer.	6'14	0'00	0'00	0'00	0'00	[illegible]
Janer-Febrer.	6'14	6'18	6'18	6'17	0'00	[illegible]
Febrer-Mars	6'15	0'00	0'00	0'00	0'00	[illegible]
Mars-Abril	6'16	6'20	N.	N.	0'00	[illegible]
Abril-Maig	6'17	0'00	0'00	0'00	0'00	[illegible]
Maig-Juny.	6'18	0'00	0'00	0'00	0'00	[illegible]

Liverpool.— Vendes: 9.000 bales contra 5.000 l'any anterior.

JUMEL	Tanca anterior	Obertura	Tanca
Juliol	9'39	9'44	9'44
Novembre	9'29	9'45	9'44

ALEXANDRIA	Apertura ahir	Apertura avui
Futurs		
Juliol	N.	N.
Novembre	17'25	17'31

NOVA YORK	Tanca ahir	Apertura	2.on Tel.	Tanca
Disponible	12'40	—'—	—'—	12'40
Futurs				
Juliol	12'20	12'15	—'—	12'21
Agost	12'12	—'—	—'—	12'14
Setembre	11'79	—'—	—'—	[illegible]
Octubre	11'59	11'61	—'—	[illegible]
Novembre	11'49	—'—	—'—	[illegible]
Desembre	11'50	—'—	—'—	[illegible]
Janer	11'43	—'—	—'—	[illegible]
Mars	11'50	—'—	—'—	[illegible]

NOVA ORLEANS	Tanca ahir	Apertura	2.on Tel.	Tanca
Disponible	12 7/16	—'—	—'—	12 7/16
Futurs				
Juliol	12'45	—'—	—'—	12'46
Agost	12'08	—'—	—'—	12'04
Setembre	11'68	—'—	—'—	11'66
Octubre	11'63	—'—	—'—	11'61
Desembre	11'60	—'—	—'—	11'59
Janer	11'62	—'—	—'—	11'60
Maig	—'—	—'—	—'—	—'—

Arribades als ports dels EE. UU. 1.000 bales en 1 dia contra 1.000 l'any anterior.

El treball i la terra

A D. J. Camprubí, del «Foment de la Propietat».

Molta gent pensa que la qüestió social,—en son aspecte material,—es basa tota en la discussió al voltant del salari i les hores de treball. Oblidem massa sovint que les condicions de l'activitat productiva de l'home no's limiten pas a aquell simple joc del principi d'economicitat. A més de la tendencia al major rendiment amb el menor esforç, per a que'l treballador pugui sostenir-se, fundar familia, arrelar i devenir element profitós social i ciutadà necessita l'«estabilitat» del seu treball, la permanencia de la seva remuneració. I ademés a l'home, que és altra cosa que una màquina, li cal tenir lliure el camí de la seva propia redempció econòmica, no trobar obstacles decisius al cercar l'independencia dels seus medis de vida.

Cada dia un es convenç més de que'l problema és, tant o més que de jornal d'hores i de socors (pensions, aussilis, etc.), d'estabilitat. Més que la quantitat del sou, lo que interessa a l'obrer és la seguretat del treball. Més que la fretura de lleure o descans, l'obrer cóva l'amargantor de no tenir mai segurs el pà i la casa, i de no poder ascendir a apropiar-se una ni altra cosa. El concepte d'esclavitut, barroerament i perversa explotat en el sentit de la suposada especulació dels amos sobre'ls obrers, jo'l veig més aviat en la conseqüencia de que l'organisació general del treball avui dia tanca la porta a tot estímul d'ascensió. L'obrer en general sab que mai podrà arribar a major independencia, i que'l pà i la casa li seràn donats a precari. I la seva condició social li apareix tancada i barrada com una casta.

El pà i la casa del treballador fluctúen a mercès de la producció, al nostre país, i tots sabem que amb l'industria d'aquí, resignada a fer la viu-viu amb el mercat interior, la producció està sempre primparada. El blat-de-moro de Galicia, l'oli de Còrdoba, el blat de Castella decideixen, a cada època de cullita, de la feina de nostres obrers. I la pluja o la seca de Llevant o d'Aragó, fan cotisar alta o baixa l'estabilitat que dépen, del treball industrial i la continuació o suspensió del jornal.

Es perd la cullita en tal i tal regió, i el negoci s'afluixa. El fabricant, buit de comandes crida al majordom.—Hem de aturar les màquines: la setmana entrant tal i tal secció parada.—Això vol dir doscents o trecents homes al carrer.—Fins quàn? diu el majordom.—Ja els avisarem... I això es repeteix devegades tres, quatre i més vegades l'any. Devegades les setmanes de feina alternen amb les de vaga forçosa, indefinidament. Es un viure a mitja racció. Hi hà industries que de cinquanta dues setmanes no donen feina més que per quaranta, saltades.

Adhuc quan el jornal d'aquells obrers fos ben pagat, què hi fa, si els cal mantenir-se durant un temps acàs vint per cent més llarg que les èpoques de feina? Tal com està l'industria a Catalunya, mai el treballador sab si la setmana vinenta tindrà feina. Mai sab si d'aquí vuit o quinze dies ja quedarà en deute amb el forner i l'adroguer; mai sab de segur si al cap del mes podrà pagar el lloguer del pis.

Cal veure aquí, en el «chômage», que diuen els francesos, el més terrible flagell dels treballadors. El factor feina no és rès, sino's multiplica pel factor constancia. La seguretat del treball és un valor que no té preu. L'alegría i la pau no neixen del treball en sí, sino del treball condicionat per la seguretat, per la confiança de la continuació.

En aquella eventualitat del treball, en aquella inestabilitat del viure hi hà una causa sorda, però molt poderosa del perpetu regirament del proletariat. La massa obrera no toca mai de peus a terra. D'aquí en molta part l'emigració dels millors; d'aquí l'agitació dels que's queden, entre'ls quals els especuladors i fabricants de vagues prosperen per desgracia de tots.

I d'aquí ve lo de la irredempció propiament dita. Quan les fàbriques es paren, per manca de feina, els treballadors perden feina i jornals; però quan les fàbriques treballen a tot i plè, els anys no tenen, per ço, més de cinquanta dues setmanades, i els jornals poques vegades creixen espontàniament. I el pà i la casa, que en els mals temps perdem amb tanta facilitat, no per ço en els bons temps ens ho podem fer nostre per a no tornar-ho a perdre un'altra vegada.

L'estabilitat, això és lo que cal conquerir en el problema social. La casa propia, la casa inalienable, que fixi l'obrer a la terra; i el jornal segur a les èpoques dures de vaga involuntaria.

No puc jo ara endinsar-me en aquella direcció: sols he volgut senyalar la trascendencia del desarrelament de l'obrer, i—en sentit més comprensiu, més ample—del nostre desarrelament forçós amb la terra que'ns aguanta. Aquest sentir-se deslligats, desinteressats del sòl de nostra terra, és lo que fa les masses que se senten com estrangeres, indiferents a les qüestions que de la terra dimanen, al lloc on viuen, i que's mouen com pols que s'aixeca al primer vent que bufa.

Una gran part dels homes està separada de la possessió de la terra. I cal no oblidar mai que la possessió de la terra, que prenem en sentit equivalent a la possessió de la casa, té un significat i un valor moral al costat de la seva importancia social-econòmica.

L'home que viu a casa seva, baldament sigui una barraca de fusta, està, per aquest sol fet, arrelat a la terra. Ja no és un grà de pols voladora. Del problema de l'estabilitat ne té una meitat resolta, i l'altre meitat en camí de resoldre.

Car, com sabeu, hi hà dos camins per prevenir aquell greu problema de la vaga forçosa: les borses del treball poc solucionen quan la manca de feina és per masses i per industries senceres. Altrament lo que cal és fixar, arrelar, i la tasca de les borses, com sabeu, és ajudar al desplaçament; fins n'hi hà que paguen el viatge.

Però hi hà regions industrials on, com a l'Alsacia, els obrers d'industries com és ara els estampats, són ensemps agricultors, i viuen de llurs horts i conreus a les èpoques de «chômage», o ajuden a les feines del camp.

¿Quí no coneix la lliçó de Bèlgica? El deu per cent de la població del país, viu en casa propia. Afegiu an aquesta primera garantía d'estabilitat les obres municipals i sindicals per la previsió del paro forçós. Ni la casa ni el jornal son problemes per gran part dels obrers belgues. Tots sabeu també que Bèlgica és el país industrial on hi han a proporció menys vagues que en altres països. I no dubteu que la major estabilitat de l'obrer hi contribueix notablement.

Cal, és clar, anar en compte al tractar aquestes materies socials, car no és lícit senyalar panacees ni remeis segurs. Sols és permès parlar d'orientacions, i és en aquest sentit que cal ponderar l'alt valor de la possessió de la terra pel treballador.

Jo crec que la societat pot considerar-se dividida en dues grans castes: els que posseeixen la terra i els que no la posseeixen. I aquells formen la força conservadora, necessariament. I és ben clar que com més se reparteixi la propietat, més seràn a conservar la terra i a compendre la misteriosa virtut que ella inspira als que la tenen.

No vull pas jo dir que la propietat de la terra determini les idees ni condicioni la política, car la pràctica ensenya, i a cada pas se'n troven, propietaris que professen opinions lliberals mentres que en els no propietaris s'hi troben a cada pas defensors acèrrims de l'ordre social.

La propietat no exerceix influencia sobre les idees, però sí sobre'l temperament, i de retop sobre l'esperit. Ja hem deixat prou escatit que una cosa son les idees i altra cosa l'esperit.

La propietat de la terra és la més aparent i la més gustosa de totes les possessions humanes. L'home saboreja el seu clos tancat, curt o extens, car allà és el fonament de tota propietat; trepitja dur, cava, i de lo que en treu en fa maons, i dels maons una casa. Allò és seu, ben seu. I seves, ben seves, les plantes i arbres que hi neixin, les flors i les fruites a la terra tancada i als fruits tancats ningú hi té dret. Aquesta exclusivitat és el sentit íntim de la propietat i el fonament de l'autoritat terrenal. D'aquí que, per petita que sigui la terra, el sentiment de la possessió manté viu en el possessor un sentiment, ignot sovint, que està d'acord amb tots aquells principis. Per això deia que arrelar l'obrer a la terra, és la major i més directa forma de fer-li entendre el sentit de l'harmonía social i, com a conseqüencia, de l'harmonía universal.

Es un senzill canvi de «casta», de classificació; passar de la vaguetat i incertesa, a l'afirmació de possessió.

Es tan absolut el valor de la terra i parla tan clar a l'home que la té, que sempre s'avesa i conforma amb el seu troç, car la estima com a principi i fi d'ell mateix, com a materia quan menys..

Estudieu no més la psicología del petit propietari. Més concret. La de l'obrer, qui per estalvis d'una previa menestralía, herencia d'un parent d'Amèrica, o altra causa, ha devingut propietari d'un troç de terra o d'una caseta. Siguin quines siguin les seves idees polítiques, aquell home ofereix una diferencia radical amb sos companys de treball. La propietat dóna una certa ironía, de profondíssim origen. La terra és fixa i ferma; per damunt d'ella passen els núvols, les tempestes i les passions. Avui el cel és negre; demà farà dia clar. Aquesta immobilitat de l'arbre plantat a terra, la veuríeu reflexada en molts fenòmens què's poden observar en el qui poseeix la terra, encara que sigui un modest treballador. Per exemple ell predica, llegeix, discuteix, s'acalora a voltes. Però mai dona un pas fòra del seu camí de cada dia per a anar a una assamblea, a una escola, a un tumulte ciutadà. Mai se dona tot ell, en una paraula.

Per últim, la propietat en mans de l'obrer, es de claríssima influencia sobre les costums. I aquí sí que podríem llargament enraonar, i me dol no tenir ja més espai.

Comparèu, comparèu aquell manyà, aquell teixidor, aquell moço de magatzem, que tenen al peu de casa seva un jardí rioler o un hortet, amb els seus companys, donats a la engunia i a l'indiferencia de la vida de carrer. Aquell no és client de cinemes ni cafès i està sovint redimit de tota contribució de vici. Del qui el diumenge, o els dies feiners, abans d'anar al treball, rega i afema les llegums i les flors, i amorosament neteja de pugó i esporga els arbres fruiters, o dóna ací i allà qualque cop d'aixada, difícilment en sortirà un revolucionari.

Per això i per cent raons més, és que cal aplaudir, lloar i beneir amb les dues mans, aquest instrumental que la sociología moderna, per obra de la cooperació i del crèdit, posa en funcions, per a dur, en mil formes, a l'obrer, o millor, al modest treballador de tots els estaments, els beneficis nombrosos de la possessió de casa i terra; per això cal lloar i veneral al vostre «Foment de la Propietat», per això cal encoratjar l'obra de les ciutats-jardins, per això un se sent adherit i compenetrat en tot aquest reviscolament admirable, iniciat en nostre temps, vers una més sobia i justa distribució entre'ls homes, de terra, d'aire, de sol i d'esperit.

R. RUCABADO

FANTASIES

Epopeies balkàniques

L'esperit bel·licós dels pobles balkànics és cosa que vé de segles i els ha donat disgustos grans i en gran. Gracies a les raons que'ls dividíen, foren dominats pel turc; gracies a les raons que'ls divideixen, el turc seguirà ensenyorit de amples troços de l'Orient europeu. Semblen tenir el criteri d'aquelles persones que's pairaríen d'un ull amb tal de privar dels dos a una altra. Lluiten aplegats contra el jou de l'infidel i així que tenen el triomf a les envistes ja tracten d'enjouar-se entre sí.

I el turc se refà i reprodueix l'història dels passats segles. L'any 89 del XIV, després d'haver-se aliat amb els bizantins contra els serbis, va triomfar d'aquests en memorable batalla, però al cap de seixanta quatre anys s'apoderava de Bizanci i posava en una gran extensió del continent la taca negra que no vol acabar de fugir-ne.

No és d'ara que'l riu Maritza—conegut també en altre temps amb el nom d'Ebre, com el nostre—ha vist les seves aigües enrogides per la sang. Prou que ho diu el cant nacional búlgar:

Corre el Maritza ensagnantat,
plora la viuda en soletat...

Ja en 1355 els emperadors grecs Joan Paleòleg i Joan Cantacucè, ajudat l'un per Mernasiez, tzar de Serbia, i l'altre per Orkàn, soldà dels turcs, derimiren vora les seves aigües llurs diferencies. Els serbis foren derrotats i llur sobirà mort, sent substituit pel comte Llàtzer, la fí del qual és senyalada per la batalla de Kossovo, perduda per ell i els seus a benefici del turc—¡sempre el turc!—que'ls derrotà sorollosament.

Tal com ha romàs en la llegenda, la batalla de Kossovo és quelcom de característic. No t'espantis, lector, car no te la contaré fil per randa. Sols vull entretenir-te, si sé, amb algun dels fets que'n perpetúen la memoria.

Diu l'apopeia serbia que'l dia abans, mentres el tzar Llàtzer s'asseia a taula, li digué la tzarina Milissa:

—Tzar Llàtzer, corona d'or de la Serbia: demà marxes cap a Kossovo i te n'hi endús tots els servents, sense deixar-ne cap al palau. Tzar Llàtzer, primer entre els homes: mentres tú siguis fòra, jo no tindré ningú per a enviar-te un trist missatge ni qui me'l dugui de part teva. Te me n'endús i tot els meus nou germans, els nou Iugovich; ¡deixa-me'n al menys ún, pel qual pugui jurar!

El tzar Llàtzer, corona d'or de la Serbia, el primer entre els homes, respongué:

—¿Quin vols que't deixi, bona i formosa tzarina Milissa?

—Deixa'm, si no't sab mal, el meu germà Boszko Iugovich.

—Està bé, bona i formosa tzarina Milissa. Demà al matí, quan l'alba clarejarà i el sol fulgurarà, les portes de la ciutat seràn obertes. Ves a la principal, per la que han de sortir les tropes, i planta-t'hi al peu. Al cap de les tropes avençarà Boszko Iugovich, enarborant l'estandart amb la Creu al damunt; saluda'l en nom meu, díga-li que dongui l'estandart a qui més digne de dur-lo en sía i demana-li que no's mogui del teu costat.

Tal dit, tal fet. L'endemà de bon matí, la tzarina esperava al peu del portal el pas de les tropes. Ja les veu avençar-se i ja hi ovira al davant el seu germà Boszko Iugovich, montant un corcer tot engalanat de dauradures. De la bola d'or que remata l'estandart, de la creu d'or que remata la bola, onegen els panys d'or fins les espatlles del cavaller.

La tzarina se li acosta, prèn el còrcer per la brida, s'abraça al coll del germà i diu:

—Germà meu, bon germà meu, gentil Boszco Iugovich: el tzar te'm concedeix i m'ordena que't saludi; entrega l'estandart a qui més digne te'n sembli i resta amb mí al palau.

Però Boszko respòn.

—Germana, bona germana: jo no faré ço que tu dius. ¿Vols que's digui que no he anat a Kossovo per estalviar la meva sang? Germana, bona germana: ves a la teva blanca torre.

I el cavaller segueix la seva ruta.

Al cap de poc passen altres set germans dels nou que'n té la tzarina. La qual els atura l'un darrera l'altre, sense poder-ne retenir un sol.

Per últim arribà el novè, Voina Iugovich, que condueix els corcers del tzar, tots coberts de brodadures d'or.

—¡Oh, germà meu! El tzar m'ordena que't saludi i et convidi a restar amb mí. Deixa els corcers i vina al palau.

—Això sí que no ho faré, germana meva—respòn Voina Iugovich:—recull-te a la teva blanca torre, car jo no abandonaré els corcers del tzar encara que sàpiga trobar la mort en la batalla. Anem a Kossovo a vessar la sang per la patria i per la creu.

I l'últim dels germans deixa la germana, que cau sense sentits damunt la fredor d'una pedra.

Però vetaquí que arriba el propi tzar, la veu en llàgrimes i diu al seu escuder:

—Golubàn, fidel servent: baixa del teu cavall blanc com cigne blanc i condueix la teva senyora a l'alta torre blanca. Si no vas a la batalla de Kossovo, sàpigues que'n tens per endavant el meu perdó.

L'escuder baixà del cavall blanc com cigne blanc, prengué la seva mestressa i la conduí al palau fins a la porta de la torre blanca.

Però, un cop va ser-hi, no va poder resistir lo que li deia el cor.

I tornant cap allà on era el seu cavall blanc com cigne blanc, va montar-hi d'un bot i galopà cap a Kossovo.

¿Voleu una llegenda que pinti més eloqüentment el tarannar bel·licós d'una raça? Cap d'aquells guerrers, entre el perill de la batalla i el benestar del palau, sab dubtar en la tría. I malgrat l'ardiment col·lectiu de que donaren mostra segons la llegenda, la batalla de Kossovo fou un dels més grans desastres que han presenciat els segles. Però, sempre segons la llegenda, ja se sab perquè va ser. Va ser perque designis sobrenaturals impediren que's trobés a Kossovo l'heroe serbi més popular, Marc Kralievich, fill de princep, benvolgut dels fats que miden el destí de la vida humana i presideixen els de la patria serbia.

Marc Kralievich sortí triomfant de totes les gestes en que intervingué. Si ell hagués estat a Kossovo, la batalla no s'hauría perdut. Amb tot, és creencia general que Marc Kralievich viu encara i apareix entre'ls serbis i els porta a la victoria cada cop que tracten de combatre virilment contra el turc.

Ara lo que convindría saber és si, amb motiu de les batusses entre els aliats «a favor» dels turcs, seguirà encara amb les tropes serbies o se n'anirà a colgar-se altre cop a la montanya, en companyía del seu cavall que, segons la llegenda, corre pels aires i parla com les persones i es plany a grans crits.

Per mí, a hores d'ara ja's deu haver retirat de malicia. Encara que, si en la soletat del seu retir reb algún diari, bé podría ser que s'incorporés de nou a l'exèrcit, creient que'ls turcs s'han disfreçat de búlgars. Fòra que la serenitat de la seva vida immortal li dongui prou clarividencia per acullir amb un cert escepticisme les noves dels diaris.

SNOB.

L'ARMARI

Es diu Lola, un nom ben espanyol, i és clar, té els ulls negres com el pecat—Deu nos en guard!—i el cabell igual. Mes és barcelonina, i això vol dir que posseeix una naturalitat graciosa, per tant sense l'aire tràgic de la «Dolorida» de Vigny ni el vestit negre i rosa de la Lola de Baudelaire.

Mes aviat us confiaré que la Lola que dic té una certa cara d'ocell. A Barcelona és indiscutible que hi hà una mena de dòna bonica amb cara d'ocell. Mil noms se m'acuden que és inútil estampar. Però no us cregueu que la retirança a un ocell sigui penyora de versatilitat. Precisament el menys observador reparará quo les dames i donzelles d'aquest aire es caracteritzen, no per deixar d'arribar a la fí, sinó, al contrari, per arribar-hi totduna, per la supressió de l'obstacle.

El ver senyal de l'ocell no és pas saltar de branca en branca: és volar. —Els homes per a suprimir l'obstacle han de fer-se aviadors... i encara! Les dònes ne tenen prou amb fer cara de ocell. I, com tot ço que és vivament actiu, les dames d'aquell aspecte gentil, fins endevinen devegades, assolit llur propòsit, un secret de metafísica original i elevat, un cant d'ocell entre el brancatge, que'ns lleva el dol d'haver estat vençuts—perque, generalment, l'obstacle suprimit... érem nosaltres, cal confessar-ho.

***

Per exemple: una nit xafegosa (una nit d'aquestes que la gent va amb aire de tant-se-m'en dona pels carrers, i les porteres inauguren llur tertulia de la estació roent, i adés i ara es veu en algun balcó de terç pis un home en samarreta que surt un moment i enlaira un cantí), tornava ella del braç de son marit, tant esmaperduda de la calor que no pensava en rès absolutament. Sos ulls eren com extenuats, la seva espatlla es decantava armoniosament en en una protesta vana.

I s'esdevingué que una altra parella, venint en sentit contrari, passà ran de ells. Eren un home minço i menut i una dòna que bufava. Impossible donar-ne cap altre esclariment, car llurs siluetes es perderen totseguit darrera un maciç de flors—això era a un dels poquíssims indrets de Barcelona que tenen maciços de flors. ¡Si aquest Ajuntament!...—No més, com a rastre de llur pas deixaren, sospesa en l'aire, una paraula sense nexe ni explicació:

—... l'armari.

Lola repetí dintre seu, maquinalment:

—L'armari.

Però aquesta paraula no li suggerí cap imatge. Com si hagués dit un mot persa. Marit i muller seguiren avençant cap a llur casa, i els hauríeu sentit que picaven, i com el vigilant responía amb un crit modulat, que s'allargava en la nit.

***

Una paraula és llençada a l'esperit, i ell, sense altra intervenció de conciencia, pot començar la seva tasca. El verb és meravellós.—Lola s'adormí fondament i placentment, i cap a la matinada, en aquells somnis de tintes delicades i optimistes que s'esvaeixen com les boirines de l'auba, tingué una visió clara i amable de la seva arcova, la mateixa arcova de cada dia, però feta opalescent, dolçosament lluminosa, com una cambra d'encís. D'on li venía aquell nou prestigi a l'arcova? En resseguí les parets una per una i reconegué, encara que una mica volatilitzat en claror, tot el «furniture» habitual: solament—i vetaquí la clau del misteri—a la paret quarta hi havía, inconegut, un armari. Qui havía portat allí aquell armari? Era caigut del Cel com la pedra de la Kaaba, o creat allí mateix per les fades matineres? Lola no ho podía endevinar, però un amor estrany i infinit es desvetllà en son cor per aquell nou aussiliar de l'endreç domèstic. L'armari era el sol radiant de la cambra, el carboncle lluminós que la feia excepcional i paradisíaca... Quin desengany, quina angoixa a l'obrir els ulls! L'armari era desaparegut. A malgrat de dos quadres i una tauleta «aquella» paret semblava gemegar de nuditat. També Lola exhalà en un suspir la seva amargor infinita, i girant-se de boca terrosa sobre'l llit, caigueren sos cabells aixoplugant-la com el fullam d'un salze plorador.

***

Ben tornada a la realitat, obudana fins i tot d'aquell moment de feblesa al desvellar-se, Lola anava en un «saut de lit» plè de manyagueríes, donant ordres precises de bon govern casolà a la cambrera, a la cuinera i a la mainadera. Potser ni es recordava del somni de la nit. Tota la casa s'airejava sorollosament: se sentía picar moltes coses. Un infant reia, un altre plorava, i això s'unía a cridories de venedors ambulants, sons virolats d'una murga i modulacions de trompes d'automòbils que venien del carrer.

Lola passà davant del seu marit qui es pentinava el bigoti davant el mirall del paraigüer, abans d'anar-se'n al treball.

—Sabs que se m'acut?—li digué ella. —Que al retorn de fòra haurem de comprar un armari; el blancatge vessa en els que tenim. Es clar que comprar-lo ara fòra una ximplería, tampoc corre tanta pressa: però a la tardor sí que no hi haurà més remei.

—Un altre armari! Però si'n tenim deu, deu armaris! I tres almenys farcits de coses inútils. I després, amor meu—aquí un petit esplai conjugal ben sincer i de bon gust—¿on voldríes que'l posessim? La casa és un cop de puny! Es una casa de nuvis, que no més hi cabem ben juntets.

—Sí, sí, tens raó. Haurem d'esperar a canviar de casa. Tens raó, que ara ni sabríem on ficar-lo. No sé com t'ho fas que sempre tens raó, amor meu!—i aquí li retornà la cortesía amorosa de fa un instant.

—Sortiràs aquest deinatí?

—Nó; tinc molta feina, i amb aquesta calor!

—Doncs adeu, i...

—Ui! sort que encara no estic pentinada.

Patapam! un cop de porta, i Lola queda tota sola. Mira al balcó.—Quina soleiada! i quina calor! Sortir! ni que m'arroceguessin! Dolça caseta meva!—Un sospir de felicitat.

***

A dos quarts de dues, el marit troba la muller treient-se el capell.

—Còm! has sortit?

—Sí, una mica. Cap allà a les dotze. Mai diríes què he fet?

El marit la guaita. Està il·luminada, triomfant. Els seus ulls xisclen d'intensitat. Un somriure contingut la transfigura.

El marit dona un cop de puny sobre la taula:

—Has comprat un armari!

Ella, amb veu immaterial:

—Sí!

—Però, desgraciada, i aon l'entaforem?

—Es ben senzill: la calaixera de casa la teva tía la posarem a la «nursery»; la tauleta groga pot anar a la galería: l'armari blanc de la galería al quarto de la dida; els prestatges del quarto de la dida al quarto de les minyones; els prestatges del quarto de les minyones al recambró del dormitori dels nens; les maletes del recambró del dormitori dels nens...

—Prou! m'hi perdo. Però, mira que és inaudit! Un armari més! I deies que no t'apressava, i que't podíes esperar. Quina criatura!

Lola no ha sentit cap més paraula.

—Vina,—diu amb veu estàtica.—¡Ja és aquí! ¡Te l'ensenyaré!

I gairebé defalleix, enternida: és el monument predilecte de la llar! Una bona barcelonina troba més voluptuós l'armari que l'arcova.

***

Al dia següent, marit i muller han d'anar al cementiri a presenciar un canvi obligat de lloc d'unes despulles amades. Es a primera hora de la tarde: han anat tots sols en un auto-taxi, i estàn una mica tristos i una mica automàtics. El cementiri és desert: encara hi han d'arribar els primers enterros. Pugen al lloc sabut de memoria, darrera aquells baladres. Davant el ninxo provisori, resen... Després, el cadavre és transportat al panteó de familia: aquells homes l'hi baixen.

—¿Vol donar un cop d'ull al panteó?—diuen de dès l'entranya de la terra.

—Nó, no cal...—fa ell, amb un gest de repòs.

Ella, amb el seu instint de caramasera, oblida per un moment la petita esgarrifança d'eternitat i pensa:

—Hi hà primer, a dalt i a dreta, el papà; segón, a baix i a dreta, la Lluïsa... etc.

I després se li acut, amb tota naturalitat:

—Com en un armari...

I diu en veu alta una intuició, que és verdadera; però de passada la diu amb dolçor perque sigui una compensació diplomàtica per la desfeta d'ahir del seu marit:

—Potser sí, que l'ordre absolut és la mort...

Josep CARNER.

De Berlín estant

Les investigacions i estudis del Dr. Darder i Rodés a Alemanya

De molt temps ençà—ja LA VEU DE CATALUNYA se n'ha fet ressò més d'una volta—sovintegen les publicacions científiques dels metges catalans en la docta Alemanya. No és tan sols el nom de l'il·lustre Cajal que omplena la medecina espanyola a l'estranger; molts altres n'hi hà, entre nosaltres, que amb llurs investigacions i treballs contribueixen als avenços de la Biología. Familiars són, entre els homes de ciencia germànics, en Pi Suñer i en Turró, les publicacions i treballs biològics dels quals són coneguðíssims; no fa molt temps se donava compte, desde aquestes columnes, de l'edició alemanya del llibre den Turró: «Psicología de la fam»; avui tenim nosaltres l'honor de senyalar l'impressió produida en els metges berlinesos per la publicació «Contribució a l'estudi de l'immunitat en la tuberculosi. La fagocitosi en els esputs dels tuberculosos pulmonars», deguda als treballs de investigació portats a cap ja fa molt temps pel metge barceloní doctor J. Darder Rodés.

Totes les revistes mèdiques l'han lloada estensament. Si haguéssim de recullir totes les frases i conceptes que li dediquen els tisiòlegs, donaríem unes proporcions exagerades al contingut de aquesta nota. Un sol judici recullirem, no sols perquè sintetisa l'opinió general dels metges, sinó també perquè aquestes paraules van avalades per la firma d'un home de fama universal, conegut arreu del món pels seus treballs en prò del problema tuberculós: és el cèlebre Wolff-Eisner.

Diu en Wolff-Eisner:

«Realment ens trobem enfront d'un estudi interessantíssim i que pocs tisiòlegs han estudiat bé. En Darder ha demostrat amb les seves investigacions, que formen un nou mètode i per cert ben séu, els errors i greus inconvenients i perills que té'l mètode den Wright. Ens ha donat un camí nou, encara poc o gens conreuat, i del qual n'haurem molt profitoses ensenyanses tots els qui ens dediquem a l'estudi de la tuberculosi.»

A continuació s'estén sobre diverses consideracions d'índole científica, que no transcric per no ésser aquest el lloc més apropiat, i acaba dient:

«La medecina barcelonina està d'enhorabona; aquests fets demostrats consoliden la fama d'una firma reconeguda.»

Hem citat les paraules d'aquest savi—podíem haver-ho fet amb les de qualsevol dels altres, i en totes hi trobaríem identitat de judici—per ésser les de l'home que avui dia es dedica amb més intensitat a l'estudi de la tuberculosi.

Anc que tan sols sía per a donar una lleugera idea als nostres lectors, servint a l'ensemps de divulgació científica, transcriurem un lleuger extracte dels seus treballs, fent un xic d'historia, procurant, dins lo possible, conservar l'unitat del seu estudi; tasca no gens fàcil si's té en compte la concisió verament germànica en que està redactat.

En Darder, junt amb en Gayé, va presentar al Congrés de la tuberculosi celebrat a Barcelona en 1910 un treball sobre «les opsonines en la tuberculosi», que fou justament premiat per la seva importancia i pels esforços que representava, fent-nos conèixer aquests entusiastes companys que amb el foc de la joventut feien tan magnífic ingrés en les lluites científiques.

En Darder, segons diu en el treball que motiva aquestes ratlles, no's pogué sostreure desde llavors a l'idea de prosseguir, fins els més petits detalls, l'estudi de les opsonines i de la fagocitosi. Fruit d'aquests estudis iniciats llavors i continuats fins ara és el treball recentment aparescut en el «Braner's Beiträge zur Klinik der Tuberkulose», la publicació sens dubte més important i d'una reputació mondial.

En Darder, inspirant-se en les investigacions den Löwenstein, emplea per als séus estudis una tècnica senzilla i lògica en sos fonaments que previament fou sotmesa a la consideració de aquell investigador vienès, mereixent del mateix els més entusiàstics elogis.

No entrarem en detalls sobre dita tècnica perque'ns faría ésser més llargs de lo precís. Sols direm que'l mètode den Darder consisteix en estudiar el procés de la fagocitosi i les contingencies del mateix en la propria lesió, aprofitant per a la determinació del valor fagocitari els leucocits i els bacils que's presenten en dita lesió, sense necessitat, per lo tant, de bacteries i fagocits extranys a l'organisme malalt. Per això l'atenció den Darder s'ha dirigit vers els esputs dels tuberculosos pulmonars, malaltía desgraciadament tan freqüent, en quals esputs s'hi troben els leucocits i les bacteries del mateix malalt, poguent-se aixís estudiar amb la deguda rectitut científica els fenòmens fagocítics.

En Darder diu, i ho argumenta molt bé, que, lo mateix al determinar l'index opsònic que al determinar el valor fagocític de l'esput, es topa sovint amb la dificultat que les autoinoculacions representen per a dits estudis; en efecte, aquestes alteren en un moment donat l'estat humoral del malalt i alteren a l'ensemps el resultat de la determinació fagocitaria. Aixís molt sovint no's comproven en l'observació els resultats que eren d'esperar consecutivament a una injecció de l'antígen. Això porta a l'autor a fer una sèrie de consideracions sobre l'immunitat en la tuberculosi, que no podem transcriure per por de faltar al pensament que les dicta; creiem que no's poden resumir sense alterar-les, i per lo tant recomanem llegir-les en el propri original, tan concís i precís, on cada paraula té'l valor d'una frase.

En les seves investigacions en Darder creu haver observat l'identitat de l'opsonina específica amb la lisina de la teoría den Wolff-Eisner. Per a demostrar-ho mostra unes gràfiques on se veuen les relacions mutues entre la temperatura i la corva fagocitaria.

Lo que'n podríem dir tercera part del treball—ja que la primera la dedica a la tècnica i la segona a l'estudi quantitatiu de la fagocitosi—en Darder la destina a l'estudi qualitatiu de la fagocitosi, és dir, dels fenòmens que ha observat, referents a la lluita entre el fagocit i la bacteria.

Això li dona motiu per a la presentació d'una sèrie de grabats, copiats directament de les preparacions per ell obtingudes, que demostren l'importancia del procés fagocític en la defensa de l'organisme. Les modificacions del bacil atacat per un leucocit les observa també en Darder en qualques exemplars no fagocitats, lo que'ns mostra perfectament d'acord amb la tesi que sustenta de l'identitat de la opsonina específica amb la lisina.

Finalment en Darder s'ocupa del magne problema de la neutralització de les emtotoxines tuberculoses, ja pels anticossos ja pels lencocits, i acaba dient que'l coneixement d'aquesta neutralització ha de tenir una trascendencia enorme no solament teòrica sinó pràctica (tractament específic de la tuberculosi).

Tal és en síntesi el treball del jove metge català que tan poderosament ha cridat l'atenció dels tisiòlegs i que obre nous horitzons al vast problema de l'immunitat.

Endressar-li una calurosa felicitació ens pertoca fer-ho, no sols per a satisfer nostre orgull de company i compatriota, més també per encoratjar-lo a empendre noves investigacions a l'ensemps que'ls seus triomfs en el centre de la medecina mondial serveixin d'estímul als companys catalans per a posar la Biología catalana al nivell que realment li correspòn.

Dr. CALICÓ.

Berlín, juliol 1913.

Reportatges literaris

«La Poesía Francesa moderna. — Antología ordenada y anotada por Enrique Díez-Canedo y Fernando Fortún.—Madrid. Biblioteca Renacimiento.»

Llibre d'informació aqueix, sense cap de les concessions inferiors que solen fer-se en aquestes obres.

En l'Antología que'ns ofereixen els senyors Diez-Canedo i Fortún, podem apendre de quina manera «informació» i «vulgarisació» no volen dir lo mateix.

La diferencia és aquesta:

L'informació, ordena, «sistematisa»; la vulgarisació, barreja, «confón».

Un dels capdals valors d'aqueix recull de moderna poesía francesa, és la sistematisació amb que'ls comentadors n'han ordenada l'historia, i la claretat que d'això en resulta.

Prou coneixíem directament els autors que hi figuren; alguns d'ells recordem haver-los llegits també en traduccions catalanes, a «Joventut» i a «L'Avenç» i en les «Trasplantades» den Guanyabens i en el «Llibre de Poesíes Intimes» den Moliné i Brasés; a «Catalunya» (1903-1905), i a la «Plana literaria» de «El Poble Català». Però mai com ara n'havíem copsada tota la significació i trascendencia estètica i social.

Ni en les mateixes antologíes franceses més autorisades—(com la de G. Walch o la de Fonsny o els quatre volums de l'edició Lemerre i la de Ad. Ban Bever i Paul Leautand, edició «Mercure de France» que és la més completa i feliç del simbolisme)—, car sovintegen els arrivismes, les rivalitats professionals i les injusticies de la gran premsa boulevardiera, tant com les limitacions dels cenacles de les petites revistes que oculten més als d'aprop que als estrangers els mèrits sobirans de poetes puríssims.

Els nostres amics Diez-Canedo i Fortún han feta obra de bella i admirable ponderació.

L'oportunitat de l'Antología, li afegeix la bona gracia dels temps propicis a generositats.

Som lluny de les grans batalles de «La Nouvelle Revue» i de l'«Art en silence», de «La Plume» i «Le Temps». —(Recordo no més les últimes).—Hem vist apaigabar-se la cridanería de les primeres victories sorolloses de «Vers et prose». Ja M. Henry de Regnier, conquerida l'immoralitat oficial, escriu les recordances del simbolisme, i M. Paul Fort, conquerida l'immortalitat popular de rei dels poetes, recita la darrera balada dels temps d'obscura espectació.

Les noves generacions revisionen el simbolisme i els creadors de la lírica moderna, trontollen de l'irreverencia de la nova host inquieta.

Tot això fa que'ls estudiosos, sel·leccionant les aportacions dels propagandistes de cada tendencia, comencin a situar dintre la tradició poètica francesa les renovacions parnasianes i simbolistes com a complement enriquiment i millora del romanticisme.

Al costat de Remy de Gourmont («Promenedes litteraires», IV sèries; «I et II Livre des Masques»), és abundantíssima la bibliografía crítica i doctrinal; els senyors Diez-Canedo i Fortún acoplen l'index precís de la més interessant en la que hi hà compresos treballs tan mesurats com «L'Historia de la Literatura francesa del romanticisme ençà», de J. H. Retinger, i notes tan agudes i vibrants de modernitat com els «Etudes», de M. Jacques Rivière, i els «Pretextes» i «Nous Pretextes», de André Gide.

Aquí, tots els quí han viscuda amb mí la febre de les primeres lectures i l'il·lusió dels primers versos escolars, recordaràn encara l'estupenda sensació amb que acullírem el llibre «Los raros», de Rubén Darío, editat per en Maucci, i l'apassionament amb que'ns llençàrem a la delectança dels poetes nous que una mica després havíem d'estimar en les pàgines dels «Poetes maleits», de Verlaine, anteriors a les de Rubén Darío, però que nosaltres coneguérem amb retràs.

Tot això fou desordenat; en aquells dies en que per blasmar-nos ens deien «modernistes» i ens retreien la França com la suprema encarnació del mal.

Ara, tots hem pogut refer les nostres lectures i copsar de totes les escoles i de totes les procedencies allò que en elles hi hà de renovador i d'immortal.

Per corretgir als qui judicaren massa depressa i alliçonar als qui dubtaren, i per bona guía de tots, el recull de Diez-Canedo i Fortún és l'obra més justa i completa, més sel·leccionada i estudiosa que s'hagi fet a Espanya, en aqueix sentit.

Recull primer els poetes immediats al romanticisme que anomena «precursors» (Aloysius Bertrand, Baudelaire, Gautier, Nerval, i Banville), qui fugiren, en recerca d'una major intensitat, l'abundor retòrica dels romàntics.

Segueixen els parnasians Leconte de Lisle, Heredia, Sully Prudhomme, Leon Dierx, concients i disciplinats, erudits i ciselladors severs de la forma un xic tarats de positivisme i d'exotisme científic. Amb els millors hi hà també poetes de la mediocritat d'un Coppée i d'un Catulle Mendes.

I al seu costat els més coneguts de tendencies imprecises com Vicaire, Rollinat, Richepin, i Edmond Rostand a qui sols el «Cyrano» pot redimir del pecat de «Chantecler».

Després, entra ja l'Antología en el simbolisme amb els seus mestres: Tristàn Corbière, Laforgue, Verlaine, Rimbaud i Mallarmé, i amb les dues generacions posteriors, la de Samain, Rodembach, Khan, Laurent Tailhade, Maeterlinck, Regnier, Moreas, Verhaeren, etc., i la de Guerin, Francis Jammes, Claudel, Bataille i la deliciosíssima comtesa de Noailles, qui ha nodrit la moderna poesía femenina.

Clouen l'Antología alguns dels poetes moderníssims, els hereus del vers lliure i els continuadors del simbolisme; els fundadors de noves escoles i els qui somnien una restauració neoclàssica.

De tots, és Jules Romains el més interessant. I al seu costat, Duhamel, Vildrac i Tournoix.

El procés evolutiu de les escoles i

l'expressió poètica del gust queden ben definits amb sos trets essencials en l'Antología que estem comentant.

Voldría retreure les enquestes a propòsit del simbolisme i del vers lliure per a que's vegés còm en Diez-Canedo i en Ferràn Fortún n'han respectades totes les manifestacions, i altra vegada quedés ben palesat que hi hà en la poesía d'aquests últims 30 anys quelcom més que una veleitat de la moda literaria: «una veritable renovació poètica» arreu del món.

Els parnasians acusaren d'imprecisió als romàntics i cercaren la força plàstica dels mots i la màxima potencia descriptiva del «metier» poètic. Els simbolistes acusaren de duresa als parnasians i cercaren la musicalitat de la paraula i l'art de «sugerir». Després de la generació del 90 al 1900, empetitides i desacreditades les nocions d'«escola», semblen afirmar-se les passions intel·lectuals individualistes, contrastant amb els mots d'ordre i de disciplina i l'optimisme intervencionista de tots els joves.

D'aqueix joc de l'acció i la reacció literaria, se n'és enriquida abundantment la llengua francesa. Mai com avui havía sigut tan apta per a l'hegemonía mondial.

Agrupats els poetes com en l'Antología dels senyors Diez-Canedo i Fortún, ofereixen naturalment més al descobert les seves febleses de conjunt.

L'estètica simbolista, per exemple, decreix a nostre esment. Però les fortes personalitats, les qui són de tots els temps i de totes les estètiques guanyen noves virtuts de la comparança.

En el recull, els directors de l'Antología han feta a l'ensemps la sel·lecció dels originals i la sel·lecció de les traduccions, amb lo qual indirectament ens han donada l'historia de les aportacions franceses al castellà i de la més sobirana flexibilitat amb que la llengua aumenta els seus cabals. Aprenguem els catalans, i deixant de banda les pors de l'ignorancia restituim (com en temps de Boileau) als seus límits les lluites d'antics i moderns.

Tal poeta excel·lent, millora la llengua natural amb l'exercici de traducció; tal altre poeta mediocre se'ns revela discret.

Aquesta armonía elegant és tota ella obra dels ordenadors i comentadors.

Per això els escau, l'elogi del gran i malaguanyat Charles-Louis Philippe, quan volía enaltir un amic:

—Es home que sab fer la tría.—

Els nostres dilectes Enric Diez Canedo i Ferràn Fortún, també saben triar.

LOPEZ-PICÓ.

La natalitat i l'exèrcit de França

Es una cosa força sabuda que la demografía de França vé constituint, desde molts anys ençà, un motiu de greu preocupació per als pensadors i els governants d'aquell país, car revela una disminució constant de naixements, de any en any, que de no trobar-hi remei significa, dins d'un terme més o menys allunyat emprò segur, la completa extinció de la raça francesa i adhuc, potser, en lo polític, la desaparició del dit Estat, com entitat ètnica independent, a benefici d'altres races més necessitades d'expansió territorial i no tan refractaries al cumpliment del deure de la perpetuació llur.

Nombrosos treballs sobre l'assumpte han aparescut, en diferents temps, en aquella i altres nacions, entre elles Alemanya, essent també un reflexe de la situació generadora dels mateixos el projecte de llei francès actual, on se restableix el servei militar actiu de tres any, projecte que ha donat lloc a deliberacions apassionades i fins tempestuoses en el Parlament de París, i que tan dividida té a l'opinió del país i ha ocasionat pertorbacions a l'exèrcit, dintre del qual hi produí recentment successos lamentables.

Fa poc s'han publicat a la predita capital detalls i consideracions interessantíssims, instructius en grau superlatiu, respecte de les conseqüencies de la restricció voluntaria de la natalitat a França, desde el punt de vista militar, els quals són a propòsit per a promoure reflexions ben tristes amb relació al pervindre del gran Estat veí nostre, i apareixen com una lliçó que deuría devenir profitosa a tots els qui s'imaginen que de la vida íntima individual dels ciutadans, segons sigui ella, no se'n deriven repercussions en la marxa de la col·lectivitat organitzada.

Una de les resultancies majorment immediates del cranc esfereidor que devora les energies de França, la que's refereix a la defensa nacional, se manifesta ja d'una manera prou clara per a que se n'adonguin amb inquietut creixent, si volen dedicar-hi qualque moment d'atenció, fins els esperits més superficials i optimistes.

Precisa considerar, fita la mirada en la realitat, que sense el concurs d'una població densa, acompanyada d'una natalitat proporcional, no és concebible la possessió de la força militar indispensable per a que un Estat pugui figurar en el concert de les grans potencies. De veure's mancada d'aitals elements, amb adequació a les èpoques i a les situacions internacionals respectives, segurament la França del passat no hauría deixat en sa historia tota una estela brillant de glorioses gestes polítiques o militars.

Concretant-nos a un periode el principi del qual és de relativa modernitat, heusaquí les proporcions de població entre les grans potencies d'Europa a la fí dels sègles XVII i XVIII, i en els sègles XIX i present, exceptuant-ne la Russia.

A l'any 1700. — França, 20 milions d'habitants; Gran Bretanya i Irlanda, 10 milions; Imperi germànic, 10 milions; Austria i Prussia, compreses en part en l'Imperi germànic, compten l'una de 12 a 13 milions; i l'altra, 2 milions.

A l'any 1789. — França, 26 milions d'habitants; Gran Bretanya i Irlanda, 12 milions; l'Imperi germànic, 28 milions; Austria, 18 milions; Prussia, 5 milions.

A l'any 1814. — França, 29.500.000 nabitants; Gran Bretanya i Irlanda, 19 milions; Austria, 30 milions; Prussia, 10 milions.

A l'any 1880. — França, 37.200.000 de habitants; Gran Bretanya i Irlanda, 34 milions 800.0000; Austria, 39 milions; Alemanya, 45.600.000; Italia, 28 milions.

A l'any 1913. — França, 39.600.000 d'habitants; Gran Bretanya i Irlanda, 46 milions; Austria-Hongría, 53 milions; Alemanya, 68 milions; Italia, 36.500.000.

Així, doncs, avui dia França representa sols un 16 per 100 del conjunt, i aquest devallament afecta d'una faisó dreturera a la seva força militar, i, de retop, determina el grau de sa actual importancia internacional.

Tot just acabada la guerra franco-alemanya, el nombre dels homes allistats per a l'exèrcit en ambdós països era gairebé igual: 296.334 a França, per 330.136 a Alemanya. No obstant, l'expressada diferencia de 34.000 homes ja revesteix gravetat atenent a que's tracta de un fet de causa voluntaria.

La mirva del nombre de naixements portà la del d'allistats. En 1893 encara eren 343.000, en 1896-1900 descendiren a 325.542, en 1906-1910, a 305 mil 379. En 1906, promulgada la llei sobre el servei de dos anys, els incorporats foren 238.000, i en 1911 solament 214.000.

Com és natural, la predita insuficiencia en el reclutament originà la baixa dels efectius. Segons el «rapport» de M. Clementel, respecte del presupost de guerra per a l'any 1913, la xifra de 653.506 homes servì com a base d'evaluació dels crèdits, mes, abstracció feta dels cossos algerians, tunisencs, senegalesos i saharians, se devalla a un total de 540.000 homes, compresos els oficials, resultant aquest el contingent de presupost; emprò, en opinió del general de Lacroix, l'efectiu veritat, l'utilisable després de certes deduccions de selecció, és de 450.000 homes, sumada l'oficialitat.

En canvi, aquí van determinades característiques de l'exèrcit alemany, a partir del 1871. Dins d'aquell any constava de 401.653 homes, amb els suboficials i els voluntaris d'un any; en 1874, de 416.659, sense voluntaris d'un any; en 1881, de 424.274, amb els sub-oficials; en 1887, de 468.406, amb els sub-oficials; en 1895, de 479.223, sense els sub-oficials; en 1899, de 495.510, restats els sub-oficials; i en 1905, de 505.693, també sense comptar-hi els sub-oficials.

Pel març de 1911, la llei de quinquení militar aumenta de 17.000 homes els efectius i preveu per a la fí de 1915 un contingent de presupost de 518.000 homes de tropa. En realitat aquesta llei ha tingut cumpliment desde el mateix any 1911, en quant a l'aument d'homes, i d'una faisó tan positiva que per la primavera de l'any 1912, conseguéntment a la crisi franco-alemanya del 1911 (afer d'Agadir), el Govern formulà una nova llei de quinqueni on s-hi estableix un aument de 35.000 homes; i la disposició promulgada el 10 de maig de 1912, fixa 544.211 homes, com a xifra per assolir en el curs de l'any econòmic 1915-1916, mes el nombre ha sigut ja omplert desde ara, tota vegada que sols dos contingents correlatius, en lloc de quatre, bastaren a portar a la pràctica la llei. Segons el presupost de 1913, els efectius són els següents:

Homes de tropa, 540.750; empleats subalterns, 4.090; oficials i assimilats, 32 mil 347; funcionaris militars, 5.100; suboficials (tots reenganxats), 95.726; voluntaris d'un any, 13.582; homes incorporats com a suplement de l'efectiu de presupost (übere statsmaessige Rekruten), 20.000; total, 711.595.

Amb tot, l'abans esmentada xifra de 711.595 homes resulta per dessota de la veritable, la qual arribarà a 720.000, número gairebé igual al de 725.000 consignat en la citada llei del 10 de maig de 1912.

Les estadístiques indicades devenen impressionantes si se les compara amb les de l'exèrcit francès de 20 anys ençà, mes, no obstant, cal afermar que únicament descobreixen una petita part de la diferencia positiva entre les dues forces. Mentres a França, en 1911, per a l'incorporació dels 193.000 homes del servei armat, els consells de revisió es vegeren obligats a limitar més de lo raonable les condicions d'un reclutament normal, les comissions alemanyes, en el mateix any, han visurat a més de 500.000 joves de 20 anys, sense comptar els 700.000 joves de 21, 22 i 23 anys, procedents dels anys anteriors, descomposant-se aixís els incorporats: 106.249 de 20 anys; 58.185 de 21; 62.510 de 22; 1.981 de més edat; total, 228.925.

Suposant que'ls dits 228.925 homes haguessin sigut ingressats tots d'entre els de 20 anys, se veu que no arribarien de molt a la meitat dels allistats, lo qual permet a les comissions de revisió la possibilitat d'efectuar una veritable tría, i cada any queden exceds molts milers de joves, per considerar-se suficient la força de l'exèrcit.

La nova llei militar alemanya té per objecte la reducció del nombre dels excedents de cupu, sense que revesteixi el caràcter d'excepcional que l'opinió francesa li atribueix, car el desenrotllo dels efectius concorda lògicament amb el de la potencia econòmica i social de l'Imperi.

Amb major o menor freqüencia, atenent a les condicions de la situació exterior, Alemanya revisa el nombre dels seus soldats, i, com en lloc de confeccionar els presupostos de guerra i assenyalar els contingents anyalment, ho fa per cinc anys, a França es califica això de «nova llei militar alemanya», emprò la denominació és inexacta. Ni en 1911 ni en 1913 hi ha hagut, parlant propriament, cap llei nova, en el sentit francès de la paraula, en el de les lleis franceses de 1872 i 1905, tota vegada que sols se tracta «de mantenir l'antiga proporció entre la xifra dels efectius militars i la de la població de l'Imperi», cosa solament possible amb l'aument prompte del nombre d'incorporats, perque cada any «la població creix de més de 850.000 habitants».

L'Alemanya, ara com ara, sols se proposà, segons les paraules del canciller senyor Bethmann-Hollweg, pronunciades el dia 11 de febrer últim, que «tots aquells qui puguin ésser soldats ne devinguin efectivament». Per virtut de la nova llei de presupost de guerra, l'exèrcit aumentarà de 118.000 homes mitjansant l'ingrés de 50.000 allistats mes per any, o siguin 100.000 per dos anys, i de la meitat d'una incorporació, de 20.000 homes aproximadament, fent senzills periodes d'exercicis de sis a vint setmanes, preveient-se, altrament, que'ls sub-oficials i els voluntaris s'apujaràn de uns 20.000 homes; de tot lo qual se'n desprèn que l'exèrcit alemany constarà de 865.000 homes dels que n'hi haurà uns 710.000 de tropa.

Com se veu, la Confederació germànica no vol privar als seus 15.000 voluntaris, de la ventatja del servei d'un any, car estima que l'acurament de la cultura intelectual del país i la formació dels Estats majors de la seva industria i de son comerç, requereixen i llegitimen el privilegi.

La nova llei serà implantada més prompte del terme estatuit respecte de sa realització, degut a que dos contingents bastaràn per aplicar-la integralment, ja que les comissions de revisió no tindràn altra tasca que escullir amb tota llibertat, de la gran massa dels inscrits.

L'inferioritat actual de França és, doncs, certa en excés, i, no obstant, sembla poca cosa, encara, comparant-la amb la probable del pervindre. No és pas endebades que un país que 40 anys enrera, composant-se d'una població menor, comptava anyalment 494.000 naixements masculins, hagi reduit a 380.000 el nombre d'ells, que, vint anys després, devien assegurar-li el recrutament indispensable dels seus soldats.

A la primera sessió celebrada per la Cambra dels Diputats en 29 de setembre del 1912, M. Josep Reinach consigna que «de 215.000 homes en el periode 1912-1916, el contingent deu caure, matemàticament, en els quinquenis successius a 212.000, despres a 208.000, i, per fi, a 196.000 per al periode 1927-1931». Com els efectius de cavalleria, artilleria i tropes tècniques, calculats al minimum extricte, no poden sufrir aminoració, les conseqüencies de la natalitat decreixent pesaràn del tot sobre l'infanteria. «Si, doncs, les disminucions subsegüents dels efectius se tradueixen en batallons de 500 homes, durant el darrer quinquení la pèrdua serà de 48 batallons en 1907, 94 en 1912», i no's tracta sinó del principi perque «la pèrdua pujarà a 110 batallons en 1917, 118 en 1921, a 154 en 1929».

Ofereix això un contrast terrible amb la situació desembrassada d'Alemanya, la qual, per la quantitat enorme dels seus naixements, podrà disposar dels soldats que li convinguin, conforme's demostra en les xifres exposades a continuació extretes d'un quadre estadístic comprès en una obra del Dr. Jacques Bertillon.

França.—Naixements: Anys 1852 a 1855, terme mig anyal, 932.000; anys 1861 a 1865, id. id., 1.005.000; anys 1866 a 1870, id. id., 978.400; anys 1886 a 1890, id. id., 882.600; any 1907, 773.969; any 1911, 742.114.

Allistats per al servei militar.—Anys 1872 a 1875, terme mig anyal, 290.981; anys 1876 a 1880, id. id., 299.981; any 1896,325.542; anys 1901 a 1905, terme mig anyal, 323.846; anys 1906 a 1910, id. id., 305.379; anys 1911 a 1912, id. id., 296.591.

Alemanya.—Naixements: Anys 1852 a 1855, terme mig anyal, 1.228.800; anys 1861 a 1865, id. id., 1.428.200; anys 1866 a 1870, id. id., 1.511.500; anys 1886 a 1890, id. id., 1.759.300; i any 1907, 1.999.933; any 1910, 1.924.778.

Allistats per al servei militar.—Anys 1873 a 1876, terme mig anyal, 345.853; anys 1877 a 1881, id. id., 380.794; anys 1892 a 1896, id. id., 475.316; anys 1902 a 1906, id. id., 503.482; anys 1907 a 1911, id. id., 518.990; anys 1912 a 1916 id. id., 544.000.

Un cop d'ull sobre'ls números precedents evidencia que la llei militar nova no representa pas per a Alemanya un esforç màxim, malgrat de mantenir el servei de dos anys i l'exempció concedida als voluntaris d'un any.

Per a fer cara al problema resultant de la ascensió del poder militar de l'Imperi, a França's preconitza avui com a solució el restabliment del servei de tres anys. An això s'hi han formulat tres observacions, entre moltes altres:

Primera. L'eficacia de l'esforç què'l país se proposa realitzar, no subsistirà més enllà de quinze o vint anys. Cada any l'exèrcit alemany pot aumentar de 11.000 homes, igual a 220.000 en vint anys, i a l'arribar an aquél periode, la República es veurà en el cas d'establir el servei de quatre anys, si vol disposar de 200.000 homes més, i al cap d'altres vint anys, el de cinc anys, etc.; això no fent esment de la probable aminoració progressiva de la població.

Segona. Cada perllongació del servei, ocasiona l'aument dels tributs i retarda l'edat en que l'home constitueix un factor de producció, capable, a l'ensemps, de mantenir-se, no deixant de banda, altrement, el colossal dels cabals exigits per a l'utillatge modern dels exèrcits.

Tercera. La major durada del servei retarda l'edat del matrimoni i multiplica el nombre dels sòlters, no tant per l'impossibilitat de casar-se abans del llicenciament com pel retart sofert en les carreres professionals, i, especialment, per les hàbituts anti-familiars contretes en la vida de soldat; resultant-ne, de conseqüent, una tendencia a l'abaixament de la natalitat, i, en conseqüencia, una minva del nombre d'homes allistables en la generació successiva. Com més soldats siguin cridats, menys fills hi haurà després per a fer de soldats, de manera que'l mal resta agravat pel remei.

Generalment, els països de població densa i de natalitat considerable's troben també en condicions millors per a satisfer l'import dels utillatges militars més perfeccionats.

El presupost alemany de guerra per a l'any 1913 puja a marks 1.445.400.000, igual a 1.806.750.000 francs, i el francès del 1912 puja a francs 920.498.000, essent inferior al primer en 886.252.000 de francs. Cal remarcar que en aquest punt la superioritat alemanya ja vé de lluny.

En 17 de febrer últim, a la Cambra dels Diputats de França, M. Cheron, ponent general del presupost del 1913, deia:

«A l'any 1902 el presupost de guerra alemany excedía de 121 milions al nostre; en 1906, de 306 milions; en 1913, de 327 milions; i en el de 1914, ne passarà 515 milions. En 1913 el presupost de Marina alemany era major de 57 milions al nostre».

«Emprò heusaquí una xifra particularment sugestiva: vosaltres sabeu que en el presupost de guerra francès, com en l'alemany, hi existeix una tercera secció de despeses, la que s'aplica al perfeccionament de l'armament, de la qual en l'alemany, se'n diu de despeses «per a una vegada». I ja que examino els presupostos de 1902 a 1913, voleu que compari lo que per la secció tercera del presupost de guerra ha esmersat França durant aquell periode, i lo que dins del mateix hi destinà Alemanya? França 980 milions, Alemanya 2.002 milions o sien 1.028 milions més que nosaltres, o en altres termes, 104'50 per 100 més que França. Aquestes són les xifres: cal conèixer-les, i vosaltres sabeu lo que és el programa alemany en preparació».

Un gran diari parisenc resumeix aixís les comparacions preindicades:

Alemanya

Efectius totals, 865.000 homes.

Efectius de primera topada, 500.000 homes.

Efectius de sub-oficials, 93.000 homes.

Despeses militars anyals, 2.390.000.000 francs.

Despeses d'aument de 1902 a 1913, 2.002.000.000 francs.

Progrés de les despeses militars de 1883 a 1913, 227 per 100.

França

Efectius totals, 460.000 homes.

Efectius de primera topada, 175.000 homes.

Efectius de sub-oficials, 4.000 homes.

Despeses militars anyals, 1.590.000.000 francs.

Despeses d'aument de 1902 a 1913, 980.000.000 francs.

Progrés de les despeses militars de 1883 a 1913, 70 per 100.

La llei militar alemanya autoritza una despesa extraordinaria de 1.000.000.000 de marks (1.250.000.000 de francs) i una anyal, de 250.000.000 (312.500.000 de francs), i malgrat d'excedir de les de França, precisa evidenciar que encara aumentaràn. El Govern de la República ha demanat, tot just, 420.000.000 de francs per acondicionar els forts, l'artilleria, els proveiments i els camps de maniobres, i, per la seva part, el Parlament Imperial ha votat, ara de poc, una mumó de crèdits diversos, d'un conjunt de 822.000.000 marks, amb destí a magatzems, habillament, quarters, camps de maniobres, sanitat, cavalls, artilleria, navegació aerea, etc.

Per lo tant, degut a la grossa diferencia de població s'origina, també, altra diferencia en els presupostos de guerra, per l'estil de la existent entre'ls efectius. França, amb 39.600.000 habitants, difícilment disposarà mai de recursos de presupostos iguals als que poden emanar dels 68.000.000 d'alemanys.

El problema's presenta, doncs, en termes de futuritat tan greus, que afecta a l'existencia mateixa de la França en un pervindre relativament proper, i per a resoldre'l en deguda forma, fóra necessari el concurs decidit dels ciutadans d'aquell país, emprò tendint a la solució única deduible de la seva marxa demogràfica, perque, de lo contrari, no sabem pas fins a quin punt sería compatible la situació esdevenidora, amb la fè en els destins d'ell com a gran potencia.

Després de lo dit, no entrarem a discutir les hipòtesis optimistes dels qui creuen que per virtut d'una invasió del novo-malthussisme, quals primeres manifestacions se suposa han fet ja la llur aparició en l'Imperi Germànic, se produirà en el mateix una declinació de la natalitat, i el poderós Estat devindrà víctima, també, del propi mal que va destruint a son rival de l'Oest; rès d'això, per més que, potser, podría objectar-s'hi que al present (un present amb gran pervindre) la prudencia aconsella no refiar-se'n massa, avui com avui, ni en molt de temps, car atenent-nos a les estadístiques, adhuc les publicades a França, la valúa absoluta de l'excedencia anyal dels naixements sobre les defuncions, garanteix a Alemanya, per a llargs anys, una formidable superioritat creixent de població.

Tampoc intentarem l'anàlisi de les diferentes qüestions anexes als símptomes de la decadencia demològica francesa, ja que l'intenció nostra ha consistit sols en efectuar un senzill treball de divulgació de coses i datos dignes d'ésser coneguts, per revestir un interés general grandíssim, derivat d'incloure-s'hi probables i trascendentals conseqüencies, presentant, a l'ensemps, la situació de la França d'avui, en quant a l'aspecte exposat en aquest article, tal com el que realment apareix, com un cas de patología etnològica, mereixedor d'atenció i d'estudi.

Frederic DAMIANS I MANTÈ.

Municipi

Ahir va estar a l'alcaldía una comissió de cansaladers exposant la pretensió de que no's deixi matar porc durant l'estiu.

L'alcalde va limitar-se a pendre nota de la petició.

Sabut és que cada any hi hà qui prova de conseguir aquella prohibició. Enguany, els partidaris de la mida prohitiva repetiren la maniobra, representats pel senyor Doménech, qui, en sessió pública, intentà demostrar els grans (?) perills que ofería la matansa estiuenca a la salut pública.

El senyor Rosés defensà el criteri contrari, o sigui, el de deixar en llibertat als industrials de matar o no matar, i aquest criteri, que és el lògic, fou el que triomfà, de manera que actualment, si bé amb algunes limitacions, més o menys discutibles, està autorisada la matansa.

Per respectables que siguin els interessos particulars, ho son molt més els del públic, i aquest, especialment el de recursos modestos, vol trobar carn de porc fresca tot l'any.

Havent instruit la Secció de Quintes del districte X a favor del quinto Eugeni Llovet Omedes l'expedient que preveu la reial ordre de Governació de 27 de juny de 1900, se requereix a tothom que tingui noticia o dato que faci presumir la existencia i parader del seu pare Joan Llovet Bové, d'uns 52 anys, fill de Sant Martí de Carme, qui fà més de 10 anys que se n'anà, per a que compareguin a comunicar-los a la Secció o els facilitin en la forma que ho creguin convenient, essent admeses les reclamacions que presentin o proves que adueixin.

El tinent alcalde del districte VII, senyor Vallès i Pujals, ha demanat que s'activi el desmontatge de l'antic mercat de Sans, que tantes molesties causa als veins d'aquella plaça, degut a la calma amb que dits treballs se realisen.

Estadística i padró sanitari del mes de juny, fet pel cos mèdic municipal:

Defuncions: per tifus, 30; verola, 53; xarrampió, 146; escarlatina, 1; coqueluxe, 3; difteria, 5; grippe, 1; tuberculosis, 168; sífilis, 8; càncer, 46; altres malalties, 27.

Malalties: del sistema nerviós i orgues dels sentits, 171; de l'aparell circulatori, 138; del respiratori, 148; del digestiu, 200; de l'urinari i anexes, 40; estat puerperal, 5; pell i teixit celular, 7; orgues de locomoció, 4; vicis de conformació, 8; primera infancia, 1; vellesa, 5; per causes exteriors, 32; mal definides, 6.

De bon matí se presentà a la platja propera a «El Tritón», un esquadró de cavalleria, a fi de banyar els cavalls. Al mateix temps se presentà el cabo de municipals L. Fumanal, de servei a la Barceloneta, i dirigint-se al capità que manava la força, li digué que no podía permetre que els cavalls se banyessin allí.

—¿I per què?

—Per que les disposicions municipals ho prohibeixen.

—¿Quina autoritat té vostè a la platja?

—La de l'Ajuntament.

—Es que no volem fer banyar els cavalls, sinó sols ficar-los un xic de potes a l'aigua.

—Ni això. Les disposicions son terminants.

El capità, home acostumat a donar ordres i a obeir-ne, comprengué i aprecià l'actitut del senyor Fumanal i havent-li dit aquest que els cavalls podien ser banayts a la platja de Somorrostro, cap allí s'encaminà l'esquadró.

Els que presenciaren l'escena elogiaren tant la fermesa del senyor Fumanal com la correcció del capità.

El conflicte dels flequers

Els patrons

Ahir a les cinc se reuní amb el governador les comissions de patrons flequers de la «Lliga Industrial» i del «Centre de Sant Honorat», per a canviar impressions sobre la vaga.

Abans de la reunió se mostraven els patrons que no han firmat les bases, ferms en refusar-les i poc disposats per a una transacció.

Segons ens van manifestar en un dels centres patronals, molts dels patrons que varen firmar les bases dies passats n'estàn penedits, car molts ho feren preveient el triomf complet dels obrers, i no creien que una part considerable de patrons s'hagi mostrat ferma en refusar pretensions.

Els obrers

Ahir al matí va conferenciar el president de «La Espiga» amb el senyor Francos Rodriguez, sobre'l curs de la vaga, i es van citar altra volta per al vespre, a les vuit.

Entre'ls obres se creu en la pròxima solució del conflicte, fundats tal volta en l'actitut dels patrons del districte IV, que sembla volen acceptar les bases a canvi de que'ls obrers facin pà petit la matinada del dilluns.

La comissió de vaga es nega a tota manifestació, mes no és aventurat suposar que aquesta fòrmula de transacció sería acceptada pels obrers com a medi de solucionar la vaga.

***

Anit va haver-hi al despatx del governador reunió mixta, acordant patrons i obrers trasladar als seus companys lo tractat, creient, tant els uns com els altres que lograràn la conformitat dels socis de les entitats obrera i patronal.

El senyor Francos Rodriguez, mentres durava la sessió, va manifestar que li semblava que el plet anava per bon camí.

Jocs Florals de Sans

A més dels premis oferts en el Cartell s'adjudicaràn en la festa d'enguany els següents:

Obra d'art oferta per son autor el distingit esculptor don Josep Campeny. Poesía, tema lliure.

Premi de la Diputació Provincial de Barcelona. Poesía, tema lliure.

Premi de don Juli Marial. Poesía, tema lliure.

Premi de don Josep Carcereny. Poesía tema lliure.

Les composicions que optin an aquests premis (com als anteriors anunciats), deuràn ésser presentats per tot el dia 1 del vinent agost.

Govern civil

Coacció

Ahir a les nou del matí, un repartidor de pà d'un forn de la Ronda de Sant Antoni, va ser assaltat al carrer de Casanova per un grupu de vaguistes que li van donar alguns cops de puny i li van llençar el pà per terra.

L'agredit va ser aussiliat al proper dispensari del carrer de Sepúlveda.

Els agressors van fugir.

Sobre'l resguard perdut

Un confrare publicava ahir un article lamentant-se de que encara no hagin sigut repartides les 65.000 pessetes destinades a les famílies dels nàufrecs dels temporals de 1911.

El senyor Francos Rodríguez al rebre als periodistes va fer les aclaracions següents a l'esmentat article.

Que les 65.000 pessetes de referencia eren donatiu del Govern i no producte de cap suscripció pública.

Que al rebre l'esmentada quantitat va ésser dipositada al Banc d'Espanya.

Que'l resguard d'aquest dipòsit va extraviar-se a l'anterior governador.

Que's va fer l'oportú expedient per a recullir un duplicat.

Que les famílies dels damnificats varen rebre donatius de la Diputació, Cambra de Comerç i Associació de la Premsa diaria, els quals superaben tres vegades l'import de lo perdut en aquells temporals.

I per últim, que dimars a la tarde es reunirà la Junta encarregada del repartiment per a estudiar els datos perduts i rebuts de nou i fer la corresponent distribució de quantitats.

Els flequers

Estigué ahir a visitar al governador el president de la societat obrera «La Espiga», manifestant-li que'ls obrers estaven disposats a pastar el pà petit en diumenge, lo qual permetría concedir per part dels patrons el descans dominical quasi complet.

El senyor Francos Rodriguez va dir que li semblava una solució i que havia convocat als patrons per a exposar-los els propòsits dels obrers.

L'Infanta

Segons les darreres noticies rebudes pel governador, l'infanta Isabel degué sortir a les onze d'anit del Port de Palma arribant a Barcelona avui, de set a vuit del matí.

Desembarcarà al moll de la Pau i pujarà al cotxe de l'alcalde.

Esmorzarà a l'hotel Colón i dinarà a bordo del vapor del seu nom.

A la tarde anirà probablement a la «corrida» de la plaça vella i a la nit a una funció de gala a Novetats.

***

Anit va dir el governador als periodistes que el programa definitiu de les festes en obsequi a l'infanta encara no era format.

A darrera hora, l'empresa de la plaça nova, va estar a visitar al governador, recomanant-li invités a l'infanta a la correguda que s'hi donarà.

El míting dels radicals

El governador va dir que'l míting que els radicals projectaven per a avui a Granollers havía sigut sospès.

D'nnes festes

Preguntat el governador si havía concedit algun premi per a determinades festes que organitza a Sabadell el senyor Max Bembo, va manifestar que res havía concedit, afegint que per telègraf preguntaría a l'alcalde d'aquella ciutat de què's tractava.

Solució

Anit va solucionar-se el conflicte iniciat el matí a la fàbrica de teixits que té a Collblanc el senyor Amadeo.

De Sanitat

S'ha rebut el títul de metge de la Marina civil, expedit a favor de don Miquel Espinosa, qui pot passar a recullir-lo, previ reintegre.

Atenent a les queixes que han formulat nombrosos veins de Cornellà de Llobregat, el governador ha disposat amb tota urgencia sigui sanejat un gual que allí existeix.

D'acord amb el dictamen de la comissió provincial, el governador ha desestimat un recurs interposat per don Josep Buch, contra un acord adoptat en 10 de desembre de 1912 per l'Ajuntament d'aquesta capital.

Visites

Van estar a visitar al senyor Francos Rodríguez comissions d'obrers tintorers i dependencia mercantil, un regidor de Sant Llorens Savall, el quefe de la guardia urbana senyor Ribé, el president del Círcol Conservador, les Juntes del Casino Obrer Lliberal i Círcol Lliberal del districte VI, el diputat a Corts don Alfons Sala i els inspectors d'Hisenda i Treball.

Diputació

L'estat d'altes i baixes dels assilats en la Casa provincial de Caritat, durant el prop-passat mes de juny, va ser el següent: Existencia anterior, nois i homes, 1.053; noies i dònes, 792; total, 1.845 assilats; entrats de nou, 15 i 19, respectivament,; total, 34; sortits, 11 i 6, total, 17, i morts, 6 i 1, total 7; quedant, per lo tant, existents, 1.855 individus, i 581 pendents d'ingrés, distribuits aquests en la següent forma: nois, 156; homes, 165; impedits, 49; noies, 54; dònes, 124; impedides, 33.

Entre'ls donatius disposats darrerament a favor de la Casa provincial de Caritat per atendre a les cada dia creixents necessitats de la mateixa, hi figuren la quantitat entregada per la viuda de don Tomàs Roger i Larosa i la ordenada en son testament per don Josep Manuel Roca i Guasch. (A. C.

— Va estar a visitar al senyor de la Riba, l'arquitecte senyor Busq qui marxa a l'estranger, subvenció per l'Estat per a estudiar l'urbanitz de les principals capitals d'Europa.

GONAROMAT
NAME GES. GESCH.
Elbeschmer
fabrik pharmaceutischer Präparate
Berlin C. 19.

GONAROMA

Es un nou i magnífic preparat en forma de càpsula contra les **Purgaci** el **Catarro de la bufeta** i altres cions anàl

Efecte ràpid i enèrgic. Res d'indigestions ni car les càpsules passen per l'estómac sense d dre's. Tampoc hi haperlil d'afeccions renals. venda en totes les farmacies en capsetes a 90 càpsules. — Importadors: M. Daimau-O res, Ronda de Sant Antoni, 1, Barcelona. — P Martín i C.ª, Alcalá, número 9, Madrid.

Sport

Avui, diumenge, jugaràn per al gón concurs Copa A. Valentí, els C Numancia J. C. i Martinense, en camp del New-Catalonia F. B. C.

Com de costum, avui, diumenge matí, se jugaràn en el Frontó Com entre socis de la Reial Societat S Vasc, els partits següents:

Primer partit a les onze del matí Vermells, senyors De Diego i Bor Blaus, senyors Martínez i Siqu

Segón partit a les dotze: Vermells, senyors Thomas i Santa Blaus, senyors Vilaseca i Palmada

Per aquests partits la Reial Soci Sport Vasc o qualsevol dels seus s proporcionarà a qui ho sol·liciti i tacions per a tota la temporada.

Divendres, a la nit, celebrà junta neral extraordinaria el Reial Club portiu Espanyol.

Segons expressa la convocatoria via de procedir-se a la elecció de J ta Directiva, però en vista de la impo bilitat de poder-hi concórrer el presi don Victorià de la Riva, s'acordà pendre la sessió per a renuar-la a a les deu de la nit, en el mateix lo (Aribau, 21, interior.)

D'ORIENT

L'avenç dels turcs, detingut

Constantinopla.—A la Porta s'asse ra que les tropes turques son a la Midia-Enos i que la decisió defin sobre l'avenç encara no s'ha près, que'ls representants de la triple i ligencia han aconsellat a la Porta respecti el tractat de pau fet a L dres. Se diu que la gestió russa sigut molt seria.

La premsa del partit jove turc que la nació està descontenta per noticia oficial de que l'exèrcit està tingut a la línia d'Enos-Midia. «Tanine» exposa que'l tractat de L dres no té ja valor perque la cond posterior de Bulgaria l'ha anul·la

La situació militar

Belgrado.—La situació militar estacionada. Els serbis avancen lent ment, fent retrocedir a les tropes gares.

L'ala dreta grega que marxava a Devrokop, ha trobat enèrgica re tencia per part de les línies bú res de Brodi, a 30 kilòmetres al N est. Després d'um empenyat com els grecs han obligat als búlgars retirar-se.

A l'antiga frontera serbia-búlgara forces búlgares s'han vist obligades abandonar Orlovkamen, Golesch i S Nicolau. En la seva retirada han truit el pont del ferrocarril prop Kossovo i han intentat fortificar-se Veslaglay, però molestats pel foc l'artilleria serbia, han abandonat aq lla posició, perseguits pels serbis, han fet presoners alguns soldats gars que vestien uniforme serbi.

Els exèrcits bel·ligerants, actualm se troben l'un davant de l'altre, se creu imminent un important co bat.

A la regió d'Egri Palanka els gars se retiren. Ahir evacuaren J lovachka.

L'avenç de serbis i grecs obliga búlgars a retirar-se cap a la línia tre Kustendil i la vora del Dumn

Una comunicació oficial serbia fica les informacions búlgares i que en tota la línia de Zuti Ka fins a Drama i Cavalla els búlgars sols s'han vist obligats a retirar-se, nó que han sofert una veritable derr fugint en desordre davant de l'exè serbi.

Opinió grega

Atenes.—En Venizelos i en Pach s'han posat d'acord sobre les co cions per a la pau i sobre la direc política i militar dels aliats en lo tur.

Els periòdics grecs fan remarcar perit de moderació que aquells ho d'Estat han decidit mantenir respe a les reivindicacions, a fi de co guir una pau duradera.

Segons l'opinió de dits periòdics depén ara de Bulgaria. En espera les decisions de Bulgaria els exèr aliats continuaràn la seva marxa.

L'actitut de Russia i Austria.

París 19, 10'20 matí.—«L'Echo de París», en un despatx de Berlin, diu Govern rus ha fet saber al de Constantinopla que considerarà tot atac co Adrianòpolis com un «casus belli».

Afegeix que l'exèrcit rus està dis sat a entrar a Armenia i els vaix de l'esquadra del Mar Negre tenen calderes a alta pressió per a sortir al mer avís.

«Le Petit Parisién» publica un tele ma de Sant Petersburg dient que Ru renuncía a servir d'intermediaria en Serbia i Bulgaria.

El mateix diari, en un despatx de na; diu que Austria té l'intenció de posar a les potencies que sigui decl da l'autonomía, amb Salònica per tal.—Havas.

A Adrianòpolis

París 19, 10'45 matí.—Berlin. Se un telegrama de Constantinopla, a les 11'45 d'anit, la cavalleria turca arribat davant de Adrianòpolis.—Hav

En llibertat

París 19, 11'35 matí.—Uskub.—Han gut posats en llibertat els darrers ofi detinguts per Serbia.—Havas.

L'avenç dels rumans

París 19, 11'52 matí.—Bucarest.—S gons informacions publicades per la pre sa d'aquesta capital, les tropes rum han arribat a Vratza, a 10 kilòmetres Sofía.—Havas.

L'avenç dels turcs

París 19, 12'27 tarda.—Constantino —A mitja nit ha arribat davant d'Adri nòpolis la cavalleria turca.—Havas.

Grecia i Turquía

París, 19, 2'45 tarde.—Atenes.—Han marxat cap a Constantinopla dos alts funcionaris del ministeri de Negocis estrangers, per a firmar el tractat de pau.

Aquesta firma no té cap relació amb el conflicte actual.—Havas.

A Adrianópolis

París, 19, 8'33 nit.—Constantinopla.—L'exèrcit turc, segons totes les probabilitats, haurà arribat aquesta tarde a Adrianòpolis.—Havas.

L'avens dels rumans

París, 19, 10'8 nit.—Bucarest. — Segons noticies oficials, el princep Ferràn, amb una columna volant, en la que figuraven forces de cavallería i artillería, ha entrat a Lompalanca, prop de Sofía, després de lleuger combat.

Una brigada búlgara, manada pel general Koutnicheffi, amb 12 canons, s'ha rendit.—Havas.

Del Marroc

(PER TELEFON)

A reincorporar-se

Madrid, 19, 10 matí.

Anunciant la existencia del còlera a Barcaràn cap a Larache, dos cabos i 12 soldats del batalló de caçadors de Las Navas. D'ells quatre son de quota, que, després de complerts els tres mesos de servei, foren llicenciats i ara tornen a incorporar-se al batalló. Els altres soldats havíen quedat a l'hospital militar per malalts.

Noves de Ceuta

Ceuta.—Ha tornat el senyor Villanueva, que ha recorregut el camp moro.

Un nombrós grupu de nois, fills dels obrers que treballen a les pedreres del port, han demanat que se'ls concedeixin escoles per apendre a llegir i escriure.

El president del Congrés ha visitat als ferits de l'hospital Docker.

Després, acompanyat del director de Obres públiques d'aquesta zona, senyor Morales, s'ha traslladat a Arroyo Bemba per a visitar el lloc en que començarà a construir-se'l ferrocarril de Ceuta a Tetuán.

El capità de cavallería senyor Pardo i els tinents Mesa, Vendala i Márquez, al mando de 75 cavalls de Vitoria, han sortit a les deu del matí a practicar un reconeixement pels voltants del duar Casen, prop de Benimesala, i han sigut tirotejats per un grupu de moros, resultant ferit un soldat en una mà.

Una altra bala ha atravessat el salacot del tinent Márquez.

Després d'esmorzar l'almirall Pidal ha baixat a terra per a visitar al senyor Villanueva.

Aquest ha embarcat a la nit en el «Teodoro Llorentes, que ha sortit cap a Larache.

Contra la guerra

Madrid, 19, 4'15 tarde.

El total de les adhesions rebudes a la Casa del Poble per a la projectada protesta contra la guerra és de 417, distribuïdes en la següent forma: Societats i sindicats obrers, 302; Círcols i centres obrers, 7; agrupacions socialistes, 61; Joventuts socialistes, 13; Círcols i comitès republicans, 15; Joventuts republicanes, 5; Federacions nacionals, 14.

Malalts i ferits

Ceuta.—Procedent de Rincón de Medik ha arribat el remolcador «Manuel María», amb 52 malalts de tropa de Tetuán.

El baixell hospital «Vicente Sanz» farà demà una conducció de ferits i malalts a Màlaga.

Agressió

Melilla.—Uns bandolers de la kàbila de Benibuyagi, que no paren de realitzar malifetes, intentaren robar el poblat Imaraten.

La guardia que monten totes les nits els indígenes de dit poblat pogueren repel·lir l'agressió, sostenint viu tiroteig fins que arribà la policía indígena atreta pel soroll del foc.

Els malfactors fugiren a la desbandada perseguits de prop per la policía que'ls ha fet dos morts i varis ferits.

Els del poblat han tingut un mort i 5 ferits, d'ells 3 dònes.

Els bandolers pertanyen a la fracció més bel·licosa de la kàbila de Benibuyagi i la partida la composen uns 50 homes.

Notes de Melilla

Madrid, 19, 5'15 tarde.

Melilla.—Avui s'ha verificat, al Park de Hernandez, el repartiment de premis als nois de les escoles indígenes.

—De pas per a Ceuta ha fet escala aquí el vapor «Denia» que condueix una batería d'artillería procedent de Barcelona.

—Ha produit alegría la noticia de la aprovació de l'emprèstit de 5 milions per a urbanització de Melilla.

—La posició del «Gorro frigio», situada al Gurugú, ha sigut abandonada avui, per innecessaria.

Abans els enginyers han volat les fortificacions.

Lo que diu en Luque

Madrid, 19, 9'15 nit.

A l'abandonar el palau del comte de Romanones, després del Consell, ha dit el general Luque als periodistes que de lo del rellevament del general Alfau no hi havía res per ara.

Després, referint-se als rumors recullits pels periòdics sobre de gestions de pau amb els moros, ha dit que aquesta és una qüestió delicada i sería convenient no's parlés d'ella en la premsa, perque les noticies que's publiquen en els periòdics arriben als moros i s'envalentonen.

Tant és aixís—ha afegit—que un fet tan senzill com la suspensió de les obres del ferrocarril de Alcàzar a Larache s'ha interpretat pels moros com a temor per la nostra part.

Clar és que'l Govern desitjaría que la hostilitat dels moros desaparegués, però d'això a parlar de gestions prop d'ells per a que cessin en la seva actitut d'enemistat hi hà una gran distancia, car sobre aquest extrem no podríem entrar en negociacions poc compatibles amb la nostra dignitat.

Calor

Els despatxos oficials rebuts del Marroc diuen que's sent allí extraordinaria calor i que a causa d'això han mort de insolació varis soldats i alguns moros.

Contribució urbana

El Jalifa del Soldà a nostra zona del Marroc ha dictat un Dahir establint a Arcila i Alcàzar una contribució urbana per atencions municipals que fins ara no's cobrava més que en els ports oberts al comers, com Tetuàn i Larache a nostra zona.

Voluntaris

Aquest matí han arribat a Madrid, de pas cap a Càdiz i Larache, dos sargents, quatre cabos i 28 soldats d'infantería de Marina que com a voluntaris del Ferrol marxen a cobrir baixes.

En el ministeri de Marina han sigut rebuts pel ministre, qui ha elogiat son patriotisme.

Aquesta nit continúen el viatge a Càdiz.

La direcció de la campanya

Madrid, 20, 12'30 matinada.

Durant tot el dia el tema culminant de les converses ha sigut el propòsit atribuit al Govern de modificar les orientacions de la campanya, cosa que portaría modificacions també en els alts mandos.

Ja hem dit a la tarde que el comte de Romanones ha negat tot fonament a la noticia del rellevo del general Alfau, però a pesar d'això i atenent a la pressa que el president s'ha donat per a reunir als ministres en Consell, s'ha continuat parlant-se de la possibilitat d'un canvi de procediment en la campanya marroquinaa. Es més, s'indiquen ja els noms dels generals Marina, Bouzón i Echagüe per a substituir a l'actual Resident.

Lo cert sembla ser que el Govern no s'apresurarà a fer un ostensible canvi, encara que aquest sigui el seu propòsit, sinó que aprofitarà la primera oportunitat que se li presenti per a acceptar la dimissió que fa ja varis mesos té presentada, per motius de salut, el general Alfau.

Se parla també del rellevo d'altre general, dient aiximateix que d'arribarse a realitzar se posaria malalt per a que quedi a salvo l'amor propi dels interessats.

Lo que diu'l ministre de Estat

San Sebastiàn.—El senyor López Muñoz ha celebrat una conferencia amb el Rei sobre assumptes del Marroc.

El ministre de jornada ha rebut als periodistes. S'ha ocupat de les denuncies que inserta «El Imparcial» del seu corresponsal a Tetuàn.

Ha dit el ministre que son inherents al canvi de règim coincidint amb l'aument brusc en el número d'habitants.

No s'han retrassat els pagos a contractistes, i en quant a la venda de Duanes l'informe del delegat és de resultat favorable.

S'ha extés en consideracions sobre altres extrems de les faltes senyalades per l'articulista.

A pesar d'això ha telegrafiat al general Alfau per a que l'informi, i si és necessari adopti, les mides corresponents per a que's corretgeixin els defectes.

El Raisuli

«La Epoca» publica la següent informació:

Tànger.—Aquí ha circulat el rumor de que el Raisuli ha caigut a Zinat, en poder dels nostres soldats, els quals se suposa procedissen de la posició ocupada per la columna volant d'Arcila.

Rès més destituit de fonament que aquest rumor.

Aquesta posició constitueix un pas important per a l'avenç, és cert, i com que el general Silvestre fa la guerra molt bé i amb coneixement de lo que és útil per a nostra causa, s'ha establert en ella reforçant les defenses que en son dia feren les mehalles del Soldà Muley-Hafid; però d'això a arribar a Zinat en secret i apoderar-se en son amagatall del famós bandit, hi hà alguna distancia.

Zinat està ben defensat i artillat, aixís com sona; i quan arribi la ocasió, el Raisuli que's passa de prudent en lo de amagar-se, lograrà fugir a terres del Garb i no serà tasca fàcil el capturar-lo a pesar de que lo vegin amb mals ulls els angheres, que si bé son fàcils a la sugestió que pateixen contra nosaltres, no és menys cert que no'ls apenaria lliurar-se d'ell.

La impressió de l'actual campanya és aquesta:—Mai els moros han estat tan unànims per a la guerra com en aquesta ocasió. ¿A què obeeix aquesta causa? No ho deixen de conèixer els que ho han de conèixer. Desacerts, erros, han portat a l'estat actual.

Sols hi cab una mida radical, que tal volta sigui consequencia del viatge realitzat pel senyor Villanueva i de sos informes rebuts a la zona africana. Per a quelcom més que per a dinar i esmorzar amb amics i per a que les tropes prou cansades, rendeixin honors al president del Congrés ha vingut aquest per terres del Rif, Anghera i el Garb.

Descomptat que als rebels se'ls ha de imposar un càstic dur, s'ha d'anar pensant lo que s'ha de fer amb aquesta gent per a després de la pau. S'han arruinat, hi hà escassesa de cartutxos, sos preus pugen pels núvols i moros hi hà que tots sos estalvis els han invertit en la seva compra. Per altra part, se'ls han cremat, amb gran aplaudiment, sos aduars, les pastures i cullites. Quan arribi el moment de la pau, serà ocasió de pensar en posar an aqueixa gent en condicions de viure.

La situació dels harquenys en la ocasió present, és la de vèncer o morir, i per això s'explica l'atac a Alcazar al dia següent d'haver sigut sumament castigats. Se'ls va fer una destroça horrible a Benimesala (Tetuán) i s'aprestan a un nou atac.

No's pot jutjar per igual com se porta la campanya en una o altra regió. Solament diré que el terreny és completament diferent. En el Garb poden funcionar les tres armes de combat, però en la zona de Tetuán no passa lo mateix.

El general Silvestre coneix molt bé el terreny, fa la guerra a la francesa i compta amb aussiliars que'l secunden amb acert i entusiasme. Els noms dels tinents coronels Castell, Alcàntara i Sevillano, entre altres, són ben coneguts a Espanya.

També a Tetuàn hi ha hagut fets de armes meritoris, però en canvi hi ha hagut no poques deficencies i faltes de previsió i tacte.

No s'ignora a Madrid que quan el Jalifa va anar a Tetuàn, algú, coneixedor de la situació que s'apropava, va proposar desde aquí que hi hagués anat per terra desde Arcila, aprofitant l'ocasió per a que de l'escolta haguessin quedat els destacaments necessaris en les immediacions de Zinat i el Fondak. ¿Per què no's va fer?

L'enviu dels respectables senyors que aquí es coneixen amb el nom de comissió pacificadora, no sigué si no un disbarat; no han fet rès, per la senzilla raó de que rès podíen fer, perque vegeren que la cosa no estava a punt.

Un amic meu, kaid, encara que en situació indiferent, me deia passejant pel camí que condueix al santuari de Sidi-Amed-Hach, Patró de Tanger:—Vosaltres no podeu enviar més gent. Teniu República a Barcelona i vénen aquí grans cavallers del teu país per a fer les paus amb moros.

Aquesta creensa s'ha extès pel camp, i rès més per a avui.

De Cadiz

Càdiz.—Si amaina el temporal de Llevant que regna a l'Estret, s'espera la arribada d'una expedició de ferits i malalts de Larache.

A bordo del «San Carlos» han sigut embarcats 40 matxos per al regiment d'artillería.

Ha sigut donat d'alta l'oficial d'enginyers don Valentí Ortiz, malalt de gastritis.

El metge de primera don Mariàn Anfruns ha arribat de Barcelona, embarcat en el «Canalejas».

Va destinat a Alhucemas.

S'han rebut ordres superiors per a una nova evacuació de malalts.

D'Alhucemas

Alhucemas.— Continúen detinguts els rifenys que foren apressats per la kàbila de Bocoya per a respondre de les multes que pel rescat i per acord de dita kàbila els seràn imposades a les famílies baix la custodia de les quals se trobaven els presoners del «Concha».

Diariament se veuen objectes pertanyents al barco perdut i que els marroquins ostenten.

Ahir arribà un moro de la citada kàbila, que portava sobre'l seu còs dues camisetes de les anomenades de gala, que foren adquirides per un de nostres marins per un mòdic preu, dient el kabileny que n'hi procuraría algunes més car en els soks on se presenten, se venen cada dia robes i objectes pertanyents a l'esmentat barco.

Segons manifestacions que han fet algun smoros que venen sovint a la plaça, circulaven rumors per nostre veí camp de que a mida que anessin regressant seríen destinats en nostra plaça a fi d'aplicar-los el càstic a que els mateixos reconeixen ser mereixedors i a l'efecte havíen dirigit algunes cartes a Algeria en que se'ls manifestava que no s'embarquessin per a la tornada i fessin el viatge per terra; mes com aquests podíen ser robats en el camí per altres, se determinaren a no efectuar la tornada fins informar-se bé.

Amb tal motiu, hi hagué kabilenys que vingueren a nostra plaça a informar-se i al convencer-se de que cap temor podíen tenir, se decidiren a escriure als seus, per a que ho fessin saber als demés, per qual motiu ahir arribà a nostra rada el vapor «Rif» amb 133 rifenys manifestant que a Oràn prengueren passatge per a aquesta altres varis que, per temor a lo abans indicat, havíen desembarcat a Melilla, desde on se dirigíen per terra als seus respectius duars.

MES TELEGRAMES

I TELEFONEMES

DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEFON)

La «Gaceta»

Madrid, 19, 10 matí.

La «Gaceta» publica:

Decrets d'Estat disposant quedin redactats en la forma que's publiquen els articles 26, 27 i 28 del reglament de la carrera diplomàtica.

Altres decrets de Guerra, ja tramesos.

Reial ordre aprovant els mètodes de anàlisi de vins formulats pels directors de les estacions agronòmiques i enològiques de Haro, Reus i Vilafranca del Penadès, declarant-los obligatoris per a tots els laboratoris agrícoles dependents del ministeri de Foment.

Anunciant trobar-se vacant la plaça de metge forense de Vendrell.

Anunciant la eistencia del còlera a Menovitza, població d'Eslabonia, frontera serbia.

Lo que diu en Romanones

Madrid 19, 2 tarda.

A les onze del matí ha arribat a Madrid el president del Consell, essent rebut a l'estació del Nort per tots els ministres, excepte'ls de Foment i Instrucció.

També l'han rebut bastants representants a Corts.

El comte de Romanones ha anat al seu despatx oficial, aon l'ha visitat el ministre de la Governació.

Els altres ministres han enviat a recullir a la presidencia els Decrets que'l Rei va firmar ahir i el comte ha portat de San Sebastiàn.

Al rebre als periodistes els ha comunicat que ademés dels Decrets coneguts, el Rei en firmà ahir un concedint el marquesat de Moret a donya María de la Mercè, filla de l'inoblidable home públic.

Els periodistes, després de donar la benvinguda al president, han preguntat si era cert, com insinúa quasi tota la premsa, que s'anava a canviar l'orientació i procediment de la campanya del Marroc.

An això no ha volgut contestar categòricament el president del Consell, i amb un «Ja veurem» i un arronsament d'espatlles ha satisfet la curiositat dels reporters.

Però ja és bastant que no ho hagi negat.

Lo que si ha negat és que'l Govern pensi en rellevar al general Alfau.

Aquesta tarda's reuniràn els ministres en el domicili del comte de Romanones perque's té pressa en resoldre l'assumpte dels sucres, o al menys escometre la seva solució, encara que sigui nomenant una ponencia de ministres que imposi la fòrmula més acceptable.

El comte, que tanta pressa té en reunir als ministres, deia aquest matí que aquesta reunió no tindrà caràcter de Consell, encara que hi assistiràn tots els consellers responsables; que ademés de la qüestió dels sucres s'ocuparàn els ministres de lod el Marroc, que és per lo menys tant urgent; com també'l president informarà als seus companys del resultat de sa entrevista amb el monarca.

El Marquesat de Moret

El Decret del títol de marquesa de Moret diu aixís:

«Desitjant donar una senyalada prova del meu reial apreci i perpetuar la memoria dels eminents i rellevants serveis prestats al país i al trono per don Segimón Moret i Prendergast, d'acord amb el parer del meu Consell de ministres, vinc en fer mercè de títol del Regne amb la denominació de marquès de Moret, a favor de sa filla donya María de la Mercè Moret Berruete, per ella, els sèus fills i successors legítims.»

Els negocis den Romanones

El comte de Romanones, representat per lletrat, requerirà en judici de conciliació a don Lluís Silvela, director de «La Mañana», pels articles que aquest periòdic ha publicat parlant dels negocis del comte.

El senyor Silvela diu que si vol pot estalviar-se la cita de conciliació, car desde ara es declara autor de quant publica i ha publicat el seu periòdic, renunciant a l'immunitat parlamentaria, i diu que no se'l podrà amordaçar amb una querella per injuries, perque tractantse d'un funcionari (el comte ho és) les proves han d'admetre's necessariament i ell està desitjant provar davant del Jutjar ara i davant del Congrés després si les Corts s'obren, que és cert tot lo que manifestà dels negocis del comte.

En Sànchez Toca

Madrid, 19, 5'15 tarde.

Procedent de Càdiz ha arribat avui a Madrid l'ex-ministre senyor Sánchez **Toca.**

Pel seu domicili han desfilat nombroses persones, deixant targeta.

També ha rebut molts telegrames de condol per la mort del seu fill Joaquim.

Les escoles de Bilbao

Bilbao.—L'Ajuntament ha aprovat el plan de graduació d'escoles, en virtut del qual vindràn a Bilbao 50 mestres més.

A proposta dels regidors del partit catòlic i per majoría de vots s'ha acordat per l'Ajuntament que sigui obligatoria la ensenyança del Catecisme, tant per als mestres com per als alumnes a les escoles municipals de Bilbao.

Les escoles de Madrid

Madrid 19, 4'15 tarda.

Aquest matí ha visitat el ministre d'Instrucció pública, en unió del senyor Cossio, una escola, fundació del senyor Soter, en la qual s'eduquen 60 nois d'ambdos sexes, donant-los alimentació i roba neta.

Dirigeix l'establiment una professora. L'edifici costà 55.000 ptes. i l'establiment se sosté amb 25.000 ptes. anuals que renda la quantitat de la fundació.

El senyor Ruiz Giménez ha sortit molt complascut de la visita, no sols pel tracte mterial que's dona als nois sinó també per l'educació que reben.

Aquesta fundació servirà de model a les escoles que'l Patronat de creació d'escoles se proposa edificar a Madrid.

Ha visitat al ministre d'Instrucció pública una nombrosa comissió de mestres d'ambdos sexes, presidida pels senyors Remot i Aznar.

Aquest han exposat en nom dels seus companys la necessitat que hi hà a Madrid d'obrir moltes escoles per a recullir tants milers de nois que polulen per la vila sense instrucció, oferint-se a prestar sos serveis i creient que per a això lo millor és arribar al desdoble de les escoles.

El senyor Ruiz Gimenez ha agrait aquesta visita, que més semblava una manifestació, i ha dit que'l seu desig és arribar aquest estiu a la constitució del Patronat de cantines escolars, a fi de que funcioni en primer de setembre, i s'ha compromès a adquirir locals per a aumentar les escoles.

La comissió ha sortit molt complascuda.

Consell de ministres

Madrid, 19, 9'15 nit.

En el domicili del comte de Romanones s'han reunit els ministres després de les cinc per a celebrar l'anunciat Consell.

Han coincidit tots a l'entrada en anunciar que la reunió se dedicaría a un canvi d'impressions sobre'l viatge del president a San Sebastiàn.

Alguns consellers portaven també expedients d'escassa importancia.

El Consell de ministres ha acabat a les set, facilitant-se la següent nota oficiosa:

«El Consell ha deliberat extensament sobre les pretensions formulades amb relació a l'impost de sucres.

El Govern desitja que's concretin d. tes aspiracions, per a lo qual els interessats poden dirigir-se al ministre d Hisenda en el plaç més curt possible. Aixís podrà resoldre's amb acert sobre les demandes dels agricultors productors de sucre i industries derivades, que convé nacionalitzar a tota costa.

Tenint en compte aquests antecedents el primer dia de sessió de les Corts presentarà el Govern un projecte de llei en el qual s'atenguin les reclamacions llegítimes, projecte que, una vegada convertit en llei, començarà a regir el dia següent de la seva publicació en la «Gaceta».

S'han aprovat els expedients sisè i setè del ferrocarril internacional de Ripoll a Puigcerdà.»

Una gestió.—En Romanones i la Mancomunitat

El doctor Riquelme, de Barcelona, ha celebrat una conferencia amb el quefe del Govern, en la que s'ha tractat de la conveniencia d'empendre a Catalunya una activa campanya de propaganda en prò del partit lliberal, prenent per fonament el projecte de Mancomunitats, programa que diu el comte de Romanones que manté a tota costa, encara que hagi de caure amb ell.

També ha conferenciat amb el ministre d'Hisenda per a que's concedeixi a l'hospital de Sitges autorització per a celebrar una Rifa els beneficis de la qual se destinin a dit establiment.

De Marina

El ministre de Marina ha manifestat que encara que en el ministeri se porta un estat de cada canó, ha ordenat al general d'artillería senyor Gallardo que amb el personal necessari visiti barco per barco tots els que estàn en servei per a saber amb exactitut abans d'un mes l'estat de totes les peces de gran i petit calibre en els vaixells i la dotació de municions que tenen.

Ha fet grans élogis el senyor Gimeno del comportament admirable de l'infantería de Marina en la campanya de Africa, donant constants proves d'heroisme i abnegació.

Sobre el projecte de reorganització de aquest còs, que'l senyor Gimeno té en estudi, ha manifestat que falta algun temps per a quedar terminat, per necessitar-se'l concurs de les Corts per a l'aument de les plantilles de quefes i oficials.

En Besada

Demà surt cap a Galicia el senyor Gonzalez Besada.

Nomenament

S'ha nomenat per oposició a don Sixte Càmara, aussiliar del segon grupu de la Facultat de Ciencies de la Universitat de Barcelona.

Teatre

Avencen ràpidament les obres del Teatre de la zona de recreu del parc de Madrid.

Ja s'ha firmat la contracta amb la companyía italiana d'opereta Granieri.

La inauguració se celebrarà el dia 2 d'agost amb la «Princesa del dollar».

E. Prat de la Riba

La Nacionalitat Catalana

SEGONA EDICIÓ

Un vol. de 152 pàg., de 20 × 13 cm., en excelent paper vergé

Edició popular: 50 cts.

Ab cobertes a dues tintes i el retrat de l'autor: 1 pta.

DE VENDA EN LLIBRERÍES Y KIOSKOS
DIPÒSIT EN AQUESTA ADMINISTRACIÓ

Municipalització

L'alcalde de Madrid ha convocat als proveidors de carn per a tractar de la municipalització del servei de proveiment de carn.

Balans del Banc

Madrid, 20, 12'30 matinada.

Han aumentat: l'or, 786.148 pessetes; la plata, 1.177.304; els comptes corrents, 522.619.

Han disminuit: els bitllets, 5.357.050; l'efectiu del Tresor, figurant en l'actiu, 1.706.402.

Les aigües de Barcelona

El Consell de ministres ha acordat prorrrogar el plaç per a l'informació pública sobre'l proveiment d'aigües de Barcelona.

La R. O. corresponent aparcixerà dilluns a la «Gaceta».

Obligacions del Tresor

La suscripció d'obligacions del Tresor ha alcançat avui 708.000 pessetes.

El total de les obligacions suscrites fins ara arriba a 33.512.500 pessetes.

Protecció a l'industria nacional

Sembla que l'adquisició de 70 camions automòbils per al ministeri de la Guerra, no s'acordarà sense abans escoltar la Junta de la Protecció de les Industries Nacionals.

El procés Sanchez

El jutge militar està ultimant el resum del sumari, que quedarà entregat demà probablement a Capitanía general per a que passi després a l'auditor respecte al capità Sánchez.

Sembla que l'auditor no disposarà cap nova diligencia, perque les darreres portades a cap ho han sigut amb sa aquiescencia.

El sumari té més de 1.800 fulls i se composarà de dues peces separades.

En una hi constarà tot lo referent a l'incest.

L'assessinat tindrà tomo apart.

Avui ha entregat el jutge algunes cartes al capità Sanchez.

Una d'elles va firmada per una persona catòlica, en la que s'insta an en Sanchez per a que confessi el seu crim i confii en la misericordia divina per a alcançar el perdó en l'altra vida.

També ha estat el jutge a les Trinitaries i a la presó, interrogant a la Manoleta i a María Lluisa per a aclarir alguns punts de la causa que no estaven suficientment clars.

Arribada

Han arribat a Madrid els exploradors que anaren a Birmingham, acompanyats del capità Iradier.

A esperar als joves exploradors han acudit tots els grupus dels districtes de Madrid i la banda de la Paloma.

Colonies escolars

Aquesta tarde han sortit cap al Sanatori de Pedrosa (Santander), les dues colonies escolars que costeja l'Ajuntament de Madrid.

Els han despedit l'alcalde i varis regidors.

El Teatre Espanyol

Interrogat el senyor Vicenti respecte de lo que havía resolt la comissió d'espectacles sobre la llista de l'Espanyol, ha manifestat que segons les seves noticies l'arrendatari pensa sol·licitar la rescisió del contracte, davant de les dificultats amb que topa per a formar una companyía digna del teatre municipal.

Els tramvies de Madrid

Se diu que la companyía de tramvíes de Madrid persegueix l'unificació del venciment de les concessions per a traspassar el negoci a la Canadiense.

Notes donostiarres

San Sebastiàn. — A les deu de la nit ha mort a l'Hospital de Irún el capità d'infantería don Bernat Asuero, ferit en la catàstrofe ferroviaria del diumenge.

La noticia en l'Aereo Club ha produit gran pena.

—Com que'l Rei no ha près part avui en les regates hi ha hagut audiencies al Palau.

Han cumplimentat al Rei els agregats militars de França i Alemanya i el duc de Bailen.

En el ministeri hi ha hagut recepció diplomàtica assistint-hi l'embaixador de França i l'Encarregat de Negocis de Holanda.

A 6.ª pàgina:

Informació estrangera

Moviment de trens a Catalunya.-Juliol de 1913

Línia de Barcelona a Reus i Madrid

ASCENDENTS

	Exprés 1.ª i 3.ª	Correu	Omns.	Mixte.	Exprés Luxe
Barcelona	8'13	9'12	12'50	15'02	19'47
Passeig de Gracia	8'24	9'24	13'03	15'15	19'58
Vilanova	—	10'51	14'27	16'54	—
Sant Vicens	9'46	11'30	14'56	17'40	21'15
Roda	—	11'47	15'12	18'14	—
Reus	10'39	12'48	16'15	19'21	22'04
Mora	11'50	14'58	—	21'48	23'16
Saragossa	15'50	20'35	—	6'40	3'16
Madrid	22'45	7'50	—	19'55	10'15

DESCENDENTS

	Correu	Mixte.	Exprés 1.ª i 3.ª	Exprés Luxe	Correu
Madrid	—	7'10	9'25	18'50	19'45
Saragossa	—	21'35	16'—	1'45	6'45
Mora	—	5'08	20'01	5'32	11'47
Reus	4'50	8'28	21'19	6'46	14'03
Roda	5'45	9'50	—	—	15'09
Sant Vicens	6'02	10'12	22'16	7'43	15'26
Vilanova	p. Vilf.ª	11'13	—	—	16'01
Passeig de Gracia	9'17	13'13	23'35	9'02	17'34
Barcelona	9'30	13'27	23'47	9'14	17'48

Línia de Granollers a Girona i França

ASCENDENTS

	Omn.	Exp. Luxe	Mixt.	Ràp. luxe	Correu.	Exp. 1ª i 3ª
Barcelona	5'00	10'00	12'22	14'16	14'28	18'51
Clot	5'10	—	12'33	—	14'34	—
Granollers	6'14	—	13'42	—	15'29	—
Empalme	7'54	11'30	15'18	—	16'51	20'27
Girona	9'01	12'07	16'38	—	17'58	21'02
Flassà	9'35	12'27	17'11	—	18'34	21'21
Figueres	10'35	13'03	18'09	—	19'36	21'53
Port-Bou	11'25	13'35	19'02	17'47	20'31	22'34

A més dels indicats, surten de Barcelona: un tren lleuger a les 7'38 que arriba a Girona a les 10'45; altre a les 17'45 que, passant per Granollers, arriba a Empalme a les 20'07; i altre òmnibus, a les 19'17, que arriba a Granollers a les 20'30.

DESCENDENTS

	Exp. 1ª i 3ª	Correu.	Omn.	Ràp. Luxe	Exp. Luxe	Mixt.
Port-Bou	4'10	4'30	12'46	12'06	16'00	16'16
Figueres	4'44	5'23	13'47	—	16'33	17'16
Flassà	5'17	6'17	14'50	—	17'10	18'14
Girona	5'44	6'55	15'35	—	17'32	18'55
Empalme	6'20	7'56	16'42	—	18'06	20'07
Granollers	7'14	9'26	18'05	—	—	21'42
Clot	—	10'21	18'53	—	—	22'34
Barcelona	7'53	10'30	19'02	15'40	19'22	22'44

A més dels indicats, surten de Girona: un tren lleuger a les 11'30, que arriba a Barcelona a les 14'44; altre del Empalme a les 6'27, arribant a Barcelona a les 8'58; i altre de Granollers a les 5'34, que arriba a Barcelona a les 6'48.

Línia de Mollerusa a Balaguer

ASCENDENTS

Mollerusa	7'45	15'00	20'30
Balaguer	9'11	16'17	21'30

DESCENDENTS

Balaguer	6'00	11'15	18'15
Mollerusa	7'00	12'33	19'44

Línia de Barcelona a Lleida i Saragossa

ASCENDENTS

	Mixt.	Ràpit	Corr.	Mixt.	Exp.	Tram	Tram	Tram
Barcelona	7'15	·	18'40	14'16	8'22	9'48	17'39	6'25
Sabadell	8'09	·	19'29	15'09	9'03	10'39	18'20	7'15
Terrassa	8'32	·	19'51	15'31	9'23	11'00	18'41	7,35
Monistrol	9'12	·	20'28	16'11	9'53	11'36	19'18	8'13
Manresa	9'36	·	20'49	16'37	10'16	12'01	19'35	8'38
Mollerusa	13'07	·	23'57	20'15	—	—	—	—
Lleida	14'08	·	0'28	20'51	—	—	—	—
Saragossa	20'20	·	5'55	—	—	—	—	—

A més surten de Barcelona, altres trens-tramvíes a les 11'46—13'16—16'16—19'23 i 20'56, que arriben a Terrassa respectivament a les 12'47—14'17—17'17—20'30 i 21'57 i altre tren tramvía, que surt de Barcelona a les 4'34 i arriba a Manresa a les 7'05.

DESCENDENTS

	Mixt.	Corr.	Ràpit	Mixt.	Tram	Exp.	Tram	Tram
Saragossa	6'43	20'33		—	—	—	—	—
Lleida	13'14	1'36	·	6'45	—	—	—	—
Mollerusa	14'25	2'23	·	7'23	—	—	—	—
Manresa	17'53	5'18	·	11'03	13'26	16'06	6'33	8'46
Monistrol	18'32	5'18	·	11'35	13'53	16'30	6'58	9'13
Terrassa	19'18	6'10	·	12'19	14'36	17'07	7'39	9'58
Sabadell	19'39	6'49	·	12'38	14'53	17'20	7'53	10'14
Barcelona	20'37	7'37	·	13'26	15'43	18'01	8'37	11'04

A més, de Terrassa surten cinc trens-tramvíes, a les 6'06—9'06—13'30—15'51 y 18'36, que arriben respectivament a Barcelona a les 7'03—10'03—14'27—16'48 i 19'33 i altre tren tramvía que surt de Manresa a les 19'48 i arriba a Barcelona a les 22'28.

Línia de Tarragona a Reus i Lleida

ASCENDENTS

	Correu	Mer. 2.ª i 3.ª	Mixte	Mer.
Tarragona	7'35	16'36	19'25	—
Reus	8'22	17'59	20'30	13'35
Picamoixons	9'14	19'00	21'48	15'19
Montblanch	9'35	19'41	22'19	16'12
Vimbodí	10'05	20'14	22'48	17'28
Lleida	11'22	22'09	0'22	20'05

DESCENDENTS

	Mixte	Mer.	Mer.	Correu
Lleyda	5'30	8'29	11'56	15'00
Vimbodí	7'56	10'50	16'41	16'32
Montblanch	8'32	11'34	17'46	16'57
Picamoixons	9'10	11'53	19'09	17'26
Reus	9'57	14'08	20'50	18'08
Tarragona	10'30	14'43	21'34	18'35

A més surten dos trens-tramvía de Tarragona a les 9'00 i 12'29, que arriben a Reus, respectivament, a les 9'35 i 13'06, i de Reus ne surten altres dos a les 7'38 i 12'35, que arriben a Tarragona, respectivament, a les 8'11 i 13'07.

Línia de Barcelona a Tarragona i Valencia

ASCENDENTS

	Correu	Exprés 1.ª i 3.ª	Lleug.	Correu
Barcelona	4'	8'38	18'11	20'01
Passeig de Gracia	4'13	8'49	18'24	20'14
Vilanova	p. Vilf.ª	9'53	19'46	21'44
Sant Vicens	7'46	10'16	20'26	22'19
Tarragona	8'28	10'43	21'—	22'—
Valencia	18'59	17'30	—	9'26

A més surt de Barcelona un tren lleuger a les 8'53, que arriba a Tarragona a les 12'01.

DESCENDENTS

	Correu	Mixte	Exprés 1.ª i 3.ª	Lleug.
Valencia	20'34	8'04	9'42	—
Tarragona	5'16	19'40	16'19	7'05
Sant Vicens	6'07	20'32	16'47	7'51
Vilanova	6'47	21'15	17'07	8'20
Passeig de Gracia	8'34	22'57	18'10	9'45
Barcelona	8'48	23'10	18'22	9'59

A més, surt de Tarragona un tren lleuger a les 14'47, que arriba a Barcelona a les 18'02.

Línia de Manresa a Berga i Guardiola

ASCENDENTS

Manresa	5'25	8'50	10'25	12'55	17'09
Olvan (Berga)	8'54	12'10	13'30	16'18	20'30
Guardiola	10'15	13'35	14'45	17'36	21'47

DESCENDENTS

Guardiola	3'50	5'35	11'30	12'50	16'05
Olvan (Berga)	5'13	7'01	12'52	14'23	17'34
Manresa	8'23	10'47	15'51	17'37	20'55

Línia de Cremallera de Monistrol a Montserrat

ASCENDENTS

	(a)		(c)			(d)
Barcelona	4'34	6'25	8'22	9'48	14'16	17'28
Monistrol	6'40	8'22	10'00	11'45	16'35	19'20
Montserrat	7'40	9'22	11'00	12'45	17'35	20'20

DESCENDENTS

	(a)			(c)		(b)
Montserrat	5'22	8'07	10'22	15'07	17'12	19'09
Monistrol	6'20	9'02	11'30	16'05	18'10	20'00
Barcelona	8'37	11'04	13'28	18'01	20'30	22'28

(a) Aquest tren circularà solament els diumenges i els dies 1, 6, 13, 20, 25 i 27 de juliol; 3, 10, 17, 24 i 31 d'agost, i 7, 14 i 21 de setembre. — (b) Circularà els dies 6 i 13 de juliol i diariament desde'l 15 de juliol al 24 de setembre. — (c) Tren de composició limitada. — (d) Circulara diariament del 15 de juliol al 21 de setembre.

A l'estranger

DE XILE

Qüestions financieres

París, 19, 11'45 matí.—Satiago de Xile.—El ministre d'Hisenda ha declarat davant d'una comissió de senadors i diputats que és necessari regularisar les relacions entre'ls bancs a fi de obtenir la estabilitat del canvi internacional.

El ministre rebutja formalment la idea de noves emissions de paper-moneda.

Pel contrari, el Govern mantindrà un fondo destinat a la conversió metàlica.—Havas.

D'ITALIA

A la Libia

París, 19, 12'30 tarde.—Roma.—La divisió de Salsa (Benghazi) se va apoderar ahir del campament de Iundanar després de renyit combat, en el que'ls alarbs varen tenir baixes importants.

Les dels italians son una trentena de ferits.—Havas.

DE XINA

Govern de Canton

París, 19, 1'20 tarde.—Hong-Kong.—El Govern de Canton ha proclamat la separació d'aquesta ciutat del Govern central.

Han sigut nomenats el Govern independent i el comandant en quefe de les tropes que marxaràn contra en Juang-Shi-Kai.—Havas.

D'ANGLATERRA

Audiencia

París, 19, 2'42 tarde.—Londres.—El rei ha rebut aquest matí en audiencia, el palau de Buckingham, a l'ex-soldà del Marroc.—Havas.

DE FRANÇA

El servei militar

París, 19, 4'32 tarde.—La Cambra de diputats ha aprovat una esmena al projecte de servei militar encaminada a facilitar l'allistament abans de ser cridats dels joves francesos nats o establerts a l'estranger.

Els que s'allistin per endevant podràn residir a l'estranger per períodes de cinc anys.

Cada any podràn venir tres mesos a França.

Després s'ha aprovat l'article 37 del projecte, establint que'ls reclutes de 1910, 1911 i 1912 solament prestaràn dos anys de servei.—Havas.

Aclaració

París, 19, 8'28 nit.—Com ja hem dit, la Cambra de Diputats ha aprovat, novament redactat, l'article 37 del projecte de servei militar, establint que'ls soldats dels reemplaços de 1910, 1911 i 1912 sols serviràn dos anys.

En la primitiva redacció de dit article se donava efecte retroactiu al servei de tres anys.

El canvi de redacció és conseqüencia de l'acord adoptat darrerament per la Cambra, segons el qual els reclutes del reemplàç de 1913 seràn incorporats als 20 anys, l'hivern vinent.—Havas.

El servei de tres anys

París, 19, 11'58 nit. — Abans de procedir-se a la votació de la totalitat de la llei de servei de tres anys, a la Cambra de Diputats, M. Caillaux ha manifestat, en nom de 140 diputats, que no votarà aquesta llei, elaborada en un seguit de transaccions i contradiccions amb la col·laboració dels reaccionaris.

M. Barthon li ha contestat que en un debat tan interessant per a França ell no volía veure sinó francesos.

Ha acabat demanant a tots el seu vot a favor d'aquesta llei.

Feta la votació ha quedat aprovada la llei de servei de tres anys per 358 vots contra 204.

Acte seguit s'ha aixecat la sessió.—Havas.

DEL BRASIL

Foc a bordo

París, 19, 10'20 nit.—Río Janeiro.—S'ha declarat un incendi a bordo del vapor alemany «Etruria», que's trobava an aquesta badia, procedent de Nova York.

El foc s'ha propagat al vapor anglès «Bellefirland», que va arribar ahir de Anvers.

El «Etruria» ha quedat totalment perdut.

Les tripulacions d'ambdós barcos s'han salvat.—Havas.

D'ALEMANYA

Visita imperial

París, 19, 11'50 matí.—«L'Excelsior» publica un telegrama de Berlín dient que l'emperador i l'emperatriu d'Alemanya visitaràn la primavera vinent als sobirans anglesos.—Havas.

Festes Constantinianes

Academia de la Joventut Católica de Barcelona

Festa de la Fè, que tindrà lloc a Ripoll el dia 27 de juliol

Llista de composicions rebudes:

POESIES

Número 1, La Fè; lema, Poble sens Fè, és arbre viqueral.—Núm. 2, Cèlica legió.—Núm. 3, La llar del cristianisme; lema, Resta ferma encara.—Número 4, Fides; lema, A. M. D. G.—Núm. 5, La creu; lema, El ergo si exaltatus fuera a terra (Sant Joan).—Número 6, La creu; lema, Duris ut ilex elù.—Núm. 7, A Jesús Redemptor; lema, Visió de la Creu.—Núm. 8, La divina visió; lema, A qui ha viscut en la creu, la mort li dóna alegría (Verdaguer).—Núm. 9, Oda; lema, Flecte ramos arbor alta.—Núm. 10, Perles Pirinenques; lema, Triplie.—Núm. 11, Psalmodia Espiritual; lema, Aquella vida de arriba es la verdadera (Santa Teresa).—Núm. 12, Rogativa.—Núm. 13, Lloa; lema, Alt astil de ma vida.—Núm 14, Llegenda Sacra.—Núm. 15, El Jotglar de la creu; lema, Pirigrin qui veu de Roma, etc.—Núm. 16, Fè; lema, Al alma que a tu alteza, etc.—Núm. 17, Bíblica; lema, Pèrdua i troballa de Jesús infant.—Núm. 18, Catalunya pel Sagrat Cor; lema, Qui enfonza o alsa els pobles, etc. (Verdaguer).—Núm. 19, Fè; lema, La fè és font de valor, bellesa i santetat (Pascual).—Núm. 20, Els Desposoris de María; lema, Redempció.—Número 21, Visió de l'abat Oliva; lema, Perucarne conferto eti (Dant).—Núm 22, Adoració; lema, En la solitut del santuari.—Núm. 23, La Verge del Claustre; lema, ¡María...!—Núm. 24, Penediment; lema, Señor, perdón implora, etc.—Núm. 25, Jornada Constantiniana; lema, Professó triomfal del Sant Crist de Lepant.—Núm. 26, Honor a la Fè; lema, Guardem-la.—Núm. 27, In hoc signo vinces; lema, Fides.—Núm 28, El brillant de Getsemaní; lema, Flor de dolor.—Núm. 29, La Creu del cigne; lema, Cœli enarrant gloriam Dei.—Número 30, Crux fidelis; lema, Sursum corda.—Núm. 31, Acció de Gracies; lema, Penediment.—Núm. 32, La paraula vers Deu; lema, Sonets.—Núm. 33, Clam de fè; lema, Cruz, spes única.—Núm 34, Fè de montanya; lema, Es la veu de la Patria.—Número 36, Stranys del Senyor.—Núm. 37, Chera.—Núm. 38, El legia eterna; lema, Fides.—Núm. 39, Llegenda; lema, Per la Senyal de la Santa Creu.—Número 40, Emmadiu vents de tempesta.—Núm. 41, L'Ermita; lema, Monument de la Fè.—Núm. 42, Llegenda de la Santa Creu; lema, Quibers Crucis Victoriam.—Núm. 43, ¡Patria!; lema, Tal com els avis t'estimaven, t'estimarèm.—Núm. 44, La complanta del cavaller Sant.

MUSICALS

Número 1, Cançó del Rossinyol; lema, Aire-dolç.—Núm. 2, Chor a dos veus mixtes soles; lema, Cantèm amb fè i amor.—Núm. 3, Himne a Pius X; lema, En la festa de la fè.—Núm. 4, Col·lecció de cinc cants religiosos; lema, Crux.—Núm. 5, Col·lecció de cants religiosos per al poble al unissó amb acompanyament ad libitum d'orga o harmonium; lema, Beatus populus.—Núm. 6, Cinc cants religiosos; lema, Aixequem nostra veu fins al cel...—Núm. 7, Col·lecció de cants religiosos per al poble; lema, Confitemini Domino.—Núm. 8, Cants religiosos per al poble al unissó amb acompanyament ad libitum; lema, Cantemus Canticum amoris.—Núm. 9, Fè i dubte, chor a quatre veus mixtes; lema, La fè és la coloma pura.—Núm. 10, Quatre cants religiosos; lema, Laudate, pueri dominum.

Barcelona, 9 de juliol de 1913.—El secretari del Jurat, Ramón Garriga Boixader, Pbre.

Anuncis oficials

Crédit i Foment d'Estalvis

El Consell d'Administració d'aquesta Societat, en virtut de l'autorització que té conferida, ha acordat repartir als senyors tenedors d'accions ordinaries un dividendo actiu equivalent al quatre per cent del capital desemborsat, o sigui, DEU PESSETES PER ACCIO lliures de tot impost, a compte de les utilitats obtingudes en el primer semestre del corrent exercici, contra el cupó número quatre.

La paga d'aquest dividendo quedarà oberta desde el dia 20 de l'actual, de deu a una, en les oficines de la Companyía, Passatge del Crèdit, número 8, baixos, tots els dies feiners, fins a fi del corrent més; i passada aquesta data tots els dissaptes no festius a les mateixes hores.

Barcelona, 10 de juliol de 1913.—El director gerent accidental, secretari del C. de A., E. Crespi.

Religioses

—Iglesia del Carme.—Avui, diumenge, la Confraría de la Pia Unió del Roser de Nostra Senyora del Carme tindrà comunió a les vuit. A la tarde, a dos quarts de set, Rosari, Trisagi Mariàn cantat pel Chor de Teresianes; terminaràn els exercicis de la novena i predicarà el doctor don Antoni Bonnin. Goigs i imposició del Sant Escapulari.

Necrología

Després de haver rebut fervorosament els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica, ha mort en aquesta ciutat don Joaquim Trays i Urgellés.

Seràn sens dupte moltes les persones que sentiràn vivament la seva mort, car el seu cor bondadós i el seu tracte senzill i afable li havíen conquerit fondes simpatíes entre les seves relacions i amistats.

Acompanyem en el seu dol als seus germans, germà i germanes polítics i demés familia, desitjant-los cristiana resignació i molts anys de vida per pregar per ell, ensemps que demanem als nostres lectors una oració per l'ànima del finat. A. C. S.

D'espectacles

BOSC.—L'empresa d'aquest favorescut coliseu ha dedicat la funció d'aquesta nit a honor de l'infanta donya Isabel de Borbó.

Se posarà en escena «Il Barbiere di Siviglia».

Publicacions rebudes

—La biblioteca «Nostres besties», que dirigeix el conegut publicista don Emili Tarré, ha publicat el volum quart.

Porta per títol «El dragó».

—La «Lectura Popular» ha repartit el quadern número 11.

Conté la comedia en un acte de l'Eduard Aulés «Vots són trumfos».

—Hem rebut el primer número de la «Revista Gràfica» quinzenal, que's publica a París, escrita en llengua castellana. Porta articles d'actualitat francoespanyola, molts fotogravats, retrats de personatges eminents amb els corresponents autògrafs, modes i cròniques de viatges. El «format» és com els dels «magazines».

—«Anals de l'Academia i Laboratori de Ciencies Mèdiques de Catalunya», any VII, núm. 5.—A més d'uns notables treballs acadèmics dels doctors Terrades, Clotet, Formiguera, i Gallart Monés, s'hi publica el programa del curset de tècnica operatoria dirigit pel Dr. Bassedas.

Bombes Se venen o lloguen, garantides. - Antiga casa: Barbarà, n.º 16.

Els vòmits, cor agre, ardors, inapetencies, pesadesa, bilis i dolors del estómac, cintura i esquena, etc., desapareixen al següent dia d'usar el

ESTOMAGO ARTIFICIAL

DE VENDA PER TOTES LES FARMACIES Y DROGUERIES

Desapareixen en tres dies les dispepsies, gastralgies i catarros gàstrics, com ho certifiquen milers de curats.

Refuseucom a falsificades les caixes que no portin la firma dels únics concessionaris a Espanya.

J. Uriach i C.ª — Barcelona

Avisos

Criat molt pràctic en son ofici se necessita per a servir a un senyor sol. Es inútil presentar-se sense respectables referencies. Raó: Arolas, 5, Centre d'Anuncis. — De deu a dotze.

Avís: Una persona d'edat donarà 5.000 pessetes a propietari que li passi dúes pessetes diaries. Escriure a P. Fontet; Zurbano, n.º 3. Centre d'Anuncis.

DUVAL CATALUNYA

Banys Nous, 1, pral., cantonada Boqueria. Cuberts desde 1'50 pessetes amb gelat

Vendes

A PLASSOS MOBLES SILLERIES LAMPARES, etc. — Sant Pau, núm. 54.

MOBLES DE A. DIRAT

- Exposició permanent. -

DORMITORIS - SALONS MENJADORS, DESPATXOS, &

Especialitat en els d'estil anglès

Carrer S. Pau, cantonada Mendizabal

MÁQUINES PER A CUSIR

FRISTER & ROSSMANN

Unic agent L. Roura, carrer Universitat, núm. 5 (a prop Diputació). Màquines de cusir, màquines de fer mitja. Bicicletes, agulles i tota classe d'accessoris, a preus econòmics.

A plassos

o al comptat, mobles, màquines de cusir, rellotges y trajos.—Hospital, 101.

LA INDUSRIA MODERNA

CÓRCEGA, 315

(Entre Passeig de Gracia i Rambla de Catalunya)

Unica casa en la que pot adquirir-se un magnífic

FONÓGRAF PER 45 Pessetes

Existencies en diferents tipus amb bocina i sense, a preus inverosímils.

Despatx de 3 a 8

Mobles de Jorba

Exposició de totes classes y preus en son grandiós magatzem.—Hospital, 101.

Anuncis

Medicaments

químicament purs, específichs farmacèutichs y aigües minerals, se reben directament dels punts d'origen. FARMACIA DE BOTTA Y BALTA, Rambla Catalunya, número 1, cantonada Ronda Universitat.

CEREVISINA

CARBONICA - ARTIGUES

és la forma de llevat de cervesa més recomenada per totes les eminencies mèdiques nacionals i estrangeres per a combatre l'estrenyiment, escorbut, artritisme i les malalties de l'estómac, ronyons, intestins, fetge, humors de la pell, forunculosis, antrax, erisipela, xarrampió, verola, escarlatina, tifus, febre gàstriques i en totes les que necessita la sang una rigurosa depuració, sense'l menor desgast ni originar noves malalties. — Frasc 5 pessetes en totes les farmacies.

Més de 5000 persones

poden justificar avuy la perfecció ab que aquesta casa fà l'examen de la vista pera l'aplicació de lentes o ulleres. Si vostè té alguna dificultat als orguens visuals, vagi totseguit a

La Optica Medical

ahont, ab aparells matematichs, se li dirà si deu o no portar lentes; essent aquesta operació completament

GRATIS

Fabricació de cristalls y montures de totes classes, segons prescripció dels senyors oculistes. Venda econòmica de binocles prismàtichs y altres classes, sempre dels més avensats sistemes, y tot lo que a la òptica se refereix.

Boquería, 22-cantó Raurich

Gelatina de Carn de Gallina

Ab ella es pot sostenir a les persones debilitades. Pot de cristall, 3 ptas.

E. Martignole, Escudellers, 10

Dolor-Bálsam dels Cartoixos

Sens rival contra'l dolor nerviós, reumàtic o inflamatori

Alsina, Passatge del Crèdit, Dr. Andreu, J. Vilado. i drogueries i farmacies.

CURA SEGURA Y AVIAT DE LA

Anemia y Clorosis

EL LICOR LAPRADE

és el millor dels ferruginosos, no ennegreix les dents y no causa estrenyiment. Dipòsit a totes les farmacies.—Collin & C.ª, Paris.

Lloguers

En Aiguafreda (La Llovela), se lloguen cases-torres amoblades, al costat del bosc, amb abundant aigua viva, gran saló de reunions, billar, pista de patinar, etc., etc. Diputació, núm. 325, despaix. Telèfon 925.

PIANOS y armoniums de lloguer, desde 8 ptes. al mes, C. Bieger, Bruch, 78. Ex-afinador y reparador de la casa Erard de Paris

Compres

Alhajes or, plata, platí, monedes, y dentadures se paguen preus molt alts, carrer Cardenal Casañas, número 8, botiga, Joseph Nuñez

LES HERNIES (trencadures)

I EL BRAGUER MEDICAL VIVES

Està comprovat per l'experiencia que les moltes complicacions i perills d'estrangulació a que està propens el trencat, es més degut a l'ús que fa de braguers defectuosos i impropis de sa dolencia, que a altres causes, perque, per regla general, no li subjecten degudament la hernia, succeint això amb més freqüencia als trencats que han adquirit braguers de ressort flexible, que serveixen més pera empitjorar son estat que beneficiar-lo, fins a l'extrem de posar en perill la seva existencia sense que ells mateixos se'n donin compte. Tots aquests defectes se corregeixen ràpidament amb l'aplicació del BRAGUER MEDICAL de l'especialista senyor Vives, que redueix i subjecta amb suavitat l'hernia en sa cavitat normal, calmant instantaniament tot dolor i obtenint-se al mateix temps la curació de la mateixa. — Despatx: De 9 a 12 i de 3 a 7. Rambla del Centre 12, pral. (prop del Liceu), Bar

LLITS DAURATS, NIQUELATS I DE FERRO

SOMMIERS

Gran assortit en articles per a jardí

Balmes, 2

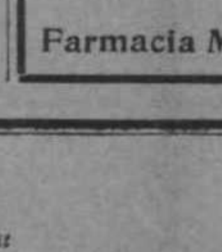

MAL DE CAP

NEURALGIES

i tota classe de **DOLOR NERVIÓS**

CALMA a l'acte i CURA ab tota seguretat amb les cèlebres

Tabletas KAMNOL

1 pta. estoig d'alumini ab 12 dosis, en totes les farmacies. - Detalls i prospectes

Farmacia Morató: Passeig St. Joan, 77. Barcelona

DESCUBRIMENT SENSACIONAL

Curació de les malalties de la pell i també de llagues de les cames

LA SANG

Abans de la curació

Després de 15 dies de tractament

Hem senyalat als lectors d'aquest periòdic el descubriment sensacional del senyor RICHELET, farmacèutic i químich a Sedan, de França, en lo que toca a les malalties de la pell. Aquí la llista d'aquestes malalties que han sigut curades, després d'alguns dies, per aquest tractament maravellós.

Eczema, herpes, impetigos, acnes, granallades, prurigos, rojors, granulladestarinacies, sycosis de la barba, coissors, llagues varicoses i eczemas varicoses de les cames, avariosis.

Aquest maravellós tractament exerceix la seva acció tant sobre'l punt en el qual se localitza'l mal com sobre la sang, que, després d'alguns dies, se troba transformada i purificada.

Tots els ensaigs tingueren bon èxit, i no s'ha produit mai una recaiguda després de la curació.

El preu del tractament es proporcionat ab totes les condicions de la fortuna.

(Existeix també un tractament per als noys de tres anys fins a setze.

Acaba la senyor RICHELET d'instalar dipòsits dels seus tractaments a totes les apotecaries i drogueries d'Espanya.

Un follet, en llengua espanyola, tractant de les malalties de la pell, ha de ser remès gratuitament pels dipositaris a totes les persones que'l demanin.

Pera obtenir també gratuitament aquest follet basta dirigirse al senyor

L. RICHELET, 13, rue Gambetta a Sedan (França)

BARCELONA. — Srs. Vicens Ferrer i C.ª, carrer Princesa, 1.—Fill de J. Vidal i Rivas, carrer Moncada, 21.—D. Salvador Andreu, Rambla de Catalunya, 66.—Srs. J. Uriach i C.ª, carrer Moncada, 20.—Sr. Anton Monegal, Portal del Angel, 11.—D. Joseph Segalá Estalella, Rambla de les Flors, 4.—D. J. Viladot, Rambla de Catalunya, 36.—D. Antoni Serra, Pelayo, 9, Centre d'Especifichs.—Viuda de Salvador Alsina, Passatge del Crèdit, 4. — Sr. Dalmau Oliveres, Passeig de l'Industria, 18.—Sr. Francisco Loyarte, 9, carrer St. Ignasi Loyola, S. Sebastian

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

i tot lo que's necessita per a feries

Antiga Casa. — T. COSTAS. — Palla, 13 i 15 pral.

EL INDIO

CARMEN 24 BARCELONA

Grans Rebaixes de Preus

Durant el present mes, en diferents articles de la temporada, com també en

TELES FIL, CREPÉS I ROBA DE TAULA

GÉNEROS ESPECIALS PER AL CAMP I FESTES MAJORS

Línia de Sant Joan de les Abadeses

ASCENDENTS

	Correu	Ràpid	Tranv.	Mixte	Exprés	Tranv.
Barcelona	6'—	8'—	9'35	13'46	17'15	19'48
Mollet	6'40	8'39	10'01	14'37	17'48	20'25
La Garriga	7'29	9'11	10'51	15'31	18'25	21'05
Vich	8'37	10'12	11'48	16'47	19'27	22'02
Ripoll	9'52	11'18	—	18'10	20'32	—
Sant Joan	10'10	11'34	—	18'29	20'48	—

DESCENDENTS

	Tranv.	Exprés	Mixte	Tranv.	Correu	Ràpid
Sant Joan	—	6'—	7'20	—	14'24	17'10
Ripoll	—	6'15	7'49	—	14'43	17'25
Vich	6'—	7'17	9'24	12'46	16'03	18'27
La Garriga	7'—	8'11	10'50	13'48	17'09	19'20
Mollet	7'37	8'48	11'43	14'30	17'52	19'51
Barcelona	8'11	9'21	12'30	15'04	18'28	20'23

Línia de Barcelona a Valls i Picamoixons

ASCENDENTS

	Correu	Correu	Omni.	Lleug.	Omnibus
Barcelona	5'26	9'12	17'32	12'30	—
Passeig de Gracia	5'39	9'21	18'05	12'03	—
Vilanova	7'12	10'54	p. Vilf.*	14'27	—
Sant Vicens	7'45	11'30	20'25	15'26	—
Roda	8'01	11'43	20'41	15'42	—
Valls	8'45	—	21'21	16'34	—
Picamoixons	8'54	—	21'40	16'43	—

A més surt de Barcelona un tren lleuger a les 11'32 que arriba a Vilanova a les 13'05.

DESCENDENTS

	Correu	Lleuger	Correu	Mixte	Omnibus
Picamoixons	—	—	9'16	—	17'28
Valls	—	6'40	9'41	—	17'45
Roda	—	7'19	10'16	9'59	18'23
Sant Vicens	—	7'47	10'31	10'34	18'39
Vilanova	—	p. Vilf.*	p. Vilf.*	11'21	19.08
Passeig de Gracia	—	10'05	12'51	13'13	20'31
Barcelona	—	10'19	13'05	13'27	20'45

A més surt de Vilanova un tren lleuger a les 13'41 que arriba a Barcelona a les 15'22.

Línia de Molins de Rey, Martorell i Vilafranca

Sortides de BARCELONA (Estació) per a MOLINS DE REY: A les 4.00—5'12—6'03—7'13—9'33—14'07—15'17 i 16'17.

» » » » MARTORELL: 4'00—6'03—7'13—8'53—12.30—14'07 i 17'52.

» » » » VILAFRANCA: 4'00—6'03—8'53—12'30—14'07 i 17'52.

Sortides del BAIXADOR (Passeig de Gracia) per a MOLINS DE REY: A les 4'13—5'26—5'39—6'18—7'26—8'34—10'50—12'06—12'50—14'20—15'30—16'30—17'30—18'35—19'30 i 20'50.

» » » » MARTORELL: 4'13—6'18—7'26—8'34—9'06—10'50—12'06—12'43—13'50 i 14'20—17'30—17'52—18'05—19'30—20'50.

» » » » VILAFRANCA: 4'13—6'18—9.06—12'43—14'20—18'05 i 19'30.

Sortides de MOLINS DE REY per a BARCELONA: A les 5'41—6'50—7'45—8'37—10'02—11'07—11'55—12'56—14'12—15'25—16'37—17'45—18'28—19'21—20'01—20'53.

Sortides de MARTORELL per a BARCELONA: A les 5'15—6'31—8'13—9'28—9'42—11'33—12'19—12'32—13'50—14'56—17'15—17'25—19 i 20'33.

» de VILAFRANCA per a Barcelona: A les 5'49—7'21—8'42—11'31—13'55—18'30—18'24 i 19'48.

Línia de Mollet a Caldes de Montbuy

ASCENDENTS

Mollet	6'45	10'16	14'42	17'54	20'30
Caldes	7'17	10'48	15'14	18'26	21'02

DESCENDENTS

Caldes	5'37	7'58	13'17	17'07	19'12
Mollet	6'29	8'50	13'49	17'39	19'44

Línia de Barcelona a Martorell (Nort-Est)

	(a)	(b)	(a)	(c)	(a)	(a)	(a)
Barcelona	6'30	8'23	10'10	12'15	17'35	19'—	20'35
Cornellà	6'48	8'39	10'26	12'31	17'51	19'16	20'55
St. Vicens dels Horts	7'09	8'59	10'47	12'53	18'11	19'38	21'29
Martorell (empalme)	7'50	9'40	11'27	13'30	18'49	20'18	22'04

	(a)	(a)	(b)	(a)	(c)	(a)	(d)
Martorell (empalme)	5'10	6'55	8'45	11'51	14'16	18'36	20'45
St. Vicens dels Horts	5'49	7'33	9'20	12'25	14'54	19'19	21'21
Cornellà	6'10	7'54	9'39	12'44	15'15	19'29	21'41
Barcelona	6'27	8'11	9'56	13'—	15'33	19'46	21'57

(a) Mixte discrecional.
(b) Mixte Correu.
(c) Mixte regular.

Línia del Litoral

ASCENDENTS

	Omn.	Mixte	Correu	Omn.	Omn.
Barcelona	8'30	4'15	13'10	16'00	18'00
Badalona	—	4'35	13'29	16'16	—
Mongat	—	4'41	13'35	16'21	—
Masnou	—	4'48	13'42	16'27	—
Mataró	9'08	5'24	14'15	16'56	18'39
Arenys	9'29	5'54	14'40	17'20	19'00
Blanes	10'17	6'32	15'32	18'10	19'40
Empalme	10'41	7'18	15'58	18'34	20'04

DESCENDENTS

	Omn.	Correu	Omn.	Omn.	Mixte 2.ª y 3.ª
Empalme	6'19	8'09	12'44	16'48	20'10
Blanes	6'44	8'43	13'12	17'21	20'38
Arenys	7'30	9'34	13'56	18'10	21'28
Mataró	7'54	10'—	14'19	18'37	21'54
Masnou	—	10'29	14'44	19'06	22'23
Mongat	—	10'36	14'50	19'13	22'30
Badalona	—	10'42	14'55	19'30	22'38
Barcelona	8'30	11'—	15'10	19'38	22'56

A més dels trens indicats, ne surten d'altres de Barcelona
Per a Blanes, a les 12'01.
» Arenys, » 10'00—19'00 i 20.
» Mataró, » 5'45—7'00—8'00—9'01—10'00—12'45 — 15'00—17'30 —19'00—20'00 y 21'00.
» Masnou, » 5'45 — 7'00 — 8'00 — 9'01 — 10'00 — 11'20 — 12'45 — 15'—17'—17'30— 18'40 — 19'— 19'30 — 20 i 21'00.
» Mongat » 5'45—6'30—7'00 — 7'30— 8'00—9'01—9'31—10'00 — 10'45—11'20—11'46 — 12'45 — 13'35 — 14'35 — 15'00 —15'20—16'30—17'00 — 17'30— 18'10 — 18'40—19'00— 19'30—20'00 i 21'00.

A més dels trens indicats ne surten d'altres per a Barcelona
De Blanes, a les 16'26.
» Arenys, » 5'31—7'00—11'38 i 17'15.
» Mataró, » 4'40—5'58—6'55—7'19— 8'09 — 9'00—11'15—11'59—13'55—16'00—17'36 i 19'30.
» Masnou, » 5'04—6'23—7'19—7'44—8'34 — 9'24— 11'39—12'01—12'21— 14'19 — 16'24 — 17'33 — 18'01 — 19'34 19'55 i 20'33.
» Mongat, » 5'10—6'29—7'00— 7'26 — 7'50 — 8'30—8'40—9'39—10'10—11'16—11'45—12'07—12'30—13'05—14'05—14'25 — 15'16—15'50— 16'31 —17'00 — 17'39—18'07—18'39—19'40—20'01 i 20'39.

Línia de Barcelona a Martorell i Igualada

ASCENDENTS

Barcelona	4'30	8'01	12'30	17'52
Passeig de Gracia	4'43	8'14	12'42	18'05
Martorell	6'00	9'37	13'30	18'55
Capellades	7'40	11'06	14'57	20'23
Igualada	8'08	11'38	15'28	20'54

DESCENDENTS

Igualada	5'00	10'35	12'35	16'50
Capellades	5'41	10'59	13'09	[illegible]
Martorell	7'28	12'19	14'36	[illegible]
Passeig de Gracia	8'24	12'52	16'15	[illegible]
Barcelona	8'37	13'05	16'28	20'04

Línia de Flassá a Palamós

Flassá	6'29	9'50	15'25	18'45
La Bisbal	7'20	10'41	16'17	19'35
Palafrugell	8'15	11'37	17'14	20'29
Palamós	8'46	12'08	17'45	21'00

Palamós	2'45	7'00	12'15	14'40
Palafrugell	3'20	7'36	12'51	15'16
La Bisbal	4'17	8'32	13'47	16'12
Flassá	5'00	9'15	14'30	16'55

Els diumenges surt de Flassá, un tren a les 12'30, que arriba a Palamós a les 15'07.
Id. id. id. La Bisbal » » 18'00 » » » 19'25.
Id. id. id. Palamós » » 9'00 » Flassá » 11'20.
Id. id. id. » » » 16'00 » La Bisbal » 17'28.
Id. divendres id. » » » 9'00 » » » 10'37.
Aquest darrer tren circula els diumenges per tot el trajecte.

Línia de Girona a Olot

ASCENDENTS

Girona	5'40	9'42	15'26	18'15
Anglès	6'36	10'28	16'22	19'00
Sant Feliu de Pallarols	7'49	11'25	17'34	20'00
Olot	8'41	12'08	18'27	20'43

DESCENDENTS

					(1)
Olot	2'45	5'18	11'42	14'38	17'30
Sant Feliu de Pallarols	3'28	6'12	12'36	15'23	[illegible]
Anglès	4'28	7'28	13'40	16'21	[illegible]
Girona	5'13	8'22	14'31	17'04	[illegible]

(1) Solament diumenges i dies festius.

Línia de Girona a Sant Feliu de Guixols

ASCENDENTS

					(A)
Girona	7'20	9'25	15'55	18'05	12'15
Llagostera	8'23	10'24	16'56	19'00	13'11
Sant Feliu	9'15	11'15	17'50	19'50	14'05

DESCENDENTS

			(A)	
Sant Feliu	3'45	6'40	8'45	13'20
Llagostera	4'39	7'41	9'45	14'17
Girona	5'30	8'35	10'40	15'10

(A) Dilluns, dijous i dissaptes.